

Porovnání peer to peer půjček jako součást dluhového crowdfundingu a jejich zdanění v ČR

Klaudia Kačániová

Bakalářská práce
2017

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav financí a účetnictví
akademický rok: 2016/2017

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Kludia Kačániová**
Osobní číslo: **M14028**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Účetnictví a daně**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Porovnání peer to peer půjček jako součást dluhového crowdfundingu a jejich zdanění v ČR**

Zásady pro vypracování:

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Zpracujte základní teoretické poznatky z oblasti finančního zprostředkování, crowdfundingu, peer to peer půjček a jejich dopadu na daně.

II. Praktická část

- Charakterizujte vybrané internetové platformy působící v ČR.
- Porovnejte jednotlivé aspekty poskytování peer to peer půjček vybraných platforem.
- Na základě provedené komparace navrhněte doporučení pro dlužníka i investora.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: cca 40 stran
Rozsah příloh:
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

MISHKIN, Frederic S. The economics of money, banking, and financial markets. Eleventh edition. Boston: Pearson, 2016, 724 s. ISBN 978-12-920-9418-2.

REJNUŠ, Oldřich. Finanční trhy. 4., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2014, 760 s. ISBN 978-80-247-3671-6.

REŽŇÁKOVÁ, Mária. Efektivní financování rozvoje podnikání. 1. vyd. Praha: Grada, 2012, 142 s. ISBN 978-80-247-1835-4.

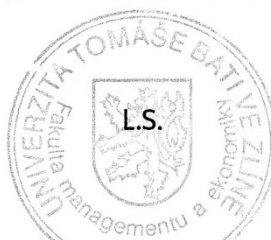
STEINBERG, Scott a Rusel DEMARIA. The crowdfunding bible: how to raise money for any startup, video game or project. 1st ed. New York: Lulu Pr., 2012, 88 s. ISBN 978-110-5726-286.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Blanka Kameníková, Ph.D.**
Ústav financí a účetnictví
Datum zadání bakalářské práce: **15. prosince 2016**
Termín odevzdání bakalářské práce: **15. května 2017**

Ve Zlíně dne 15. prosince 2016

doc. Ing. David Tuček, Ph.D.
děkan

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
ředitelka ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

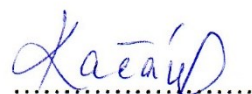
Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně *K. S.* 2017

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Abstrakt česky

Bakalárska práca je venovaná problematike porovnania peer to peer pôžičiek, ktoré možno získať prostredníctvom online platforiem. Cieľom je zhodnotiť aspekty spojené s poskytovaním pôžičiek a investícií na príslušných platformách fungujúcich v Českej republike a odporučiť najvhodnejšiu alternatívu potencionálnemu žiadateľovi. Ide najmä o porovnanie peer to peer pôžičiek navzájom a následne s bežným spotrebiteľským bankovým úverom. Práca by mohla byť prospešná pre potencionálneho záujemcu hľadajúceho finančné prostriedky za čo najnižšiu cenu.

Klíčová slova: dlhový crowdfunding, peer to peer požičiavanie, peer to peer platforma, dlžník, investor

ABSTRACT

Abstrakt ve světovém jazyce

Bachelor thesis is dedicated to issues of comparism of peer to peer loans, which can be obtained through online platforms. The aim is to evaluate the aspects related to providing loans and investments on relevant platforms operating in Czech Republic and recommend the most appropriate alternative to the potencial applicant. It is especially a comparism of peer to peer loans each other and subsequently of bank consumer credit. The task could be useful for pontencional canditate seeking for funds at the lowest price.

Keywords: debt crowdfunding, peer to peer lending, peer to peer platform, borrower, investor

„Peniaze sú najlepšie uložené tým, keď sa nimi zaplatia dlhy.“ (Tomáš Baťa)

Touto cestou by som chcela vyjadriť úprimnú vďaku vedúcej mojej bakalárskej práce, pani Ing. Blanke Kameníkovéj za jej ochotu, cenné rady a čas, ktorý mi venovala pri spracovaní témy. Ďalej by som sa chcela poďakovať hlavne rodine a priateľom za ich podporu a trpezlivosť, ktorú so mnou mali počas písania práce.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	9
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE	10
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 FINANČNÉ SPROSTREDKOVANIE	12
1.1 SPÔSOBY FINANČNÉHO SPROSTREDKOVANIA	12
1.2 TYPY FINANČNÝCH SPROSTREDKOVATEĽOV	13
2 CROWDFUNDING	15
2.1 BUSINESS ANGELS	15
2.2 HISTÓRIA CROWDFUNDINGU	16
2.2.1 Historický vývoj v ČR	17
2.3 MODELY CROWDFUNDINGU	18
2.4 PRÁVNA ÚPRAVA.....	21
3 DLHOVÝ CROWDFUNDING A P2P POŽIČIAVANIE	24
3.1 VZNIK	24
3.2 PROCES POŽIČIAVANIA	25
3.3 ÚROK, ÚROKOVÁ SADZBA, RPSN	26
3.4 SPLÁCANIE PÔŽIČKY	28
3.5 SEKUNDÁRNY TRH PÔŽIČIEK	29
3.6 RIZIKÁ.....	30
3.7 RATINGY, SKÓRING	32
3.8 VÝHODY A NEVÝHODY.....	34
3.9 DAŇOVÁ PROBLEMATIKA	36
3.10 ZHRNUTIE TEORETICKEJ ČASTI	37
II PRAKTICKÁ ČÁST	38
4 VŠEOBECNÉ INFORMÁCIE O VYBRANÝCH PLATFORMÁCH	39
4.1 BANKERAT	39
4.1.1 Vznik	39
4.1.2 Druhy poskytovaných pôžičiek.....	40
4.1.3 Žiadosti o pôžičku a priebeh aukcií	42
4.1.4 Úrokové sadzby a úrok.....	42
4.1.5 Hodnotenie bonity žiadateľov	43
4.1.6 Zaistenie	44
4.1.7 Poplatky.....	45
4.1.8 Nesplácanie pôžičky dlžníkom	46
4.1.9 Vymáhanie pohľadávky	46
4.2 ŽLUTÝ MELOUN.....	48
4.2.1 Vznik	48

4.2.2	Druhy poskytovaných pôžičiek.....	49
4.2.3	Žiadosti o pôžičku a priebeh aukcií	50
4.2.4	Úrokové sadzby.....	51
4.2.5	Hodnotenie bonity žiadateľov	52
4.2.6	Poplatky.....	53
4.2.7	Vymáhanie pohľadávky	54
4.2.8	Sekundárny trh pôžičiek.....	55
5	POROVNANIE NA MODELOVOM PRÍKLADE.....	57
5.1	BANKERAT	57
5.2	ŽLUTÝ MELOUN.....	59
5.2.1	Vyhodnotenie porovnania P2P pôžičiek	60
5.3	POROVNANIE P2P PÔŽIČKY A ÚVERU POSKYTNUTÉHO BANKOU.....	61
5.3.1	Vyhodnotenie porovnania pôžičky od ZM a úveru od Airbank	63
5.4	ZHODNOTENIE A ODPORUČENIA PRE DLŽNÍKOV.....	64
6	ZHODNOTENIE INVESTIČNÝCH PRÍLEŽITOSTÍ NA VYBRANÝCH PLATFORMÁCH	66
6.1	BANKERAT	66
6.2	ŽLUTÝ MELOUN.....	68
6.3	ODPORUČENIA PRE INVESTOROV	70
	ZÁVĚR	72
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	73
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	81
	SEZNAM OBRÁZKŮ	82
	SEZNAM TABULEK.....	83
	SEZNAM PŘÍLOH.....	84

ÚVOD

Cieľom mojej bakalárskej práce je porovnanie poskytovaných P2P pôžičiek vybraných platforiem na trhu v rámci Českej republiky a odporúčenie najvhodnejšej alternatívy pre potenciálneho žiadateľa o pôžičku. Každý z nás sa niekedy ocitol v situácii, kedy sa rozhodoval z akých zdrojov čerpať finančné prostriedky v prípade potreby, niektorí sa touto myšlienkou ešte len budú zaoberať.

Práca je rozdelená na dve veľké časti. V teoretickej časti sú zhrnuté najdôležitejšie poznatky týkajúce sa crowdfundingu ako formy finančného sprostredkovania, modelu dlhového crowdfundingu, P2P požičiavania. Teoretická časť je teda rozdelená do troch menších častí. Prvá časť je venovaná finančnému sprostredkovaniu, spôsobom akým finančné sprostredkovanie poznáme a typom finančných sprostredkovateľov. Druhá časť je zameraná na crowdfunding, ktorý je jednou z foriem finančného sprostredkovania, jeho histórii, modelom na ktoré sa člení a právnej úprave v ČR. Tretia je zameraná na konkrétny model crowdfundingu a to dlhový, do ktorého spadajú P2P pôžičky. V tejto časti sú uvedené informácie o vzniku, splácaní, rizikách s P2P požičiavaním spojené a v závere ich dopad na daň z príjmu.

V praktickej časti je práca zameraná podrobnejšiemu opisu dvoch vybraných platforiem operujúcich v ČR pre následné porovnanie prostredníctvom modelového príkladu. Zadanie príkladu bolo prispôbené súčasnej situácii, kedy väčšina mladých ľudí zháňa finančné prostriedky na obstaranie rôznych spotrebných vecí.

Pre úplnú autentickosť výhodnosti P2P pôžičky pre klasickými úvermi poskytovanými bankovými inštitúciami, v časti porovnania uskutočním aj dodatočné porovnanie priaznivejšej P2P varianty s vybraným úverom od banky. Po dodatočnom vyhodnotení bude zvolený taký variant, ktorý bude najviac vyhovovať podmienkam fiktívnej osoby žiadajúcej o pôžičku a taktiež odporúčenia pre ďalších potenciálnych žiadateľov a dlžníkov.

Okrem porovnania výhodnejšej ponuky získania prostriedkov pre žiadateľov prípadne dlžníkov, sú v praktickej časti uvedené zhodnotenia investovania na vybraných platformách a následné odporúčenia pre potenciálnych investorov.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Metódy využívané pri tvorbe bakalárskej práce tvorí analýza českých aj zahraničných literárnych zdrojov informujúca o základných poznatkoch zvolenej problematiky.

V praktickej časti bude využitá metóda abstrakcie internetových zdrojov pre poskytnutie informácií o vybraných platformách. Cieľom tejto bakalárskej práce je komparáciou zhodnotiť výhodnosť P2P pôžičiek prostredníctvom vybraných platforiem, výberom vhodných vlastností pre porovnanie ako sú úroková sadzba, výška poplatkov a ročná percentuálna sadzba nákladov na poskytnutie pôžičky. V neposlednom rade je cieľom zhodnotiť, či pre žiadateľa bude mať získanie P2P pôžičky skutočne zmysel a dostatočný prínos, než získanie prostriedkov od bankovej inštitúcie, a to modelovaním nákladov na pôžičku.

Pomocou metódy pozorovania si dávam za cieľ analyzovať súčasný stav využívania verejnosti získavania P2P pôžičiek a investovaním do nich, v rámci vybraných platforiem. Pôjde najmä o pozorovania počtu aukcií o pôžičku, požadovaných výškach pôžičky a výškach investícií od investorov do týchto aukcií. Výsledkom bude zhodnotenie a odporúčenia, na základe dedukcie, pre potencionálnych investorov.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 FINANČNÉ SPROSTREDKOVANIE

Pri rozhodnutí podniku o financovanie rozšírenia činnosti či nové investície, podnikateľské zámery alebo projekty, potrebuje veľký objem finančných prostriedkov ako prvotnú investíciu. Vo väčšine prípadov však ale spoločnosť nedisponuje dostatočne vysokým voľným finančným kapitálom, preto sa obracia na rôzne finančné inštitúcie finančného trhu s cieľom získania týchto prostriedkov. Tu sa preto stretávame s pojmom finančné sprostredkovanie.

Polouček (2013, s. 2) opisuje finančné sprostredkovanie ako sprostredkovateľské služby, ktoré umožňujú tok finančných zdrojov od subjektov sporiacich k subjektom investujúcim. Tým stimulujú rast úspor aj investícií v ekonomike ako celku a jej rýchlejšiu rast. Mishkinova definícia (2016, s. 79) hovorí o finančnom sprostredkovaní ako o podskupine financovania: „*Proces nepriameho financovania, s ktorého pomocou finanční sprostredkovatelia spájajú veriteľov a dlžníkov.*“

Finančné sprostredkovanie má teda za úlohu presun peňazí z prebytkového sektoru (veriteľov) k nedostatkovému sektoru (dlžníkom). Veritelia do tohoto vzťahu vstupujú za účelom zhodnotenia svojich voľných finančných prostriedkov, dlžníci zase za účelom získať tieto voľné prostriedky pre realizáciu svojich podnikateľských zámerov, aktivít. Nedostatkový sektor spravidla vracia poskytnuté prostriedky navýšené o úrok alebo inú formu odmeny.

1.1 Spôsoby finančného sprostredkovania

Finančná teória rozlišuje celkom 3 možné spôsoby financovania, ktorými sú:

- Priame financovanie
- Polopriame financovanie
- Nepriame financovanie

Priame financovanie sa vyznačuje tým, že ekonomické subjekty dopytujúce peniaze ich získavajú priamo, bez tretej strany, od veriteľov, tak že im predávajú svoje vlastné „investičné cenné papiere“. Ide o najjednoduchšiu metódu uskutočňovania finančných transakcií. Patria sem napríklad: pôžičky od priateľov, či nákup obligácií alebo akcií priamo od spoločnosti, ktorá ich emituje. Priame financovanie je však často sprevádzané radou problémov. Budúci investor aj subjekt dopytujúci po peniazoch sa musia totižto dohodnúť na vzájomne vyhovujúcich podmienkach transakcie ako: množstvo peňažných prostriedkov, jeho cena atď.

Mimo iné je taktiež náročné vôbec sa nájsť a dostatočne preveriť jeden druhého. (Rejnuš, 2014, s. 49)

Polopriame financovanie je určitým kompromisom financovania priameho a nepriameho. Veriteľ a dlžník sa tu stretávajú na trhu za pomoci sprostredkovateľa, ktorým môže byť alebo broker, brokerská firma alebo dealerská firma, ktorej úlohou je párovať subjekty rovnakého záujmu, poskytovať informácie o možných nákupoch alebo predajoch príslušných cenných papierov resp. napomáhať realizácii obchodu. Dealerské spoločnosti obchodujú tzv. na vlastný účet, teda môžu nakupovať a následne ďalej rozpredávať časti niektorých väčších emisií cenných papierov formou ich menších, lepšie predajných častí. Tým sa rozširuje tok úspor do investícií, pretože sú do ich financovania zapojení aj menší investori. Sprostredkovatelia v polopriamom financovaní sa snažia nepreberať na seba žiadne alebo len minimálne riziká spojené s transakciou. Spôsoby polopriameho financovania sú síce pre obe strany lacnejšie než financovanie nepriame, no investor spravidla podstupuje vyššiu mieru rizika, tým že sám vlastní primárne cenné papiere protistrany. Takisto je tu pomerne ťažké nájsť úplnú zhodu v požiadavkách subjektov prebytkového a subjektov nedostatkového sektoru. (Rejnuš, 2014, s. 50)

Nepriame financovanie je charakteristické tým, že sprostredkovateľ obchoduje na vlastný účet a preberá na seba riziká spojené s neplatením záväzku dlžníka. Jedná sa predovšetkým o obchodné banky, ktoré prijímajú voľné prostriedky od veriteľov za pomerne nízky úrok a následne poskytujú potrebné prostriedky dlžníkom za oveľa vyšší úrok. Výhodou je veľmi ľahké vyhľadanie nepriameho sprostredkovateľa, najmä vďaka ich vysokému počtu. Nevýhodou je nízky úrok, ktorý je ovplyvnený bankou ako sprostredkovateľom vzťahu. (Rejnuš, 2014, s. 50)

1.2 Typy finančných sprostredkovateľov

Finančných sprostredkovateľov Mishkin (2016, s. 84) rozdeľuje do 3 kategórií: depozitné inštitúcie, zmluvné inštitúcie a investiční sprostredkovatelia. Ďalší rozklad týchto kategórií znázorňuje nasledujúci obrázok.

Finanční sprostředkovatelia			
Depozitné inštitúcie	Zmluvné inštitúcie		Investiční sprostředkovatelia
<i>komerčné banky</i>	<i>poisťovne: →</i>	životné poistenie	<i>finančné spoločnosti</i>
<i>sporiteľne</i>		úrazové poistenie a v nezamestnanosti	<i>podielové fondy</i>
<i>úverové združenia</i>	<i>penzijné fondy</i>		<i>hedgeové fondy</i>

Obrázok 1 Typy finančných sprostredkovateľov (Vlastné spracovanie na základe Mishkin, 2016. s 84-88)

Depozitné inštitúcie

Tento typ sprostredkovateľov patrí medzi najrozšírenejšie a najviac používané širokou verejnosťou. Depozitné inštitúcie sú inštitúcie, ktoré prijímajú vklady od jednotlivcov a spoločností a potom z týchto finančných prostriedkov poskytujú úvery žiadateľom. Štúdiá zamerané na peniaze a bankovníctvo sa sústreďujú práve na túto skupinu finančných inštitúcií, pretože sa aktívne podieľajú na tvorbe vkladov, na dôležitom komponente ponuky peňazí. Patria sem inštitúcie vrátane komerčných bánk a tzv. thrift inštitúcie (thrifts), voľne preložené ako sporiace inštitúcie, ktoré zahŕňajú sporiteľne a úverové združenia. (Mishkin, 2016, s. 84)

Zmluvné inštitúcie

Zmluvné inštitúcie, ako poisťovne a penzijné fondy, sú finanční sprostredkovatelia, ktorí nadobúdajú fondy za určitý časový interval na základe zmluvy. Keďže dokážu predpovedať s dostatočnou presnosťou koľko budú musieť vyplatiť na záväzkoch v nadchádzajúcich rokoch, nemusia sa báť ako depozitné inštitúcie o rýchlu stratu svojich fondov. Vo výsledku, ich likvidita aktív nie je taká dôležitá opäť v porovnaní s depozitnými inštitúciami, nakoľko majú tendenciu investovať svoje prostriedky, fondy, do dlhodobých cenných papierov ako korporátne dlhopisy, akcie a hypotéky. (Mishkin, 2016, s. 86)

Investiční sprostředkovatelia

Základnou charakteristikou pri tomto type sprostredkovateľov je združovanie finančných prostriedkov od investorov s cieľom ich ďalšej investície. Do tejto kategórie finančných sprostredkovateľov spadajú finančné spoločnosti, podielové fondy a hedgeové fondy. (Mishkin, 2016. s. 87)

2 CROWDFUNDING

V počiatočnej fáze realizácie podnikania je nedostatok finančných prostriedkov hlavným problémom. Začínajúci podnikatelia majú väčšinou hodnotný nápad, no nemajú finančné prostriedky a zázemie na jeho uskutočnenie. Preto je dôležité aby sa začali zaujímať o všetky dostupné formy a možnosti financovania svojho podnikateľského zámeru.

Crowdfunding predstavuje jedno z dostupných riešení získania financií pre realizáciu nových nápadov alebo projektov. Pojem crowdfunding sa skladá z anglických slov „crowd (dav)“ a „funding (financovanie)“. Voľne preložené teda ako „financovanie davom.“ Crowdfunding patrí medzi inovatívne formy financovania. Spája priamo tých, ktorí majú dostatok finančných prostriedkov a majú záujem požičať ich alebo investovať tým, ktorí ich potrebujú na financovanie svojich podnikateľských zámerov, nápadov. (Stroková a Bieliková, 2014, s. 1)

Definícií crowdfundingu však existuje mnoho. Oxfordský slovník definuje crowdfunding ako: *„postup financovania projektu alebo podniku vyberaním peňazí od veľkého počtu ľudí, kde každý jednotliviec prispieva relatívne malou čiastkou typicky cez internet.“* (Oxford University Press, © 2017)

Steinberg a DeMaria (2012, s. 2) definujú v svojej knihe crowdfunding ako: *„proces kedy verejnosť žiada o dary, za účelom poskytnutia základného kapitálu pre nové podniky. Použitím tejto techniky sa môžu podnikatelia a malé podniky vyhnúť rizikovému kapitálu a business angels a miesto toho prezentovať nápady každodenným užívateľom internetu, ktorí poskytnú finančnú podporu.“*

Od bežného financovania sa líši tým, že nízky počet profesionálnych investorov ako banky, business angels atď., ktorí na projekty prispievajú veľké peňažné čiastky, sú nahradení vysokým počtom individualistov, ktorí síce prispievajú relatívne nízke sumy, ale súhrnne sú schopní financovať väčšie projekty. (Horisch, 2015)

2.1 Business angels

Pre úplné pochopenie pojmu crowdfunding a jeho myšlienke financovania je podľa mňa nutné zdefinovať si takisto aj pojem business angels, s ktorým sa často zamieňa.

Business angels sú súkromní investori, ktorí investujú svoj kapitál do novo sa rozvíjajúcich sa projektov na prechodnú dobu za účelom jeho zhodnotenia. V cieľovej spoločnosti, do

ktorej investujú prinášajú svoje know-how v podobe odborných znalostí, orientácie v danom odbore, prípadne kontakty na strategických partnerov. Business angels nehľadajú iba najvyšší výnos s určitou mierou rizika, hľadajú predovšetkým oblasť, v ktorej sa môžu aktívne angažovať a využívať svoje skúsenosti a kontakty pre podporu rastu firmy, do ktorej investujú. Práve týmto aktívnym prístupom sa snažia znižovať riziko investície. (Režňáková, 2012, s. 39)

Na business angels sa obracia v prípade, že sa vyčerpali prvotné vlastné zdroje financovania (FFF – family, friends and fools) a banka odmieta poskytnúť zdroje. Keďže sa v prípade business angels jedná o individuálnych investorov, združujú sa často do tzv. business angels sietí s cieľom efektívnejšieho prístupu k informáciám a racionálnejšieho investovania kapitálu. V Českej republike túto činnosť zatiaľ vykonávajú 4 siete, ktoré firmám so záujmom využiť finančné prostriedky business angels investorov, ponúkajú sprostredkovanie kontaktu na svojich členov a tiež služby spojené s prípravou projektu. Podľa Czech Invest sú to: Angel Investor Association, Central Europe Angel Club, Business Angels Czech, Business Angels Network. (Režňáková, 2012, s. 40)

2.2 História crowdfundingu

Jeden skorý výskyt crowdfundingu nám ukazuje jedna zo svetovo najznámejších pamiatok, Socha slobody. Socha slobody bola čiastočne financovaná davom, potom čo americký výbor, ktorý mal za úlohu zabezpečiť peniaze na sochu, zaostal o viac ako tretinu potrebných financií a guvernér New Yorku odmietol použitie finančných prostriedkov mesta na zaplataenie. Záchranca sochy prišiel v podobe Josepha Pulitzerera, ktorý sa rozhodol usporiadať zbierku vo svojom denníku The New York World. Za iba 5 mesiacov získali cez 100 tisíc dolár od vyše 160 tisíc darcov vrátane malých detí, obchodníkov a politikov. Aj keď veľa čiastok od darcov nemalo ani hodnotu vyššiu než 1 dolár, ich vysoký počet prekonal tento rozdiel. A rovnako ako mnoho moderných crowdfundingových kampaní, The New York World v tej dobe, ponúkol odmeny pre darcov, vrátane zlatých mincí pre najväčšieho darcu.

Avšak kampaň Sochy slobody nebola prvá crowdfundingová kampaň. Pred Pulitzerovou kampaňou, Alexander Pope prekladal grécku poéziu do angličtiny. V roku 1713 požiadal nasledovníkov o zálohy na podporu jeho práce výmenou za poďakovanie alebo ocenenie v jeho vydávanej knihe. (Clarkson, 2015)

O pár rokov neskôr, v roku 1783, sa Mozart vydal podobnou cestou. Chcel uskutočniť tri novo zložené klavírne koncerty vo viedenskej koncertnej sále. Vydal výzvu potencionálnym sponzorom, a to rukopisy tým ktorí prispejú. Rovnako ako mnohým kampaniam dnes, ani Mozartovi sa nepodarilo dosiahnuť svoj finančný cieľ. O rok neskôr to skúsil znovu a jeho 176 podporovateľov mu prinieslo dosť aby priviedol svoje koncerty k životu. (Clarkson, 2015)

Crowdfunding zaznamenal ďalší impulz v USA, keď Brian Camelia, hudobník a počítačový programátor z Bostonu, založil v roku 2003 ArtistShare. Začalo to ako webové stránky, kde mohli hudobníci využívať dary od svojich fanúšikov na produkovanie nahrávok, čo sa vyvíjalo do fundraisingovej platformy pre film, video a fotografovanie, rovnako ako pre hudbu.

Prvý crowdfundingový projekt ArtistShare bol jazzový album Marie Schneider: Concert in the garden. Schneider vytvorila systém odmien. Za \$9,95 príspevok, mohol byť podporovateľ napríklad medzi prvými, ktorý mohli stiahnuť album po vydaní v roku 2004. Fanúšikovia, ktorí prispeli \$250 a viac boli uvedení v booklete, priloženom v albume ako „účastníci, ktorí prispeli k nahrávaniu tohto albumu.“ Jeden podporovateľ, ktorý prispel \$10 000 bol uvedený ako výkonný producent. Schneiderovej ArtistShare kampaň obdržala okolo \$130 000, čo jej umožnilo skladať hudbu, platiť hudobníkov, prenajať veľké nahrávacie štúdio, produkovať a predávať album (bolo predávané výhradne prostredníctvom ArtistShare stránky), ktorý získal v roku 2005 cenu Grammy za najlepší jazzový album. (Freedman a Nutting, 2015, s. 1)

Vďaka úspechu ArtistShare boli zahájené ďalšie crowdfundingové platformy založené na odmene. Najprominentnejšia Indiegogo v roku 2008 a Kickstarter v roku 2009. Okrem umenia (vrátane výtvarného, komiksu, tanec, dizajn, film, móda, divadlo, video, hudba, tvorivé písanie) tieto stránky ponúkajú možnosti financovania kampaní aj pre sociálne veci (zvieratá, komunita, vzdelanie, životné prostredie, zdravie, politika, náboženstvo), podnikateľov a malé firmy (jedlo, šport, hry, vydavateľstvá, technológie). (Freedman a Nutting, 2015, s. 2)

2.2.1 Historický vývoj v ČR

Vznik crowdfundingových portálov v Českej republike nastal o niečo neskôr než v anglo-americkom svete. Podľa Dostála a Kislingerovej (2012, s. 112) sa v českej obdobe o crowdfundingový počín jedná financovanie výstavby Národného divadla, ktoré bolo iniciované mimo verejnoprávnej štruktúry. Avšak až vďaka internetu a sociálnym sieťam sa crowdfunding mohol dostať na úroveň akú dosahuje teraz.

Keď skočíme do roku 2011, v českom internetovom prostredí sa začali objavovať prvé komerčné crowdfundingové portály a platobné nástroje ako gaapa.cz (Garantovaná platba), a neskôr toho roku vznikli portály Fondomat, Nakopni.me a Fandona. V roku 2011 sa objavili aj prvé pokusy o crowdfunding zo strany fyzických osôb prostredníctvom osobných blogov. Blogeri, spisovatelia atď. takýmto spôsobom využívali svojich fanúšikov a prívržencov aby prispeli na ich činnosti a bránili tak ukončeniu ich aktivít. (Benešová, 2016)

2.3 Modely crowdfundingu

Vo svete sa rozlišujú 4 typy crowdfundingu: odmenový, dlhový, charitatívny (darcovský) a podielový. V nasledujúcich stranách opíšem každý z týchto modelov.

1. Crowdfunding založený na odmene

Odmenový crowdfunding (reward based model) bol niečo ako priekopníkom crowdfundingu. Typickými predstaviteľmi tohto typu sú internetové platformy Indiegogo a Kickstarter, ktoré už boli spomenuté a ktoré sa popisujú ako najväčšie platformy pre financovanie kreatívnych projektov. (Freedman a Nutting, 2015, s. 2)

Základný princíp modelu spočíva v tom, že prispievatelia môžu prispieť do projektu dnes a v budúcnosti dostanú nefinančnú odmenu od zadávateľov projektu. Odmeňovací model väčšinou využíva odstupňovaný systém odmien. Veľkosť a typ odmeny sa líšia v závislosti od veľkosti finančného príspevku. Náklady podnikateľov na odmeny by mali byť spravidla nižšie ako sú dary potrebné na zaistenie odmien. Podnikateľom je tak umožnený prístup k finančným prostriedkom za nižšie ceny. (Stroková a Bieliková, 2014, s. 2)

„Všetko alebo nič (all or nothing)“ je spôsob fungovania niektorých platforiem založených na odmene. Spoločnosti pri svojich projektoch majú záujem splniť 100 percentne svoj zadaný finančný cieľ za pridelené časové obdobie alebo vrátia peniaze investorom. (InfoDev, © 2013, s. 21)

Niektoré platformy ako napríklad Kickstarter pracujú práve na tejto báze, čo znamená, že fondy projektu sú vyplatené iba vtedy keď je dosiahnutý zadaný finančný cieľ. (Herman, 2013, s. 4)

„Ber čo získaš (keep what you raise)“ financovanie, v kontraste s predchádzajúcim, umožňuje vyberajúcim subjektom ponechať si peňažné prostriedky po ukončení prideleného časového obdobia kampane. Takéto fondy sú zvyčajne okamžite prevádzané na konci kampane, ktorá trvá v rozpätí 30-90 dní. Pre tento typ financovania kampaní sú typické vyššie

poplatky v prípade, že cieľ nie je splnený, čím sa tiež dáva podnet k motivácii splneniu finančného cieľa. (InfoDev, © 2013, s. 21)

Platformy založené na odmene, okrem angloamerických krajín, samozrejme existujú Českej republike alebo aj na Slovensku. Najstarší portál v ČR *Nakopni.me* dopĺňa mnoho českých platforiem ako *Startovač*, *Hithit* a spomedzi slovenských *Marmelada*, *Ideastarter* atď. Na základe tabuľky nižšie, z hľadiska úspešnosti predbiehajú dva české portály dokonca aj samotný Kickstarter, ktorého úspešnosť bola 37,43% v roku 2015. Startovač dosahoval úspešnosť 43% a HitHit 42%. V prípade slovenských portálov bola hodnota úspešnosti veľmi nízka a to len 6%. (Bencont, © 2015, s. 3)

Tabuľka 1 Údaje o odmeňovacích crowdfundingových portáloch (Bencont, © 2015, s. 3)

Stípec1	Štartovač	HitHit	Nakopni mě	Ideastarter	Marmeláda	Kickstarter
začiatok	2013	2012	2011	2013	2015	2009
mena	CZK/EUR	CZK/EUR	CZK	CZK/EUR	EUR	USD/CAD/AUD/NZD/GBP/EUR
poplatky	5-9%	9%	3%	10%	8%	5%
typ financovania	fixný	fixný	fixný	fixný/flexibilný	fixný	fixný
počet projektov od začiatku	300	523	360	21	3	244 677
počet úspešných projektov	129 (43%)	218 (42%)	138 (38%)	1 (6%)	-	89 235 (37,43%)
najviac peňazí čo dostal jeden projekt	72 tis €	62 tis €	8,5 tis €	1,58 tis €	252 €	20,35 mil \$
počet prispievateľov	14 556	15 947	-	116	-	24 041 663
priemerný príspevok	26 €	29 €	-	27 €	-	76,58 \$
najúspešnejšie kategórie	Knihy a komiks, Film, Hudba a Hry	Hudba, Umenie, Komunita	Umenie	Technické	-	Divadlo, Tanec, Hudba

2. Dlhový model crowdfundingu

V tomto modeli (z anglického lending/debt based model) si podnik môže požičať finančné prostriedky od ľudí s voľnými finančnými prostriedkami namiesto banky. Niektoré platformy môžu pôsobiť ako sprostredkovatelia a realizátori splátok priamo veriteľom, iné platformy pôsobia len ako sprostredkovatelia, dlžníci a veritelia sa preto spoja po uzavretí dohody. (Stroková a Bieliková, 2014, s. 2)

Dlhový crowdfunding nie je tak známym spôsobom hromadného investovania ako ten založený na odmeňovacom systéme, no v posledných rokoch čelí výraznému rozvoju. Medzi

základné benefity patrí spomínané obchádzanie bánk ako sprostredkovateľov úverov. Výhodami takéhoto financovania sú možné rýchlejšie vybavenie úverov, vyšší zisk pre investorov, no takisto nižší úrok pre dlžníkov, nakoľko úrokový spread, ktorý je hlavným teoretickým zdrojom zisku bánk v tomto prípade odpadá. Crowdfundingové portály s dlhovým charakterom úzku súvisia s pojmom kolektívne úverovanie, kedy viacero drobných investorov sa vykladá na pôžičku dlžníkovi. Tieto pôžičky majú väčšinou bezúčelový charakter a nebývajú zabezpečené. Tento spôsob požičiavania sa rozbehol pred desiatimi rokmi vo Veľkej Británii založením portálu *Zopa*. Medzi najvýznamnejšie crowdfundingové platformy na Slovensku patria *Žltý melón* a *Bondora* (pôsobiaci aj v Estónsku, Fínsku a Španielsku). Medzi české patria menšie portály ako *Půjčme firmě*, *Zonky* a najstarší český portál – *Bankerat*. (Bencont, © 2015, s. 3)

Tabuľka 2 Údaje o dlhových crowdfundingových portáloch (Bencont, © 2015, s.

4)

<i>Stípec1</i>	<i>Zopa</i>	<i>Bankerat</i>	<i>Žltý melón</i>	<i>Bondora</i>
rok založenia	2005	2010	2012	2009
objem úverov	951 000 000 \$	616 238 000 Kč	2 306 980 €	56 535 180,79 €
počet aktívnych aukcií	-	171	1	-
počet všetkých aukcií	-	17 177	833	43 419
trvanie aukcie	-		21 dní	-
minimálna výška jednej investície	10		25 €	5 €
maximálna výška jednej investície	2% všetkých prostriedkov investora		250 €	20%úveru, max. 500€
priemerná sadzba		40%	15,80%	19,25%
poplatok veriteľa	1% z vypožičanej sumy ročne	1% z nesplatenej istiny ročne	0,3-1% splátky (min. 1 cent)	-
poplatok dlžníka	rôzny	5% pôžičky	2,9-6% pôžičky (min. 30 eur)	2,9-4,9% z pôžičky
priemerná výška úveru	-	35 876 Kč	2 769 €	2 358,09 €
minimálna výška pôžičky	1 000 £		500 €	500 €
maximálna výška pôžičky	25 000 £		10 000 €	10 000
minimálna splatnosť pôžičky	1 rok		1 rok	1 rok
maximálna splatnosť pôžičky	5 rokov		3 roky	5 rokov
zabezpečenie	nie	možné	nie	nie

Portály dlhového typu si na rozdiel od tých odmeňovacích účtujú poplatky od dlžníkov aj od veriteľov. Na prvý pohľad sa poplatky môžu javiť ako zanedbateľné, treba si však uvedomiť,

že niektoré portály účtujú aj rôzne poplatky a sankcie pri omeškaní, ktoré sú už značne vyššie. Práve omeškanie a zlyhanie úverov (default) predstavuje pomerne vysoké riziko, ktorému sa investori na portáloch vystavujú. (Bencont, © 2015, s. 4)

3. Darcovský model crowdfundingu

Pri darcovskom modeli prispievatelia neočakávajú za svoj príspevok žiadnu formu odmeny. Ľudia poskytujú finančné prostriedky nakoľko veria v podstatu a prínos projektu, a za svoj príspevok očakávajú iba dobrý pocit. Model využívajú hlavne charitatívne a neziskové organizácie, avšak existujú internetové stránky, ktoré hľadajú dary pre podniky. Väčšina významných crowdfundingových stránok nevyužíva tento model, čím sú podniky a podnikatelia nútení využívať ostatné. (Stroková a Bieliková, 2014, s. 2)

Je potrebné však brať na vedomie, že väčšina platforiem na tejto báze je aj tak za účelom zisku a po dosiahnutí stanoveného finančného cieľa sa strháva väčšinou 5% z dosiahnutej sumy. Táto čiastka sa berie ako administratívne náklady na kampaň. (Belleflamme, Omrani a Peitz, 2015, s. 9)

4. Podielový model crowdfundingu

Podielový model (z anglického equity-based model) sa štruktúrou podobá tradičným súkromným investíciám. Podielový crowdfunding sa využíva, keď si firma stanovuje cieľ prilákať investície od väčšej skupiny ľudí, namiesto business angels alebo iných súkromných investorov. Model je vo väčšine prípadov subjektom kapitálových trhov a bankových predpisov, vzhľadom na túto skutočnosť je obmedzený z hľadiska výšky financovania, geografických a marketingových možností. (Stroková a Bieliková, 2014, s. 2)

V tomto modeli ľudia za svoje finančné príspevky získavajú podiel na vlastníctve spoločnosti či projektu napríklad pomocou portálov *Seedrs*, *Crowdcube*, *Offerboar*, *Circleup* či *Fundlift*. (Bencont, © 2015, s.1)

Najčastejšie využívajú tento typ crowdfundingu startup-ové spoločnosti a podnikatelia v oblasti internetu a technológií v anglosaskom svete, ale i v mnohých západoeurópskych krajinách.

2.4 Právna úprava

Nakoľko crowdfunding nie je v Českej republike taký rozsiahly ako v západných krajinách (USA, Veľká Británia, Kanada), nemá ucelenú právnu úpravu. Právne predpisy ČR ale ur-

čujú určité pravidlá a obmedzenia pre zhromažďovanie prostriedkov od verejnosti a ich využitie; pravidlá na ochranu spotrebiteľov a na prevenciu prania špinavých peňazí. Zatiaľ sa crowdfunding riadi jednotlivými zákonmi ako sú:

- Zákon o platobnom styku, ktorý stanovuje pravidlá pre poskytovanie platobných služieb,
- Zákon o spotrebiteľskom úvere, ktorý stanovuje podmienky pre zjednávanie spotrebiteľských úverov,
- Zákon o bankách stanovuje zákaz prijímania vkladov od verejnosti bez bankovej licencie od ČNB,
- Zákon o ochrane spotrebiteľa,
- Občiansky zákonník, atď.

S postupom času a ďalším rozmachom crowdfundingu sa môže ustanoviť jeho nová jednotná právna úprava založená na ochrane verejnosti, no aby zároveň nebránila rozvoju tohto typu podnikania. (Husták a Štovičková, 2015, s. 48; Husták, 2015, s. 21)

Keďže sa crowdfunding definuje ako spôsob financovania kedy väčší počet ľudí prispieva menšími čiastkami k cieľovej čiastke, crowdfundingová platforma sa berie ako sprostredkovateľ. Najbežnejším spôsobom sprostredkovania je uzatvorenie zmluvy platformy so záujemcom o získanie peňažných prostriedkov (či už na projekt, pôžičku alebo dar) a investorom, ktorý má možnosť poskytnúť finančné prostriedky. Platforma uverejní projekt záujemcu na svojich stránkach a zhromažďuje finančné prostriedky od investorov na jej vyhradený bankový účet. Po skončení projektu si strhne odmenu, ktorú so záujemcom dohodli v zmluve a vyplatí mu finančné prostriedky. Celý tento postup zhromažďovania prostriedkov prostredníctvom platformy napĺňa znaky poskytovania platobných služieb, ku ktorých poskytovaniu ako podnikanie je podľa § 5 zákona č. 284/2009 Zb., o platobnom styku, potrebné oprávnenie. (Schejbal, 2016; Česko, 2009, s. 4)

Platobná služba podľa § 3 ods. 1 písm. a) a b) zákona o platobnom styku je služba umožňujúca vloženie a výber hotovosti z platobného účtu prevádzkovateľa. Oprávnením je registrácia platformy u ČNB ako poskytovateľa platobných služieb malého rozsahu. V prípade, že by bol objem platobných transakcií vyšší než je zákonný limit, je potrebné požiadať ČNB o povolenie k činnosti platobnej inštitúcie. (Schejbal, 2016; Česko, 2009, s. 4)

V prípade, že by sa jednalo o platformu charitatívneho modelu, neziskovú organizáciu, platforma nemusí mať oprávnenie k poskytovaniu platobných služieb, t.j. tento typ crowdfundingu nepodlieha regulácií zákona o platobnom styku. Podlieha však iným právnym úpravám ako je zákon č. 117/2001 Zb., o verejných zbierkach. Ten napríklad ukladá povinnosť nahlasovať každú verejnú zbierku písomne vopred do 30 dní od zahájenia príslušnému krajskému úradu podľa sídla právnickej osoby, ktorá zbierku uskutočňuje. (Schejbal, 2016; Česko, 2001, s. 2)

S darom samotným v rámci českej daňovej legislatívy je spojená možnosť čiastočnej kompenzácie vynaložených nákladov na dar a to formou odpočtu od základu dane. Aby mohla byť hodnota poskytnutého daru odčítaná od základu dane darcu, je nutné na základe darovacej zmluvy, preukázať jeho použitie na verejnoprospešný účel. Podľa § 15 ods. 1 Zákona č. 586/1992 Zb. o dani z príjmov, si darca (fyzická osoba) ako poplatník dane, môže odčítať od základu dane bezúplatné plnenia celkovej hodnoty aspoň 1 000 Kč, avšak možno odpočítať celkovo 15% základu dane. V prípade poplatníka právnickej osoby sa podľa § 20 ods. 8 Zákona č. 586/1992 Zb. o dani z príjmov postupuje obdobne, no celková hodnota bezúplatných plnení je aspoň 2 000 Kč a základ dane sa môže znížiť o celkovo 10% základu dane zníženého podľa § 34 tohto zákona. (Česko, 1992, s. 18, 27)

3 DLHOVÝ CROWDFUNDING A P2P POŽIČIAVANIE

Kapitál pre malé podniky a spotrebiteľov merateľne vyschol od finančnej krízy v rokoch 2008-2009. Pre mnohých ľudí bolo skutočne veľmi náročné dosiahnuť pôžičku od bánk. Dlhový crowdfunding tiež známy ako peer to peer úver (P2P) trochu zmiernuje tento úpadok na trhu pôžičiek a požičiavania.

Verzia tohto typu crowdfundingu umožňuje individuálnym dlžníkom žiadať o nezabezpečené úvery (neopierajú sa o zaistenie) a ak sú akceptované platformou, požičať si peniaze od „davu,“ a potom ich splatiť aj s úrokmi. P2P platformy generujú príjmy na základe percenta z čiastky úverov (jednorazový poplatok) od dlžníkov a poplatok za správu úveru (buď ročný fixný poplatok alebo jednorazový formou percenta z čiastky úveru) od investorov. Investori potom získavajú úroky z každej pôžičky (alebo súboru podobných pôžičiek), za predpoklady, že dlžníci platia načas. (Freedman a Nutting, 2015, s. 3)

Každý investor sa rozhoduje sám na základe vlastného uváženia, akú čiastku požičia príslušnému dlžníkovi alebo na určitý projekt, prípadne je tu možnosť poskytovania úverov firmami iným firmám (P2B – peer to business). Model je možné využiť či už jednotlivcami k získaniu spotrebného úveru alebo úveru na bývanie, tak aj firmami, ktoré radi využijú úverové financovanie od verejnosti. Obvykle je zmluvné zastrešenie poskytnutia úveru zabezpečené prevádzkovateľom platformy. V tomto smere je úverový crowdfunding inovatívnou alternatívou k tradičnému bankovému financovaniu. (Husták, 2015, s. 20)

Na Slovensku a v Čechách tento typ požičiavania a investovania peňazí ešte nie je tak veľmi rozšírený ako v západných krajinách. Môže za to skutočnosť, že sa systém rozvíjal v Británii (Zopa- prvá platforma pre P2P požičiavanie), a postupne si ho obľúbili aj v Spojených štátoch (spoločnosti Prosper a Lending Club). Neskôr sa rozšírili aj do zvyšku Európy. (Chodelka, 2014)

3.1 Vznik

P2P vznikli v podstate už v staroveku, v Mezopotámii. V tom čase sa jednalo o obyčajné pôžičky medzi ľuďmi bez akéhokoľvek sprostredkovateľa. V 18. a 19. storočí sa jednalo o najrozšírenejší spôsob požičiavania peňazí, no časom tento spôsob vytlačili banky svojimi službami. Až pár storočí na to, v roku 2005, vznikli vo Veľkej Británii spustením platformy Zopa online P2P pôžičky. Išlo o prvý systém, ktorý bol zameraný na zisk a mal premostiť rozdiel medzi komerčným bankovníctvom a nebankovými pôžičkami. Cieľovou skupinou

mali byť predovšetkým živnostníci, ktorý pracovali nepravidelne aj keď ich príjmy boli dostatočné, nevyhovovali štandardným skóringovým alebo ratingovým modelom. Touto myšlienkou sa začali inšpirovať aj mnohí ďalší a onedlho na to vzniká Prosper v Spojených štátoch amerických, ktorý je aktívny od februára 2006. Bol zaznamenaný rast systému hneď od začiatku. Dokázal získať 100 tisíc členov a poskytol pôžičky okolo 20 miliónov dolárov do konca roka. Žiadať o pôžičku mohli všetci bez ohľadu na ich skóre (rating), nakoľko zhodnotenie rizika bolo ponechané na investoroch. Neskôr z dôvodov nesplatenia pôžičiek došlo aj k sprísneniu požiadaviek na žiadateľov. V roku 2007 vzniká Lending Club, ktorý je v súčasnosti najväčšou platformou v USA. (Graziano, 2014, s. 7)

3.2 Proces požičiavania

Hlavný proces mechanizmu požičiavania je v podstate rovnaký pri online platformách naprieč svetom. Potencionálni užívatelia, vrátane dlžníkov aj investorov sa v prvom rade musia zaregistrovať na platforme so svojimi osobnými údajmi, ako číslo občianskeho preukazu, bankový účet, výšku príjmu a výdavkov, úverové inštitúcie v ktorých majú záväzky a pod. Na základe týchto informácií sa kalkuluje bonita používateľa, teda schopnosť splatiť pôžičku. Postup požičiavania je iniciovaný žiadateľmi o pôžičku. Žiadatelia uvedú čiastku, ktorú si chcú požičať a maximálnu výšku úrokovej sadzby, ktorú sú ochotní zaplatiť. Prípadne im bude sadzba pridelená platformou na základe ich bonity a poskytnú ďalšie voliteľné informácie ako sú: účel poskytnutia pôžičky, doba splatnosti, výber formátu aukcie. Investori poskytnú určitú čiastku peňazí a vyberú vzor. Existujú dva vzory požičiavania. (Wang et. al., 2015, s. 4-5)

Prvý spočíva v tom, že investor si vyberie dlžníka na platforme požičia peniaze iba jemu. Ďalším vzorom je situácia kedy, investor vloží peniaze na účet fondov P2P platformy a platforma povkladá investorom zaslané finančné prostriedky do aukcií pôžičiek rôznym žiadateľom. Pri tejto variante investor nepozná žiadateľove výdaje ani žiadne iné informácie o ňom. V skratke sa jedná investovanie manuálne alebo prostredníctvom investičného auto pilota platformy. Pri auto pilotovi sa navrhne investičná stratégia a platforma volí príspevky do aukcií na základe zadaných parametrov. (Wang et. al., 2015, s. 5)

Keď je žiadateľova aukcia pôžičky naplnená, súvisiace transakcie sú zaslané sprostredkovateľovi pre ďalšie preskúmanie predtým, než sa z naplnenej aukcie stane pôžička. Na tejto úrovni môžu byť požadované aj ďalšie, doplnkové dokumenty k preukázaniu žiadateľovi

dôvery hodnosti. V momente keď sa dokumenty, výpisy zhmotnia do pôžičky, finančné prostriedky budú prevedené z účtov investorov na účty dlžníkov. Po podrobnom preskúmaní každej úrovne postupu rozdeľujeme celý proces do 6 krokov:

- Žiadosť
- Potvrdenie
- Pôžička
- Schválenie
- Pridelenie/vyplatenie
- Riadenie, správa pôžičiek (Wang et. al., 2015, s. 5)

3.3 Úrok, úroková sadzba, RPSN

Pochopenie príčiny platenia úroku vysvetľuje skutočnosť, že tie zdroje, ktoré majú ekonomické subjekty k dispozícii v súčasnosti, sú hodnotené viac ako zdroje, ktorými budú disponovať v budúcnosti. Vo finančnej teórii môžeme úrok definovať ako odmenu za dočasné zrieknutie sa peňažných prostriedkov, resp. možnosti disponovať s dočasne voľnými peňažnými prostriedkami. (Medved' et. al., 2012, s. 129)

Podľa Medved'a a kolektívu (2009, s, 131) je úroková sadzba vopred stanovená veličina ako určité percento z istiny (vkladu, úveru, pôžičky), pričom môže predstavovať len potenciálnu investičnú príležitosť bez toho, aby ju ekonomický subjekt skutočne využil. Samotný úrok, jeho hodnota, závisí od viacerých konkrétnych podmienok: spôsob výpočtu úroku, metóda splácania pôžičky, typ úročenia, atď.

Úroková sadzba pre konkrétny obchod môže byť stanovená buď ako:

- **Fixná úroková sadzba** – predstavuje pevne stanovenú úrokovú sadzbu, ktorá je platná počas celého obdobia trvania záväzku alebo pohľadávky.
- **Variabilná úroková sadzba** – predstavuje úrokovú sadzbu, ktorá sa môže meniť na základe vopred dohodnutých podmienok, resp. pravidiel. (Medved' et. al., 2012, s. 133)

V praxi sa používajú rôzne metódy výpočtu úrokov v závislosti od počtu použitých dní v mesiaci a v roku, ktoré sú použité vo výpočte:

- Nemecká metóda – 30 dní v mesiaci, 360 dní v roku
- Francúzska metóda – skutočný počet dní v mesiac, 360 dní v roku
- Anglická metóda – skutočný počet dní v mesiaci aj v roku.

Jednoduché úročenie sa využíva pri výpočte úrokov v rámci jedného úrokovaného obdobia. Výška kapitálu sa nemení pripísaním výšky úrokov. Ide o základný spôsob výpočtu úroku.

$$u = K_0 \times i \times n = K_0 \times \frac{p}{100} \times n \quad (1)$$

kde: K_0 – istina, začiatková hodnota, z ktorej sa počíta úrok

u - úrok

i – úroková sadzba vyjadrená ako desatinné číslo

n – dĺžka úrokového obdobia vyjadrená v jednotkách úrokovej periódy

p – počet percent príslušnej úrokovej sadzby (Belás et. al., 2007, s. 85)

Zloženým úročením dochádza k úročeniu istiny zvýšenej o úrok za predchádzajúce obdobie. Výpočet je preto o niečo zložitejší ako pri jednoduchom úročení. (Belás et. al., 2007, s. 87)

$$K_n = K_0 \times (1 + i)^n, \quad (2)$$

V praxi však vypovedacia hodnota úrokovej sadzby pri úveroch nie je dostatočná. Pre možnosť porovnania výhodnosti jednotlivých ponúk úverov slúži RPSN.

RPSN alebo ročná percentuálna sadzba nákladov predstavuje sadzbu zahŕňajúcu v sebe okrem úrokových nákladov aj všetky súvisiace náklady úveru pre dlžníka ako poplatky a pod. (Česká národní banka, ©2003-2017)

RPSN umožňuje porovnávať jednotlivé úveru od rôznych inštitúcií avšak pri rovnakej výške pôžičky a rovnakej doby splatnosti. Výpočet RPSN je nasledovný.

$$\sum_{K=1}^{K=m} \frac{A_K}{(1+i)^{t_K}} = \sum_{K'=1}^{K'=m'} \frac{A'_{K'}}{(1+i)^{t_{K'}}} \quad (3)$$

kde: K – poradové číslo spotrebiteľského úveru

K' - číslo splátky alebo platby nákladov spotrebiteľského úveru

A_K – výška K -tého spotrebiteľského úveru

$A'_{K'}$ - výška K' -tej splátky spotrebiteľského úveru

m – poradové číslo posledného úveru

m' - poradové číslo poslednej splátky alebo platby nákladov úveru

t_K - časové obdobie (rok/časti roka) medzi poskytnutím prvého úveru a K -tého úveru

$t_{K'}$ - časové obdobie (rok/časti roka) medzi poskytnutím prvého úveru a K' -tej splátky alebo platby nákladov úveru

i – ročná percentuálna miera nákladov, ktorú možno vypočítať (algebraicky alebo numerickou aproximáciou), skrz ostatné prvky rovnice (Radová, Dvořák a Málek, 2009, s. 182-183)

Vzorec síce vyzerá komplikovane, no výpočet RPSN býva spravidla stanovený či už v zmluvnej dokumentácii medzi dlžníkom a veriteľom, alebo sa dá vypočítať jednoduchšie prostredníctvom RPSN kalkulačiek, dostupných na internete.

3.4 Splácanie pôžičky

Spôsob splácania je vždy dohodnutý v zmluve. Existuje niekoľko možností splácania:

- Pôžička bude splatená naraz a v lehote splatnosti
- Pôžička bude splatená naraz po uplynutí výpovednej lehoty
- Pôžička bude splácaná v pravidelných splátkach
- Pôžička bude splácaná konštantnými anuitnými splátkami (Medved' et. al., 2012, s. 204)

V problematike P2P pôžičky je zaužívané splácanie konštantnými splátkami, tzv. anuitnou splátkou. Splátky sú s pravidla mesačné a obsahujú časť úmoru (splátky istiny) a splátku úroku. Ich štruktúra sa postupom splácania mení. Pomer medzi úrokmi a úmorom istiny je najvyšší na počiatku splácania a postupne sa znižuje. Výpočet anuitnej splátky je nasledovný.

$$a = D \frac{\frac{i}{m}}{1 - \left(1 + \frac{i}{m}\right)^{-nm}}$$

(4)

kde: a – anuitná splátka

D – výška pôžičky

i – výška úrokovej sadzby, spravidla ročnej

m – počet splátok do roka

n – doba splatnosti pôžičky (Urbaníková, 2008, s. 89)

3.5 Sekundárny trh pôžičiek

Sekundárny trh je miesto, kde má investor možnosť predat' svoju účasť na pôžičke pred riadne dohodnutým termínom splatnosti pôžičky dlžníkom. Sekundárny trh teda umožňuje nakupovať a predávať existujúce pôžičky po tom, čo už začali. Investori sa môžu rozhodnúť tieto participácie predat' kvôli potrebe hotovosti, z obavy, že dlžník nie je tak dôveryhodný ako sa predtým zdalo alebo zo špekulácie za vyššiu cenu za účelom zisku. Sekundárny trh P2P pôžičiek umožňuje pôžičky skôr ukončiť alebo začať požičiavanie hneď namiesto čakania na uzavretie nových úverových obchodov. (Davis, 2016, s. 40)

Na sekundárnych trhoch možno predat' len celú účasť investora na vybranej pôžičke, nemožno ju ďalej rozdeľovať. Tieto účasti obsahujú pre potencionálnych kupcov základné informácie o pôžičke a platobnej morálke dlžníka. Ponúknuté účasti sú na sekundárnom trhu takisto ako aj v klasických aukciách pôžičiek uverejnené len po určitú dobu. Platforma si taktiež môže účtovať poplatky za uskutočnený predaj. (BFGLS, ©2014-2017a)

Investor má možnosť predat' svoje pôžičky za cenu stanovenú na základe vlastného uváženia. Ak má záujem predat' v čo najkratšom čase, stanoví cenu nižšiu než je čiastka, ktorú pôvodne investoval do pôžičky. Ak má záujem tvoriť zisk vo svoj prospech, cena bude vyššia. Avšak nie každá platforma to umožňuje. Ponúkané účasti je možno predávať, ak to platforma dovoľí, s diskontom, prémiou alebo na par. (BFGLS, ©2014-2017a)

Predaj s diskontom je práve za cenu nižšiu než je hodnota investície investora do predávanej pôžičky. Dôvodom predaja s diskontom je možnosť rýchlejšieho predaja úverovej časti a s tým spojená aj strata časti výnosu alebo v prípade kedy dochádza k oneskoreniu splácania dlžníkom alebo vynechaniu splátok pôžičky. Bežná hodnota diskontu alebo prémie povolených pri stanovení cien účastí na sekundárnom trhu sa pohybuje do 3%. Znamená to, že pri investícií 1 000 Kč, ju možno predat' s diskontom za nie menej než 970 Kč a pri prémii za nie viac než 1 030 Kč. (BFGLS, ©2014-2017a)

Prémie sa naopak používajú pri stanovení ceny vyššej než je hodnota poskytnutej investície do pôžičky. Pri tejto variante môže získať pôvodný investor dodatočný výnos avšak musí sa nájsť kupujúci investor ochotní kúpiť účasť. Tento typ je vhodné použiť pri dlžníkoch, ktorí splácajú poctivo a načas, teda nie sú pochybnosti o ich platobnej morálke alebo na platforme nie je dostatok iných investičných príležitostí. Poslednou možnosťou je na par, predaj za pôvodnú hodnotu investície do pôžičky. (BFGLS, ©2014-2017a)

Tabuľka 3 Príklady P2P platformiem so sekundárnym trhom pôžičiek (vlastné spracovanie na základe BFGLS, ©2014-2017b)

P2P platforma	
Abrate	LendingClub
Abundance Generation	LendingCrowd
Assetz Capital	Madiston LendLoanInvest
Bondora	Mintos
CapitalStackers	Money & Co.
Crowd2Fund	Proplend
eMoneyUnion	Rebuildingsociety
Funding Circle	Relendex
Funding Empire	Saving Stream
FundingKnight	Zopa
FundingSecure	Žltý melón
Invest and Fund	

3.6 Riziká

Riziká sú nevyhnutnou súčasťou akejkoľvek ľudskej aktivity. Na finančných trhoch existujú finančné riziká, ktoré sú všeobecne definované ako potenciálna finančná strata subjektu. (Belás a Demjan, 2009, s. 86)

P2P požičiavanie je vysoko riziková, vysoko návratná voľba pre investorov. Zatiaľ čo výnosy sú vyššie než podobné investičné možnosti ako napríklad depozitné certifikáty, pôžičky sú väčšinou nezabezpečené so žiadnou garanciou návratnosti od dlžníka. Z týchto dôvodov je možné, že investorom vznikne strata. (Ren, 2015, s. 3)

Pri nákupe či investícií je preto potrebné vždy venovať čas dôkladnej analýze a položiť si otázku: „Aké sú hrozby a aké sú riziká?“ (Sonenshine, 2014)

1. Úverové riziko

Úverové riziko (credit risk) je rizikom straty za zlyhanie (default) dlžníka tým, že nesplní svoje záväzky podľa podmienok kontraktu, a tým spôsobí majiteľovi pohľadávky (veriteľovi) stratu. (Belás a Demjan, 2009, s. 86)

Nezáleží na tom, ako je dlžník dôveryhodný, vždy existuje možnosť, že pôžičku nesplatiť alebo splatiť nemôže. (Sonenshine, 2014)

Pre investorov sú tu však stále strategické možnosti výberu investícií, ako diverzifikácia ich investícií a sledovanie trendov. Ako aj pri burze, najlepší spôsob pre investora na zaistenie rizika je investovať v rozmedzí niekoľkých dlžníkov. Namiesto naplnenia celej žiadateľov požadovanej sumy pre pôžičku, je rozumnejšie vložiť prostriedky do rôznych úverov od rôznych žiadateľov s odlišnou mierou rizika. Podobne je často prínosné posúdiť dôveryhodnosť žiadajúceho sledovaním investícií ostatných investorov. (Ren, 2015, s. 3)

2. Operačné riziko platformy

Default alebo bankrot P2P platformy môže vážne narušiť jej schopnosť výberu splátok od dlžníkov a vyplácanie peňazí investorom. Investori by mali oboznámení so zabezpečením aké platforma uskutočnila, aby zaistila servis nutný k zabezpečeniu úverových procesov. Kvalitná platforma preto spravidla podpisuje zmluvu s nezávislou spoločnosťou, ktorá v prípade ťažkostí prevezme administratívne funkcie nutné pre výbery a vyplácanie finančných prostriedkov. (Sonenshine, 2014)

Je treba však doplniť, že platformy v ČR nie sú povinné podľa zákona č. 21/1992 Zb., o bankách a ďalších právnych predpisoch, nie sú povinné zúčastňovať sa systému poisťovania pohľadávok z vkladov Fondov poistenia vkladov. (Kincl a Vajda, 2015)

P2P platformy tiež striktne vedú oddelené účty, pre vlastné finančné prostriedky a finančné prostriedky určené pre investorov a dlžníkov. (Sonenshine, 2014)

3. Nečakané udalosti a ekonomické šoky

Keďže vieme, že ekonomika rastie a vyvíja sa, od určitého bodu sa táto skutočnosť môže zmeniť. Pri investíciách na dlhšie obdobie je ťažké predpovedať aj vývoj ekonomiky, nakoľko sa môže stať, že v určitom roku môže prísť ekonomická kríza a investícia sa razom stane stratovou. (Sonenshine, 2014)

4. Riziko likvidity

Riziko trhovej likvidity, je rizikom straty v prípade malej likvidity trhu s finančnými nástrojmi, brániace rýchlej likvidácii pozícií, čím je obmedzený prístup k peňažným prostriedkom. Riziko spočíva v neschopnosti dostatočne rýchlo zlikvidovať finančné nástroje, a to v dostatočnom objeme za primeranú cenu. (Belás a Demjan, 2009, s. 98)

Prípade P2P sa jedná o riziká spojená s nemožnosťou predaja účasti na pôžičke, uskutočnených investícií v prípade potreby, pred dobou splatnosti. K znižovaniu tohto rizika slúžia sekundárne trhy pôžičiek na platformách. V ČR je funguje iba jedna platforma s touto možnosťou a tou je Žlutý meloun.

5. Riziko poklesu hodnoty zaistenia

Pri pôžičkách, ktoré sú zaistené určitým majetkom, či už hnutelným alebo nehnuteľným, by mohli nastať problémy v prípade že by došlo k výraznejšiemu zníženiu trhovej hodnoty tohto majetku. Má sa tým na mysli, že v prípade nesplatenia pôžičky dlžníkom by sa predajom tohto majetku neuhradila celková dlžná čiastka dlžníka. (Wellesley Co, ©2017)

P2P investovanie prináša naozaj veľmi zaujímavé možnosti. Na druhú stranu, žiadne investovanie nie je bez rizika, a preto aj tu je ostražitosť vždy na mieste.

3.7 Ratingy, skóring

Pri poskytovaní finančných prostriedkov žiadateľom je pre investorov dôležitá ich hodnota dôveryhodnosti pri splácaní záväzkov, solventnosť alebo inak povedané ich bonita.

Zistenie bonity žiadateľa je výsledok procesu merania úverového rizika a zaradenie úverového obchodu do určitej ratingovej kategórie. Základnou jednotkou merania zlyhania žiadateľa je rating, ktorý určuje schopnosť splácať svoje záväzky. Poláková (2004, s. 3) uvádza, že existujú dva prístupy určenia kreditnej kvality: skóringové modely a ratingové hodnotenia.

Skóringové modely predstavujú aplikáciu osvedčených štatistických analýz za účelom merania rizika spojeného s určitým segmentom žiadateľov. Úverový skóring zahŕňa proces vytvorenia, ohodnotenia a nasledujúceho monitorovania štatistických modelov. Pri vytváraní modelov sa z dostupných dát vyberajú iba tie, ktoré majú na úverové riziko zásadný vplyv. Úverové skóre vyjadruje úroveň úverového rizika žiadateľa formou čísla. Vyššie hodnoty predstavujú vyššie riziko. Skóring sa používa v zásade pri inštitúciách, v našom prípade aj platformách, kde je zastúpené veľké množstvo relatívne malých úverových transakcií pre

malých klientov – spotrebiteľské úvery, úvery pre malé a stredné podniky. (Poláková, 2004, s. 3)

Jedna z najznámejších a najpoužívanějších techník je tzv. **FICO skóre** (Fair Isaac Corporation Score), ktorú používa okolo 90% najlepších poskytovateľov P2P služieb. Podstata FICO skóra je hodnotenie dlžníkov bodmi od 300 do 850. Ako pri väčšine skóringových metód, čím vyššie skóre, tým nižšie riziko pre budúcich investorov. Tri hlavné organizácie, ktoré uskutočňujú tieto hodnotenia sú Experian, TransUnion a Equifax. (Ren, 2015, s. 2)

Samotný model FICO skóre nie je otvorený, no vstupné faktory sú známe:

- 35% váhu tvorí platobná história – ide o platby načas, prípadné omeškania či bankroty.
- 30% váhu tvorí úverové zaťaženie – objem existujúcich úverov.
- 15% tvorí dĺžka úverovej histórie – čím dlhšia úverová história, tým väčšia pravdepodobnosť, že dlžník je spoľahlivý a svoje záväzky uhradí, keďže to robil aj doteraz.
- 10% tvorí druh úveru – spotrebný úver alebo hypotéka.
- 10% váhu majú nedávne úverové vzťahy žiadateľa, ktoré sa ešte nemohli objaviť v predchádzajúcich bodoch. (Fair Isaac Corporation, ©2001-2017)

FICO skóre je systém využívaný najmä v USA a Kanade. V ČR alebo na Slovensku sa používajú najmä ratingové modely.

Ratingové modely sú založené na expertnom hodnotení žiadateľov pomocou vybraných ukazovateľov, na základe ktorých je priradený rating. Rating je vyjadrením celkovej dôveryhodnosti žiadateľa a určuje pravdepodobnosť splatenia záväzku. S úverovým skóringom predstavuje rating komplexnejšie hodnotenie rizika žiadateľa, no úverový skóring tvorí základ ratingového posudzovania. (Poláková, 2004, s. 4)

České platformy využívajú pre priradenie ratingu externé agentúry alebo majú vyvinutý vlastný Credit risk management a len využívajú rôzne úverové registre. V ČR sa využívajú najmä tri združené registre:

- Bankový register klientských informácií BRKI (Czech Banking Credit Bureau, a. s. - CBCB)
- Nebankový register klientských informácií NRKI (Non Banking Credit Bureau - NBCB)
- Spotrebiteľský register SOLUS

Tieto tri registre obsahujú informácie o všetkých úveroch a o tom, ako ich dlžníci splácajú. (Medved' et. al., 2012, s. 206)

Úverové registre sú celosvetovo štandardným nástrojom pre posudzovanie bonity a rizika nesplácania úverových produktov FO aj PO, využívaným finančnými inštitúciami v bankovej aj nebankovej sfére. Registre združujú pozitívne i negatívne informácie o bonite, dôveryhodnosti a platobnej morálke klientov, nielen informácie o nesplácaní úverových, či iných produktov, aby tak užívatelia mohli objektívne posúdiť žiadateľa a v prípade dobrej kreditnej histórie mu získanie pôžičky uľahčiť a zvýhodniť. O každej osobe vedenej v úverovom registri je zrejmé, či spláca svoje záväzky riadne a načas. Register slúži vo vyspelých krajinách ako základný nástroj na znižovanie úverového rizika. (Medved' et. al., 2012, s. 206)

CBCB je prevádzkovateľom BRKI. Hlavným dôvodom vzniku BRKI bolo, aby si banky mohli vymieňať informácie o platobnej disciplíne jednotlivých klientov. Register slúži aj na evidenciu všetkých vykonávaných obchodov s klientmi, preverovanie ich bonity a dôveryhodnosti. V registri sú FO, ktoré v niektorej banke čerpajú alebo čerpali úver alebo majú kreditnú kartu, taktiež FO, ktoré o úver alebo vydanie kreditnej karty len žiadajú. (Medved' et. al., 2012, s. 206)

NBCB je združenie PO, ktoré je prevádzkovateľom NRKI. Tento register si vytvorili nebankové spoločnosti so zámerom preverovania bonity, platobnej disciplíny a dôveryhodnosti FO žiadajúcich o ich produkt a vzájomného sa informovania sa o týchto klientoch. Obsahuje pozitívne aj negatívne informácie o klientoch. (Medved' et. al., 2012, s. 207)

SOLUS je záujmové združenie PO, ktorého cieľom je prispievať k prevencii predlžovania klientov, k prevencii rastu počtu dlžníkov v omeškani, k zvyšovaniu vymáhateľnosti súčasných dlhov po splatnosti a znižovať potenciálne finančné straty veriteľov. Členstvo v registri nie je vyhradené len pre nebankové finančné inštitúcie poskytujúce úvery. Členovia môžu zoskupovať z rôznych sektorov ekonomiky. (Medved' et. al., 2012, s. 208)

Okrem vymenovaných registrov môžu platformy pre doplnenie informácií o žiadateľoch použiť aj ostatné registre ako Insolvenčný register, Obchodný register, atď.

3.8 Výhody a nevýhody

V tejto časti sú uvedené výhody a nevýhody P2P úverovania, najskôr z pohľadu budúceho dlžníka a potom z pohľadu budúceho investora.

Výhody P2P požičiavania pre dlžníka:

- P2P pôžičky môžu dostať aj ľudia, ktorých odmietla banka. Sú to napríklad SZČO (samostatne zárobkovo činné osoby) alebo český ekvivalent OSVČ (osoby samostatne výdělečné činné), ktorí sú vo väčšine prípadov pre banky rizikové, kvôli nepravidelnému príjmu,
- je možné získať nižší úrok než pri bežných bankových úveroch,
- pri P2P platformách sa nemusia platiť poplatky vopred a služby online platformami sú relatívne dôvery hodné
- keďže sa v prípade poskytovania P2P pôžičiek všetky úkony uskutočňujú online, značne sa aj skracuje čas na získanie pôžičky,
- niektoré platformy sa snažia o ľudskejší a viac ústretovejší prístup voči žiadateľom, než je to v bežných bankových inštitúciách. (Czech News Center, ©2001-2017)

Nevýhody P2P požičiavania pre dlžníka:

- platformy vyžadujú, aby žiadateľ zdieľal svoj zámer, na čo chce poskytnuté finančné prostriedky použiť,
- platforma prísne selektuje rizikových žiadateľov. Keďže žiadatelia prechádzajú náročnými úverovými a ratingovými hodnoteniami, veľa žiadateľov je vyhodnotených ako nedostatočne bonitní,
- aj keď je žiadosť o pôžičku zverejnená vo forme aukcie na platforme, nie je istota že sa vyzbiera požadovaná čiastka pre žiadateľa čiže pôžička nemusí byť vôbec poskytnutá. (Czech News Center, ©2001-2017)

Výhody P2P požičiavania pre investora:

- zaujímavá príležitosť zhodnotenia finančných prostriedkov z hľadiska výnosnosti v porovnaní s bežnými bankovými produktami,
- investori majú možnosť investovať aj menšie sumy, už od pár stoviek Kč,
- možnosť investora rozhodnúť sa komu a koľko požičať. Investor si môže sám zvoliť na základe ratingu poskytnutého platformou mieru rizika a výnosnosti svojej investície,
- možnosť vyskladať sa na pôžičku viacerými investormi. V takom prípade sa rozloží riziko a tým sa aj zníži.,
- platformy umožňujú investorom využívanie filtrov, ktoré im automaticky vyhľadávajú pôžičky, do ktorých možno investovať na základe zadaných kritérií od investora ako sú úrokový výnos, doba splatnosti pôžičky, rating žiadateľa, atď.,

- investori môžu investovať aj na zahraničných platformách. (Czech News Center, ©2001-2017)

Nevýhody P2P požičiavania pre investora:

- investorom sa vplyvom rôznych nečakaných udalostí nemusí vrátiť späť investovaná čiastka v plnej výške alebo vôbec.
- pri platformách, ktoré nezabezpečujú vymáhanie pohľadávok od dlžníka v prípade nesplácania, si vymáhanie musí riešiť samotný investor a na vlastné náklady.
- P2P pôžičky väčšinou nie sú zaistené ani ničím ručené.
- investor musí platiť dane zo svojich výnosov P2P portfólia.
- možný krach platformy. Je potrebné vyberať obozretne, overiť kto P2P platformy na pôžičky prevádzkuje, typy poskytovaných pôžičiek, cieľové skupiny, postavenie na trhu. (Czech News Center, ©2001-2017)

3.9 Daňová problematika

Daňový poplatník dane z príjmu fyzických osôb je fyzická osoba, ktorá môže byť daňovým rezidentom alebo nerezidentom. Daňový rezident Českej republiky je daňový poplatník majúci na území Českej republiky trvalé bydlisko alebo sa tu obvykle zdržiava, teda aspoň 183 dní v príslušnom kalendárnom roku a zdaňuje príjmy plynúce aj z ČR aj zo zdrojov v zahraničí. Daňoví nerezidenti sú daňoví poplatníci nespĺňajúci vyššie uvedené avšak majú daňovú povinnosť, ktorá sa vzťahuje len na príjmy plynúce zo zdrojov na území ČR.

Výnosy z investícií, úroky so splátok uhradených dlžníkmi za poskytnutie pôžičky na P2P platforme sa zdaňuje ako príjem podľa § 8 ods. 1 písm. g) Zákona 586/1992 Zb. o dani z príjmu.

Úroky z takto poskytnutých investícií sa kumulujú a ich celkový súčet (spolu s ďalšími príjmami podľa § 8) tak predstavuje príjem z kapitálového majetku. Podľa § 8 ods. 5, od príjmov uvedených v § 8 ods. 1 písm. g) nemožno odčítať žiadne výdaje okrem výdajov, ktorými sú zaplatené úroky z čiastok použitých na poskytnutie pôžičky alebo úveru a to až do výšku príjmu. Investor si preto od sumy úrokov nemôže odčítať poplatky platforme ani žiadny iný výdaj súvisiaci s poskytnutím pôžičky dlžníkovi.

$$\sum \text{inkasované úroky} = ZD \text{ podľa } \S 8 \text{ Zákona o dani z príjmov}$$

Možnosť uplatnenia si nezdaniteľnej časti základe dane má poplatník až z celkového ZD, teda po sčítaní všetkých čiastkových ZD podľa jednotlivých druhoch príjmu (podľa § 6 až 10). Daň sa potom vypočíta ako 15% z upraveného ZD o nezdaniteľné čiastky a odpočítateľné položky zaokrúhleného na celé sto Kč nadol. Daň sa potom ešte upraví o zľavy na dani a daňové zvýhodnenia.

P2P platformy väčšinou nezaistujú úhradu žiadnych daní ani poplatkov v súvislosti z ich činnosťou a ani nebývajú investorom účtované. Investor si preto nesie sám plnú zodpovednosť za správne zdanenie a musí všetky príjmy z úrokov z poskytnutých pôžičiek, a ostatné príjmy za daňové obdobie uviesť v daňovom priznaní k daniam z príjmu fyzických osôb a to podať do 31.3. nasledujúceho roku. Daňové priznanie investor nemusí podávať ak jeho celkové zdaniteľné príjmy nepresahujú výšku 15 000 Kč a nevykazuje daňovú stratu.

Príjmy z kapitálového majetku podľa § 8 Zákona o dani z príjmu, nepodliehajú odvodom sociálneho a zdravotného poistenia. V prípade, že by mal investor len príjmy z kapitálového majetku, je na ňom ako si to s povinnými odvodmi vysporiada. (Česko, 1992, s. 1-28, 94, 109)

3.10 Zhrnutie teoretickej časti

Crowdfunding, nie len dlhový, predstavuje radikálnu zmenu v možnostiach financovania nápadov, projektov a podnikov. Predtým boli či už podnikatelia alebo radoví zamestnanci odkázaní na pôžičky alebo úvery od bánk, no teraz sa im naskytuje nespočetné množstvo potencionálnych investorov pomocou internetu, čo je hlavným faktorom úspešnosti tohto spôsobu financovania. Teoretické poznatky, ktoré som pri štúdiu problematiky P2P pôžičiek získala, následne prevediem a rozvinem do praktickej roviny. Najpodstatnejšími faktormi, ktorými sa budem ďalej zaoberať sú jednotlivé aspekty účasti P2P vzťahu na určených platformách a následné porovnanie pre zistenie výhodnosti.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 VŠEOBECNÉ INFORMÁCIE O VYBRANÝCH PLATFORMÁCH

Bankerat a Žlutý meloun (ďalej už len BT a ZM) sú internetové aukčné P2P platformy fungujúce na českom trhu. V nasledujúcich kapitolách uvediem všeobecné informácie o platformách, podmienky poskytovania pôžičiek, úrokové sadzby, hodnotenia bonity žiadateľov a spôsoby vymáhania pohľadávok pre investorov. Portály som volila na základe veľkosti a dostupnosti informácií pre klientov či už v oblastiach poskytovania pôžičiek alebo investícií. BT je najväčším sprostredkovateľom v Českej republike a ZM zase jedným z najväčších na Slovensku, no svoju pôsobnosť sa im podarilo rozšíriť aj na český trh. Okrem ich veľkosti a popularity som zvolila BT najmä z dôvodu jej špecifickosti. Mám na mysli rolu akú zohráva vo vzťahu medzi dlžníkom a investorom a ich cieľovou skupinou užívateľov. ZM som zvolila na základe ich histórie a popularity, ktorou „dobyli“ slovenský trh s P2P pôžičkami a aj vďaka ich skvele spracovaných a dostupných štatistických údajov.

4.1 Bankerat

4.1.1 Vznik

Spoločnosť BT vznikla v roku 2010 v Prahe, zápisom do Obchodného registra ČR (OR) ako akciová spoločnosť. Zakladateľom a súčasne aj štatutárnym orgánom je Ing. Roman Kakos. Je zodpovedný za strategické vedenie firmy a vývoj internetovej platformy. Ako dozorný orgán podľa OR figuruje Mgr. Tereza Kakosová. BT je podľa zákona č. 284/2009 Zb., o platobnom styku poskytovateľom platobných služieb malého rozsahu. Povolené činnosti BT podľa tohto oprávnenia sú uvedené v nasledujúcom obrázku. (Bankerat, a. s., ©2000-2017)

Povolené činnosti v regiónech: CZ

Činnosť podľa zákona č. 284/2009 Sb., o platobnom styku	
služba umožňujúca vloženie hotovosti na platobný účet vedený poskytovateľom (§3/a)	✘
služba umožňujúca výber hotovosti z platobného účtu vedeného poskytovateľom (§3/b)	✘
převod peněžních prostředků (§3/c)	✔
provedení převodu peněžních prostředků podle písm. c), kterým je poskytnut úvěr uživateli poskytovatelem, nejedná-li se o převod podle písm. f) nebo g) (§3/d)	✘
vydávání a správa platobních prostředků a zařízení k přijímání platobních prostředků, nejedná-li se o platobní transakci podle písm. g) (§3/e)	✘
provedení převodu peněžních prostředků, při němž plátcé ani příjemce nevyužívají platobní účet u poskytovatele plátce (§3/f)	✔
provedení platobní transakce poskytovatelem služeb elektronických komunikací, jestliže je souhlas plátce s provedením platobní transakce dávan prostřednictvím elektronického komunikačního zařízení (§3/g)	✘

Obrázok 2 Povolené činnosti Bankeratu podľa oprávnenia poskytovateľa platobných služieb malého rozsahu (Peníze.cz, ©2000-2017)

BT je najväčšia internetová aukčná platforma pre poskytovanie a správu P2P pôžičiek v ČR. Činnosťou je vývoj a správa portálu a administrácia pôžičiek poskytnutých portálom pre užívateľov. BT ako jediná platforma fungujúca na českom trhu, na ktorej je **investor priamo veriteľom pôžičky dlžníka**. BT v tomto vzťahu figuruje administrátor, ktorý sa stará o sprostredkovanie platobných služieb medzi investorom a žiadateľom.

Štatistiky na stránkach BT uvádzajú nasledujúce súhrnné údaje od doby založenia.

Tabuľka 4 Štatistické údaje Bankeratu k 15.2.2017 (vlastné spracovanie na základe Bankerat, ©2017a)

<i>Aktuálny dopyt</i>	8 232 000,00 Kč
<i>Prijaté ponuky</i>	767 145 000,00 Kč
<i>Priemerný úrok</i>	39% p.a.
<i>Úspešné žiadosti</i>	20 716
<i>Čakajúce žiadosti</i>	137
<i>Registrovaní užívatelia</i>	47 142

BT okrem možnosti získania pôžičky alebo investovania voľných peňažných prostriedkov, ponúka aj možnosť tzv. provízií. V princípe ide o prilákanie ďalších užívateľov s cieľom žiadosť o pôžičku alebo investície na základe referenčného odkazu. Ak sa stane, po kliknutí na odkaz, že užívateľ vykoná jednu z akcií, BT vyplatí províziu 2% z čiastky pôžičky alebo investície po prvej splátke osobe s referenčným odkazom. Celý tento vzťah sa uskutočňuje na základe rámcovej zmluvy o provízii podľa ust. § 642 a násl. Zák. 513/1991 Zb. obchodného zákonníku. (Bankerat, ©2017b)

4.1.2 Druhy poskytovaných pôžičiek

Portál poskytuje nasledujúce typy žiadostí o pôžičku pre žiadateľov:

1. Bez registra a bez doloženia príjmu (typ D)

Je kladený dôraz na predkladanie minimálneho množstva pre schválenie pôžičky, čo zo sebou prináša minimum administratívy a značnú úsporu času pre žiadateľa pri vybavovaní pôžičky. Maximálna čiastka pôžičky je 10 000 Kč, doba splatnosti je maximálne 12 mesiacov. Poplatok vopred nie je žiadny, jediný poplatok hradí dlžník až čiastky, ktorá bude zaslaná na jeho účet. Úrokové sadzby sa pohybujú v rozpätí 45-55%.

2. Bez doloženia príjmu (typ C)

Žiadateľ dokladá miesto svojich príjmov, ktoré buď nemôže doložiť alebo nepodniká tak dlho aby podal daňové priznanie, výpisy z BRKI a NRKI. Výpisy z registrov obsahujú záznamy splátok žiadateľov za posledné 4 roky a tiež údaj od akej finančnej inštitúcie čerpali alebo čerpajú úver. Pri schválení pôžičky BT nehodnotí v registroch výskyt oneskorených splátok ako banka. Informácie BT slúžia k overeniu údajov uvedených v žiadostiach o pôžičku napr. aká je celková čiastka ostatných úverov žiadateľa. Rozpätie úrokových sadzieb je 45-55%, maximálna výška pôžičky je 30 000 Kč a doba splatnosti max. 2 roky.

3. Bez registra (typ B)

Pri uvedenom druhu pôžičky BT vyžaduje od žiadateľa len potvrdenie o výške príjmu, ktorým zamestnávateľ potvrdí aký čistý mesačný príjem žiadateľ poberá, či nie je vo výpovednej lehote prípadne aké má zrážky zo mzdy. Pri poberaní materskej ale dôchodku, žiadateľ svoj príjem dokladá výpisom z účtu alebo poštovou poukážkou preukazujúcou príjem dávok. Podnikateľ svoje príjmy dokladá výpisom z daňového priznania, prípadne jeho opisom. Žiadateľ môže pri tomto type žiadať o 150 000 Kč a doba splatnosti môže byť rozložená na maximálne 3 roky. Rozpätie sadzieb je 30-55%.

4. S doložením príjmu aj registra (typ A)

Doložením oboch vecí žiadateľ chce získať úver za výhodnejších podmienok. Keďže overením či už príjmu alebo záväzkov v registroch BRKI a NRKI sa stáva bonitnejším pre potenciálnych investorov a má väčšiu šancu získať nižšiu úrokovú sadzbu. Žiadateľ môže žiadať až o 400 000 Kč a splácanie sa môže rozložiť až na 4 roky. Rozpätie sadzieb je 18-55%.

5. Zástava nehnuteľnosti (typ N)

Využiť pôžičku so zástavou nehnuteľnosti sa môže využiť aj vtedy ak chce žiadateľ založiť nehnuteľnosť, ktorú vlastní iná osoba alebo na nehnuteľnosti už je iná zástava napr. hypotéka. Podmienky pre získanie pôžičky so zástavou nie je také prísne ako v banke. BT stačí keď žiadateľ uvedie na akej adrese sa nehnuteľnosť nachádza bez ďalších odhadov a vyplňovania dotazníkov popisujúcich nehnuteľnosť. Zástavou žiadateľ získa pôžičky za ďaleko výhodnejších podmienok než pri predchádzajúcich typoch bez zástavy. BT nevidí prekážku ani v prípade, že by na nehnuteľnosť bola exekúcia či exekučný príkaz k predaju. Zastavovať nehnuteľnosť nemusí len dlžník. Záložcom môže byť ktokoľvek, kto by bol ochotný sa za dlžníka svojou nehnuteľnosťou zaručiť. Žiadateľ môže zažiadať o 600 000 Kč a doba splatnosti je maximálne 6 rokov. (Bankerat, ©2017c-g)

4.1.3 Žiadosti o pôžičku a priebeh aukcií

Žiadatelia o pôžičku registrácii na stránkach BT a po vyplnení žiadosti, teda spresnení požiadaviek na pôžičku, ako sú typ, výška, doba splatnosti a požadovaný strop úrokovej sadzby, začnú automaticky dostávať SMS správy alebo emaily o ponukách. Ponukami sa myslia príspevky od investorov. Investori zadávajú príslušnú čiastku s požadovanou mierou výnosnosti a však len do výšky stropu zadaného samotným žiadateľom. Ak žiadateľ zadá príliš nízku úrokovú sadzbu pre veriteľov nebudú investície do pôžičky atraktívne. Žiadateľ po prijatí správy o ponuke investora môže ponuku buď prijať alebo odmietnuť, bez poplatku. Do požadovanej čiastky sa zarátavajú všetky prijaté ponuky, nemusí byť jedna ponuka na celú požadovanú čiastku. Po prijatí každej čiastky je žiadateľ vyzvaný platformou k možnému ukončeniu výberu, aj keď ešte nie je naplnená prvotná požadovaná čiastka pôžičky, a k dokončeniu žiadosti zaslaním zmluvy o pôžičke k podpisu. Keď sa rozhodne pokračovať vo výbere, maximálna povolená doba pre prijímanie ponúk je 21 dní. Po ukončení aukcie sú žiadateľovi zaslané zmluvy na podpis. Na základe emailovej komunikácie s podporou BT (viď. príloha 1), v prípade, že prijal ponuky od viacerých investorov a tým naplnil celkovú čiastku, žiadateľ podpisuje viac zmluvných dokumentácií. Úroková sadzba sa teda nepriemeruje. Spláca sa ale mesačne a mesačná splátka sa potom rozúčtováva medzi investorov. Po podpise zmluvy už dlžníkom musí byť zmluva zaslaná čo najskôr späť BT s prípadnými prílohami. Na základe toho sa uskutoční schválenie pôžičky a zmluva sa zašle na podpis aj investorovi. (Bankerat, ©2017h)

4.1.4 Úrokové sadzby a úrok

Priemerné sadzby sú závislé na druhu pôžičky. Na BT sa pohybujú priemerné úrokové sadzby tesne pod 40%. BT takisto uvádza, že pri pôžičkách typu N, teda pri pôžičke so zástavou nehnuteľnosti, ktorá je najmenej riziková, sa ročný výnos pohybuje okolo 15%. Pri type D, pôžičke bez doloženie príjmu a výpisov z registrov, sa pohybuje okolo 55%. BT ale nikde na svojich stránkach neuvádza mieru defaultov, ani žiadne bližšie informácie o úrokových sadzbách pre ostatné typy poskytovaných pôžičiek nakoľko sa o nich so žiadateľmi dohadujú až investori behom aukcie. Podľa Romana Kakosa sa nesplatením na BT pri zaisťovaných pôžičkách končí desatina pôžičiek, pri nezaistených je to okolo tretiny. (Černý, 2016)

Samotný úrok sa počíta iba z nesplatennej čiastky istiny. Pri mesačnom splácaní sa nesplatená čiastka istiny znižuje každý mesiac s každou mesačnou splátkou. Na základe tohto princípu sa každý mesiac znižuje aj čiastka úroku. (Bankerat, ©2017i)

4.1.5 Hodnotenie bonity žiadateľov

BT nemá tak zabezpečený risk management ako iné platformy. Hodnotenie bonity si v podstate zisťujú samotní investori v priebehu a po skončení aukcií. Po skončení aukcie, a po zaslaní podpísanej zmluvy o pôžičke a prípadných dodatočných prílohách administrátorovi, veriteľ zahajuje schvaľovací proces. BT nahliada do nasledujúcich registrov a kontroluje správnosť a pravdivosť udaných údajov o žiadateľoch/ručiteľoch:

- Kontrola úplnosti zmluvnej dokumentácie,
- Kontrola v registre CEE vedená Exekútorskou komorou ČR,
- Kontrola v ISIR
- Kontrola výpisov z registrov klientských informácií NRKI a BRKI (iba keď sú registre požadované)
- Overenie potvrdenia o výške príjmu u zamestnávateľa (pre zamestnancov)
- Kontrola v systéme Cribis (pre podnikateľov)
- Kontrola pravosti Výpisu z daňového priznania a Potvrdenia o bezdlžnosti
- Overenie elektronickej stopy žiadateľa/ručiteľa na internete (zistenie prípadných negatívnych informácií)
- Kontrola či trvalá/kontaktná adresa nie je zhodná s adresou obecného/mestského úradu
- Telefonické overenie identity žiadateľa/ručiteľa a dostupnosti kontaktného telefónu
- Overenie funkčnosti kontaktnej adresy žiadateľa.

Neprikladujú sa ratingy ani úrokové sadzby. Žiadatelia môžu požiadať s minimálnym počtom dokladov. Investori si preto zisťujú dodatočné informácie prostredníctvom možnosti „zaslať prípadné otázky žiadateľovi“. Pri zadávaní ponúk si investori, okrem zadania konkrétnej úrokovej sadzby, môžu vyžiadať doplnenie dodatočných dokladov. (Bankerat, ©2017j)

Další pomínky

Uživatel Tewks požaduje následující podmínky půjčky (kromě podmínek zadaných žadatelem).

- ✓ Směnka s rozhodčí doložkou
[Zajišťovací směnka.](#)
- ✓ Zástava nemovitosti
Odhadní / Orientační cena: min. 200 000 Kč.
- ✓ Kopie občanského průkazu
Kopie dokladu z obou stran.
- ✓ Výpis z účtu za poslední 3 měsíce
Výpis z účtu za poslední období.

Obrázok 3 Dodatočné podmienky vyžiadané investorom od žiadateľa v aukcii
(Bankerat, ©2017k)

V predchádzajúcom obrázku je vidieť, že investori kladú dôraz na informácie a aj keď neboli v žiadosti prvotne uvedené, je v ich najlepšom záujme ich vyžiadať aby znížili mieru rizika nesplatenia záväzku dlžníkom.

Až po komplexnej kontrole údajov a zhodnotení rizika, investor podpíše zmluvu o pôžičke. Keď údaje nie sú v poriadku alebo si investor jednoducho rozmyslí poskytnutie prostriedkov, nemusí pôžičku schváliť. (Bankerat, ©2017j)

4.1.6 Zaistenie

V podobe zaistenia na BT prichádza do úvahy zástava nehnuteľnosti u dlžníka čím sa istým spôsobom predchádza nesplácaniu záväzku. Nemyslí sa tým však, že si žiadateľ preto nebude požičiavať so zástavou nehnuteľnosti aby o ňu neprišiel. Pokiaľ dlžník nespláca akékoľvek záväzky, či už pôžičku alebo aj len účet za telefón, ručí ako fyzická osoba celým svojím majetkom. Ako je aj v predchádzajúcom obrázku uvedené, u investorov je bežné žiadať za svoju ponuku finančných prostriedkov aj zástavu nehnuteľnosti. Dlžník tým dáva prednosť jednému konkrétnemu veriteľovi pre ostatnými veriteľmi v prípade kedy by sa dostal do platobnej neschopnosti. V takej situácii majú veritelia, vrátane zástavného veriteľa, právo uspokojiť nároky priznané súdom z dlžníkovho majetku. Najskôr je uspokojená pohľadávka zástavného veriteľa a až potom nároky ostatných veriteľov. Ak by pôžička bola

poskytnutá bez zástavy nehnuteľnosti, v prípade nesplácania by sa pohľadávky všetkých veriteľov uspokojovali aj tak z majetku dlžníka avšak v pomerne k výške ich pohľadávkam, čo je pre dlžníka aj tak nepodstatné. (Bankerat, ©2017i)

Ďalšou možnosťou, ktorá sa bežne na BT využíva je tzv. „rozhodčí“ alebo inak arbitrážna doložka. Ide o voliteľné zaistenie. Spomínaná doložka je zvláštne ustanovenie v zmluve o pôžičke, ktorá zakladá právomoc rozhodcov (podľa § 4 ods. 1 zákona č. 216/1994 Zb. o rozhodčím řízení a výkonu rozhodčích nálezů, rozhodcom môže byť občan ČR, ktorý je plnoletý, bezúhonný a plne svojprávny) k rozhodovaniu o prípadných nárokoch veriteľa voči dlžníkovi a to na miesto obecného súdu. Pre účastníkov zmluvy je to rýchle a spravodlivé riešenie sporov. Riadenie je upravené zákonom spomínaným vyššie a jeho dĺžka do nadobudnutia právnej moci nálezu je 2,5-3 mesiace. V obr. 3 je investorom požadovaná zmenka „rozhodčí“ doložkou. Praktický význam tohto požiadavku pre investora je v nižšej čiastke súdneho poplatku za „rozhodčí“ riadenie. Poplatkom sa v tomto prípade myslí odmena rozhodcovi. Zmenka nemá žiadny vplyv na dĺžku rozhodovania súdu, ani na jeho výsledok. (Bankerat, ©2017j; Česko, 1994, s. 2)

4.1.7 Poplatky

Poplatok dlžníka

Ako som si aj sama vyskúšala na BT, registrácia a zadanie žiadosti o pôžičku je bezplatné. Pokiaľ nebude žiadateľom schválená pôžička, žiadateľ neplatí nikomu žiadny poplatok. Jediný poplatok, ktorý dlžník platí je až z peňazí, ktoré BT poskytne na jeho účet. Poplatok administrátorovi je 5% z dlžnej čiastky. Dlžníkovi príde na účet teda čiastka pôžičky už znížená a poplatok. (Bankerat, ©2017l)

Pri predčasnom splatení pôžičky, dlžník nehradí žiadny poplatok. (Príloha 1)

Poplatok investora

Investor platí BT ročný poplatok za správu pôžičky. Jeho výška je 1% z nesplatennej čiastky pôžičky. BT uvádza splatnosť poplatku vždy na začiatku príslušného roku, za predpokladu, že predtým nedošlo k zosplateniu pôžičky. BT si tento poplatok zaráta z prvej splátky dlžníka v príslušnom ročnom období. (Bankerat, ©2017m)

V praxi sa poplatok teda ráta po splatení 12 splátok a z rozdielu týchto kumulovaných splátok a celkovej splatnej čiastky. V nasledujúcej tabuľke je znázornený výpočet poplatku pri čiastke pôžičky 80 000 Kč, 30% úrokovej sadzbe a dobe splatnosti 36 mesiacov.

Tabuľka 5 Rozpis poplatkov pre investora na BT (vlastné spracovanie)

Obdobie	Mesačná splátka	Splatnosť	Nesplatená čiastka	Poplatok 1%
1 rok	3 396,13 Kč	1 splátka	122 260,54 Kč	1 222,61 Kč
2 rok	3 396,13 Kč	13 splátka	81 506,98 Kč	815,07 Kč
3 rok	3 396,13 Kč	25 splátka	40 753,42 Kč	407,53 Kč
				2 445,21 Kč

Mesačná splátka bola zistená výpočtom zo vzorca (4) a z toho boli dopočítané aj ostatné údaje uvedené v tabuľke 7. Celkové úroky činia cez 42 260 Kč a po odpočítaní poplatkov pre BT, teda 2 445 Kč, čo nie je až taká výrazná záťaž, čo činí zisk pre investora necelých 40 tisíc Kč.

4.1.8 Nesplácanie pôžičky dlžníkom

Ak dlžník mešká so splátkou, BT ho najskôr o tejto skutočnosti informuje písomnou upomienkou, prípadne telefonicky. Pri omeškaní splátky, dlžníkovi vzniká aj povinnosť veriteľovi zaplatiť úrok z omeškania za každý deň meškania až do úplného splatenia dlžnej čiastky. Úrok je vo výške 0,1% denne z dlžnej čiastky. Akonáhle dlžník mešká zo splátkou viac ako 30 dní, dochádza k 31. dňu automaticky k zosplateniu pôžičky formou straty výhody splátok. Týmto dňom je zahájené aj súdne vymáhanie. Ak po zosplatení nedôjde k uhradeniu zostávajúcej dlžnej čiastky, nasleduje exekúcia majetku a príjmov dlžníka po súdnom vynesení platobného rozkazu. Pri pôžičke, kde dlžník zvolil zástavu nehnuteľnosti dochádza k realizácii zástavy v rámci exekúcie. Ide o verejnú dražbu alebo súdny predaj zástavy. Z výtazku predaja zástavy sa splatí pôžička. Pri splatení pôžičky z exekúcie pred pôvodnou dobou splatnosti, veriteľ často dosiahne vyšší výnos za kratšiu dobu než bol zjednaný. Príčinou je pôvodný dohodnutý výnos navýšený o úroky z omeškania. (Bankerat, ©2017j)

4.1.9 Vymáhanie pohľadávky

Po zosplatení pôžičky dlžníka, zasiela BT veriteľovi doklad na úhradu nákladov na prípravu súdneho riadenia a exekučného riadenia (celkovo je poplatok 900 Kč). Po úhrade veriteľom zasiela advokát, zastupujúci veriteľa, dlžníkovi výzvu k úhrade dlžnej čiastky, v ktorej mu oznamuje, že pokiaľ neuhradí uvedenú čiastku do 10 dní od dátumu odoslania žiadosti, je advokát oprávnený vymáhať pohľadávku súdnou cestou. Ak dlžník čiastku v uvedenom termíne nesplatí alebo sa nedohodne (so súhlasom veriteľa) na úhrade dlžnej čiastky

v splátkach, podáva advokát na dlžníka žalobu. Za súdne riadenie musí veriteľ hradiť poplatok. Poplatok je súčasťou výroku súdu, a teda znamená, že je súčasťou celkovej dlžnej čiastky vymáhanej po dlžníkovi. Poplatok je odmenou pre rozhodcu (za rozhodčí riadenie) a je rozdielny podľa toho či bola ako forma zaistenia zvolená arbitrážna doložka v zmluve o pôžičke alebo zmenka na arbitrážnu doložku. Ak nie je uhradený poplatok, súd zastaví súdne riadenie. Po úhrade poplatku pojedná súd žalobu a vydáva platobný príkaz. Po vydaní platobného rozkazu nasleduje nadobudnutie jeho právnej moci v zákonom stanovenej lehote. Na základe platobného príkazu (ako už bolo v predchádzajúcej podkapitole spomenuté), advokát poverí exekútora uskutočnením exekúcie. (Bankerat, ©2017j)

Pri exekúcií, exekútor doručí dlžníkovi uznesenie o nariadenej exekúcií spolu s exekučnými príkazmi, ktoré postihujú jeho majetok. Zároveň ho oboznámi akým spôsobom sa bude postupovať v prípade, že dlžnú čiastku v primeranej dobe neuhradí. Na BT sa uvádza, že samotná exekúcia prebieha niekoľkými spôsobmi. Najčastejšie je inkasovanie peňazí z účtu dlžníka a zrážok zo mzdy. Ak dlžník nemá žiadny finančný majetok alebo jeho financie nie sú dostatočne vysoké na pokrytie dlhu, uskutočňuje sa mobiliárna exekúcia. (Bankerat, ©2017j)

Jedná sa o terénne vymáhanie pohľadávky spočívajúce v súpise hnutel'ného majetku dlžníka. Majetok sa zaistí a potom sa vydraží. (Exekuční slovníček, ©2009-2017)

Dlžník môže samozrejme vyhlásiť aj insolvenziu. V takej situácii musí súd posúdiť žiadosť dlžníka o insolvenziu a na základe toho rozhodne o oddlžení. Oddlžení je spôsob riešenia neschopnosti splácať záväzky dlžníka. Povoľuje sa iba dlžníkovi, u ktorého je reálny predpoklad, že nebude schopný veriteľovi uhradiť aspoň 30% dlžnej čiastky. Zásadnou podmienkou oddlżenia je, že dlžník týmto úkonom nesmie sledovať nepoctivý zámer. Ak súd povolí oddlžení, veriteľ musí do 30 dní od tohto rozhodnutia prihlásiť svoju pohľadávku do insolventného riadenia inak pohľadávka zaniká. Prihlášku pohľadávky vyplňuje veriteľ alebo BT na požiadanie veriteľom. Pri vyplňovaní prihlášky BT-om si platforma účtuje poplatok vo výške 600 Kč. Dlžník má neskôr v insolventnom riadení povinnosť splatiť v priebehu 5 rokov minimálne 30% jeho nezaistenej pohľadávky alebo 100% zaistenej pohľadávky veriteľovi. Pri zaistenej pohľadávke (pôžičky so zástavou nehnuteľnosti) insolventný správca realizuje predaj zástavy a zo získaných peňazí odčíta svoju odmenu a zvyšná časť sa vypláca veriteľovi. (Bankerat, ©2017j)

4.2 Žlutý meloun

4.2.1 Vznik

Spoločnosť ZM bola prvá P2P platforma fungujúca na Slovensku. Vznikla v roku 2012 a nasledujúcich rokoch jej zakladatelia rozšírili pôsobnosť aj do ČR. Okrem zahájenia požičiavania pre českú verejnosť, platforma tiež otvorila možnosť investovania pre investorov zo všetkých štátov SEPA. Podľa výpisu z OR na Slovensku je to spoločnosť akciová, podľa výpisu z OR v ČR je založená ako spoločnosť s ručením obmedzeným. Zakladateľmi a súčasným manažmentom sú Ing. Roman Feranec, Phd., JUDr. Robert Horváth a Hendrik Bremer. Pre svoju činnosť má takisto ako BT osvedčenie o registrácii poskytovateľa platobných služieb malého rozsahu od ČNB. (Ministerstvo spravodlivosti ČR, ©2012-2015; Ministerstvo spravodlivosti SR, ©2011)

ZM je finančný portál, ktorý spája ľudí s nedostatkom a prebytkom finančných prostriedkov. ZM zabezpečuje mnoho činností ako napríklad komplexné rizikové hodnotenia žiadateľov, právny rámec a administráciu zmluvných dokumentov, monitoring a správu splátok a investícií, vymáhanie pri nesplatení a ďalšie. Na rozdiel od BT sa jedná o **vzťah investor – platforma – žiadateľ**, takže platforma nie je len administrátor pre strany. Investor teda s platformou okrem akceptácie Všeobecných zmluvných podmienok portálu ZM podpisuje Rámcovú zmluvu o spolupráci. Na opačnej strane žiadateľovi, pokiaľ je financovanie úspešné, bude poskytnutá pôžička len na základe podpisu Zmluvy o zapožičaní. (Žlutý meloun, ©2012a)

Štatistiky na stránkach ZM udávajú nasledujúce súhrnné údaje od doby začiatku činnosti.

Tabuľka 6 Štatistické údaje Žlutý meloun (vlastné spracovanie na základe iService, ©2012a)

<i>Objem žiadostí o pôžičku</i>	121 527 671,61 €
<i>Schválené a zrealizované pôžičky</i>	5 969 949,31 €
<i>Výnos z investície</i>	10,50%
<i>Inkasované úroky pre investorov</i>	930 054,96 €
<i>Inkasované istiny pre investorov</i>	3 279 140,25 €

4.2.2 Druhy poskytovaných pôžičiek

Na ZM sa vo všeobecnosti poskytujú pôžičky minimálne od 10 000 do 250 000 Kč a s dobou splatnosti 1 – 5 rokov s možnosťou splatenia aj predčasne. Úrokové sadzby sú individuálne a fixné po celú dobu splatnosti pôžičky. Na rozdiel od BT môžu pôžičku získať len dôveryhodní ľudia, ktorí majú dobrú kreditnú bonitu a úverovú históriu. Čo sa týka druhov pôžičiek, ktoré ZM poskytuje, líšia sa hlavne účelom ich použitia.

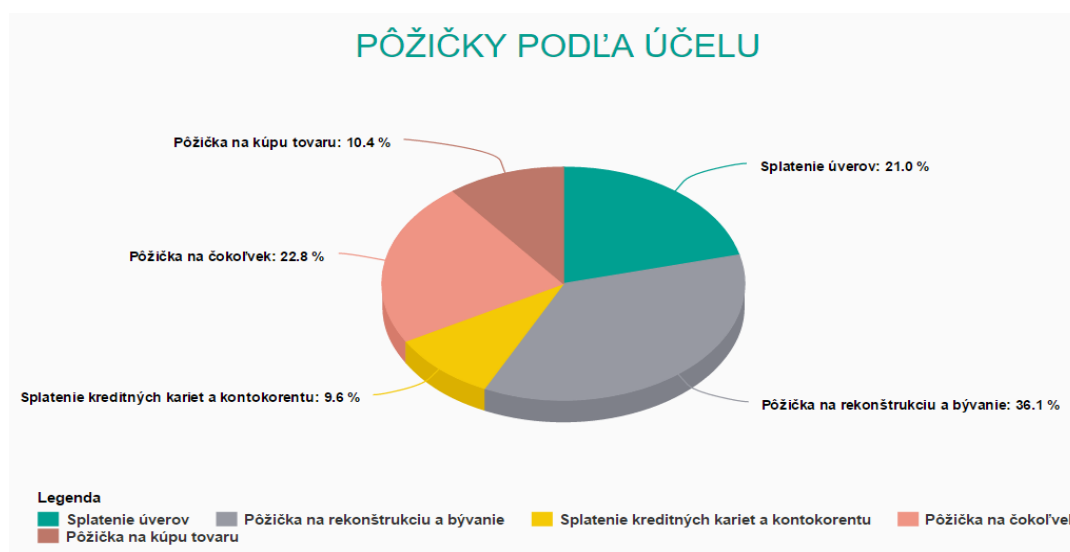
1. Bezúčelová pôžička – pôžička na čokoľvek (vzdelanie, dovolenka, extra náklady), najvýhodnejšie sadzby.
2. Partnerská pôžička – možnosť požiadať o pôžičku spoločne s partnerom, manželom, známym, na ZM nie je nutné mať spoludlžníka.
3. Účelová pôžička na rekonštrukciu a zariadenie domácnosti
4. Najvýhodnejšia splátka – pôžička na vyplatenie už uskutočnených drahých úverov, garantovaná úroková sadzba nižšia až o 2% než na pôvodnej pôžičke.

ZM ponúka aj ďalšie pôžičky poskytované v spolupráci s renomovaným developerom (Cresco Group).

- Cashfree bývanie – pôžička na financovanie kúpy nového bývania. Pôžička má slúžiť na úhrady časti kúpnej ceny nehnuteľnosti, ktorá je štandardne ešte vo výstavbe.
- Cashfree parking – pôžička na financovanie kúpy parkovacieho miesta alebo pivničnej kobky.
- Cashfree nákup – pôžička na financovanie kúpy tovarov a služieb. Pri tejto pôžičke ZM spolupracuje priamo s obchodníkmi, ktorí s danými vecami obchodujú. Žiadateľ si môže pôžičku vybaviť priamo v obchode a nemusí navštevovať rôzne finančné inštitúcie. (Žlutý meloun, ©2012b)

Nasledujúci obrázok vyjadruje percentuálne podiely jednotlivých druhov pôžičiek podľa účelu ich poskytovania vzhľadom na celkové množstvo poskytnutých pôžičiek. Najväčší

podiel majú pôžičky na rekonštrukciu a bývanie (36,1%), potom nasledujú pôžičky na čokoľvek (22,8%) a pôžičky na splatenie úverov (21,0%).

Obrázok 4 Pôžičky podľa účelu na ZM (iService, ©2012b)

4.2.3 Žiadosti o pôžičku a priebeh aukcií

Žiadateľovi po registrácii na ZM, verifikácii, potom čo prešiel skóringom a nakoniec po podpise Rámcovej zmluvy o spolupráci so ZM, je umožnené založiť na platforme aukciu pôžičky, kde vytvorí žiadosť na financovanie svojej pôžičky v požadovanej čiastke. Na ZM existujú dva typy aukcií – štandardná aukcia a istá investícia. (Žlutý meloun, ©2012c)

Pri **štandardnej aukcii** trvá aukcia 7 dní. Počas tejto doby môžu investori ponúkať svoje prostriedky za požadovaný úrok. Kvôli bezpečnosti a lepšej diverzifikácii rizika platforma umožňuje investorom prispieť čiastkou do 6 500 Kč do jednej pôžičky. Úrokovú sadzbu si investori volia sami, no musí byť v rozpätí sadzieb, ktoré žiadateľovi stanovila platforma na základe jeho ratingu. Ide viac menej o odporúčenie platformy, no pri zadaní vyššej sadzby investorom pri ponúkanej čiastke, bude automaticky takáto ponuka vyradená a nahradená lepšími pre žiadateľa. Pre lepšie určenie úrokovej sadzby pri ponukách majú investori možnosť pýtať sa žiadateľov dodatočné otázky a žiadať ďalšie informácie. Keď je požadovaná čiastka naplnená, žiadateľ má možnosť ukončiť aukciu predčasne a akceptovať prijaté podmienky alebo v nej pokračovať a čakať na ďalšie ponuky investorov. Žiadateľ môže aukciu ukončiť predčasne a akceptovať súčasné podmienky aj keď nie je dosiahnutých 100% jeho požadovanej sumy na pôžičku. Vyzbieraných však musí byť minimálne 10 000 Kč. Aukcia

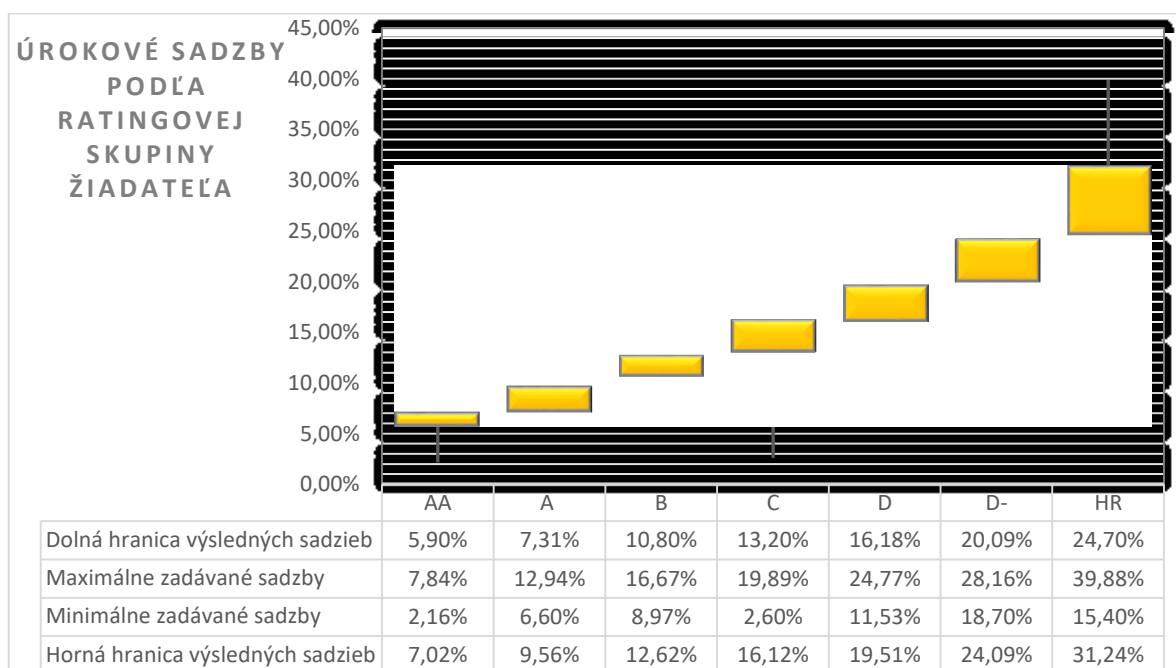
sa vždy akceptuje ako celok, nie jednotlivé ponuky ako je to na platforme BT. (iService, ©2012d)

Pri aukcii **istá investícia** si úrokovú sadzbu na rozdiel od investora určuje sám žiadateľ a trvá 14 dní. Investor sa môže za daných okolností rýchlo rozhodnúť či je pre neho investícia atraktívna alebo nie. Po naplnení 100% požadovanej čiastky za preferovanú sadzbu sa aukcia automaticky uzatvára. (Žlutý meloun, ©2012d)

Úroková sadzba pôžičiek sa určuje ako vážený aritmetický priemer úrokových sadziieb stanovených jednotlivými investormi podieľajúcich sa na pôžičke. Pôžička sa neposkytne v prípade, že žiadateľ v stanovenej lehote od odoslania návrhu zmluvy o pôžičke nevysloví súhlas s touto zmluvou. V prípade odmietnutia zmluvy, sa informuje investor a uvoľní peňažné prostriedky zablokované na zúčtovacom účte investora. V prípade akceptácie zmluvy, spoločnosť takisto informuje investora a zablokované peňažné prostriedky účasti na pôžičke na zúčtovacom účte investora sa prevedú na účet dlžníka. Investor získa účasť na pôžičke v okamihu kedy spoločnosť poskytne dlžníkovi pôžičku na základe zmluvy o pôžičke. (Žlutý meloun, ©2012d)

4.2.4 Úrokové sadzby

Tabuľka 7 Úrokové sadzby ZM (vlastné spracovanie na základe iService, ©2012c)

Predchádzajúci graf znázorňuje rozptyl úrokových sadziieb objavujúcich sa na ZM podľa jednotlivých ratingových skupín žiadateľov. Platforma žiadateľom ešte pred vytvorením

aukcie zasiela údaje o ich bonite, ratingovej skupine, najvyššej možnej žiadanej čiastke a takisto o odporúčaných úrokových sadzbách. Žiadateľ sa od nich samozrejme môže odchýliť ale len mierne nakoľko výraznejšie zmeny platforma zamietne. Celkový rozptyl pri ratingovej skupine AA je síce 2,16 - 7,84%, no z tohto rozpätia sú vo výsledku priradené sadzby od 5,90 - 7,02%. Najväčšie rozpätie má ratingová skupina HR, pri ktorej je celkový rozptyl 15,40 – 39,88%, no priradené sadzby sú od 24,70 – 31,24%.

4.2.5 Hodnotenie bonity žiadateľov

Hodnotenie bonity sa uskutočňuje za účelom zhodnotenia pôžičkovej schopnosti žiadateľa a to prostredníctvom automatizovaného posúdenia bonity t.j. zhodnotenia údajov zadaných žiadateľom pri registrácii a ich vyhodnotenie pomocou interného expertného algoritmu, berúceho do úvahy relevantné príjmy a výdavky, osobné a majetkové vlastnosti, pôžičkové riziko spojené s konkrétnymi osobami, preverenie nedoplatkov a dlhov (na sociálnom, zdravotnom poistení, príp. daňové nedoplatky) a mnohé ďalšie sociálno-demografické a iné údaje. Do úvahy sa berú aj manuálne verifikácie, teda telefonické overovanie totožnosti, pracovného pomeru a mzdy a iné metódy podľa internej metodiky. Pre manuálne posúdenie je potrebný súhlas žiadateľa všetkým dotknutým subjektom na poskytnutie požadovaných informácií alebo zbavenie týchto osôb mlčanlivosti ohľadne požadovaných údajov. (Žlutý meloun, ©2012e)

O výsledku posúdenia je žiadateľ bezodkladne informovaný prostredníctvom e-mailu. V e-mailu je informácia o splnení alebo nesplnení podmienok pre uzatvorenie Rámcovej zmluvy o spolupráci. Ak bude posúdenie bonity neúspešné, ukončuje sa proces verifikácie s tým, že okrem neuzatvorenia zmluvy je tu takisto hrozba zrušenia registrácie. Ak je posúdenie úspešné, žiadateľ dostane informáciu o zaradení do príslušnej ratingovej skupiny (AA, A, B, C, D, D-, HR) a určení úrokovej sadzby a maximálnej výšky pôžičky, ktorú bude možné poskytnúť resp. žiadať. Maximálna výška pôžičky pre žiadateľa sa určuje na základe jeho príjmov, výdavkov a dostatočnej rezervy na životné náklady, preto aby po získaní pôžičky nebol nad mieru zadlžený a nemal tak problémy so splácaním. Skupina AA je skupina s najnižším rizikom nesplácania dlžníka a preto býva spravidla s najnižšou úrokovou sadzbou. Každou ďalšou skupinou sa zvyšuje riziko nesplatenia záväzku. Skupina HR (high risk) je najviac riziková, no stále je tam reálny predpoklad pre splácanie záväzku dlžníkom, a vďaka tomu je umožnené o pôžičku žiadať. Poskytujú sa s najvyššou úrokovou sadzbou. Úspešným posúdením bonity končí proces verifikácie a žiadateľovi je platformou zaslaná Rámcová

zmluva o spolupráci, Všeobecné zmluvné podmienky a Sadzobník poplatkov na podpis. Po podpise dokumentov je nutné zaslať ich späť. (Žlutý meloun, ©2012f)

Žiadateľ podpisom zmlúv dáva súhlas s poskytnutím jeho údajov, či už osobných ale najmä záväzkových vzťahov (ich plnenie, platobná morálka, porušenie zmluvnej povinnosti, zaisťovanie, informácie o bonite atď.) združeniam CNCB (prostredníctvom CNCB aj CBCB) a SOLUS. Všetky tieto informácie sú neskôr využívané za účelom ich ďalšieho poskytnutia členom týchto združení, pre účely tvorby a spracovania informačných súborov k zabezpečeniu vzájomného informovania o bonite, dôveryhodnosti a platobnej morálke, a pre overovanie v registroch BRKI a NRKI. (Žlutý meloun, ©2012g)

4.2.6 Poplatky

Poplatok dlžníka

Dlžníci platia jediný poplatok, a to zo sumy zrealizovanej pôžičky iba v prípade jej úspešného získania. Výška poplatku závisí od ratingovej skupiny v procese žiadosti o pôžičku a môže byť vo výške 2,9 – 6%. V prílohe č 3. prikladám oficiálny sadzobník poplatkov ZM. Strháva sa automaticky z čiastky poskytnutej pôžičky, čiže na účet dlžníka sa pripíše suma už očistená o poplatok. V rámci poplatkov dlžníka je treba spomenúť aj možnosť predčasného splatenia záväzku, ktoré je potom spoplatnené buď 0,5% alebo 1% z predčasne splatenej istiny. Percentá sú rozdielne v prípade, že sa pôžička splatí do 12 mesiacov pred jej splatnosťou alebo viac ako 12 mesiacov pred splatnosťou. Sankčné poplatky sa účtujú len v prípade oneskorenia so splácaním pôžičky, no ich výšky sú uvedené takisto v prílohe č. 2. (Žlutý meloun, ©2012h)

Poplatok investora

Investor platí jediný štandardný poplatok a to za správu jeho investícií. Poplatok je vo výške 1% z inkasovaných mesačných splátok od dlžníka. V prípade investícií do pôžičiek typu CashFree je tento poplatok nižší a to 0,33% z inkasovaných mesačných splátok. V prípade, že dlžník neuhradil mesačnú splátku alebo ju neuhradil v plnej výške, poplatok sa neúčtuje. Ak dlžník nespláca včas je mu účtovný sankčný poplatok za každý mesiac oneskorenia. Zo sumy sankcie inkasuje investor 80% ako kompenzáciu za oneskorenú splátku. Zvyšná časť poplatku zostáva ZM na pokrytie nákladov spojených s vymáhaním splátky. (Žlutý meloun, ©2012i)

4.2.7 Vymáhanie pohľadávky

Pri oneskorení splátky pôžičky dlžníkom o 1 deň až 3 mesiace, pristupuje ZM k vymáhaniu dlžnej čiastky. Ide o tzv. vymáhanie „soft collection,“ kedy sa jedná o vymáhanie formou SMS správ, telefonátov, e-mailov alebo písomných výziev. Dlžník, ktorý je v pracovnom pomere pri čerpaní pôžičky takisto uzatvára aj dohodu o prípadných zrážkach zo mzdy, ktorá neskôr oprávňuje platformu vymáhať dlžnú čiastku od dlžníka. ZM uvádza, že 60 – 70% pôžičiek, ktoré omeškajú so splátkami, sa vďaka postupom „soft collection“ darí vrátiť do riadneho režimu splácania záväzku dlžníkom. (Žlutý meloun, ©2012j)

Ak pôžička nie je splácaná viac ako 3 mesiace, nastupuje vymáhanie „hard collection“. Dlžníkovi je zosplatnená celá pôžička (ak neuhradí splátku ani do 15 dní odo dňa odoslania upomienky na základe vymáhania „soft collection“), teda neuhradená istina, úroky, sankčné poplatky/pokuty príp. poistným. Pohľadávka voči dlžníkovi je následne postúpená Združeniu na ochranu práv investorov – ZOPI. ZOPI je neziskové združenie založené spoločnosťou zakladajúcou aj portál ZM pre účely zastrešenie procesu vymáhania pohľadávok pre investorov na ZM. Cieľom združenia je najmä:

- Kolektívna ochrana práv členov a ich klientov,
- Uplatňovanie práv a nárokov klientov v konaní pred orgánmi štátnej moc,
- Vykonávanie činnosti za účelom mimosúdneho riešenia sporov pre klientov,
- Použitie všetkých výnosov z jeho činnosti po odpočítaní nákladov na uspokojenie finančných nárokov klientov,
- Poskytovanie bezplatných poradenských služieb registrovaným užívateľom ZM,
- Osvetová činnosť pre posilnenie právneho vedomia klientov. (iService, ©2012k)

ZOPI je neziskové združenie, takže všetky výnosy ktoré získa svojou činnosťou (z vymáhaných pohľadávok), sú po odčítaní vynaložených nákladov poskytnuté priamo investorom. ZOPI, v rámci vynaložených nákladov, nesie všetky náklady na vymáhanie za investorov. Jedná sa o náklady najmä vo forme právnych, súdnych alebo exekučných poplatkov. Investorom teda v rámci procesu nie sú účtované žiadne poplatky. O stave vymáhaných pohľadávok sú investori pravidelne informovaní. (Žlutý meloun, ©2012j)

Okrem vymáhania cez ZOPI, portál ZM využíva aj riadenie pred rozhodcovským súdom. V následnej exekúcii je potom postihnutý majetok dlžníka aby sa splatila celá hodnota pohľadávky aj napriek tomu, že nie je vyžadované zaistenie pôžičky pri žiadosti. V prípade

keď investor nechce využiť združenie ZOPI a bežný postup ZM, a má záujem riešiť vymáhanie individuálne, ZM mu odovzdá všetky potrebné dokumenty aj s osobnými identifikáciami dlžníka. (Žlutý meloun, ©2012c,f)

4.2.8 Sekundárny trh pôžičiek

Investor má možnosť, na základe svojho vlastného rozhodnutia a potrieb, zúčastniť sa internetovej aukcie pohľadávok. Jedná sa o sekundárny trh pôžičiek na ZM, na ktorom môže investor predat' svoju účasť na realizovanej pôžičke, teda práva a povinnosti z pôžičky vyplývajúce. Iný investor, ktorý má záujem kúpiť účasť na pôžičke, takto môže uskutočniť svoju investíciu. Do formulára na portáli zadá pôvodný investor údaje o jeho účasti a požadovanú sumu za postúpenie pohľadávky. Ponuka je v aukcii na dobu neurčitú, avšak zadávajúci investor ju môže kedykoľvek zrušiť. Investícia sa dá odkúpiť len ako celok. Nový investor môže ponúknuť čiastku vo výške, ktorú požaduje pôvodný investor alebo zadá čiastku nižšiu, no v tom prípade musí zadať aj dobu platnosti jeho ponuky. V tom prípade sa pôvodný investor rozhoduje či nižšiu čiastku akceptuje alebo nie v danom intervale. Ak sa ponúkne požadovaná suma za pohľadávku pôvodným investorom, aukcia končí a investor, ktorý ponúkol pohľadávku k postúpeniu je povinný s investorom, ktorého ponuku prijal, uzavrieť Zmluvu o postúpení pohľadávky a to v lehote 5 dní od dňa ukončenia aukcie. (Žlutý meloun, ©2012d,c)

STANDARDNÍ 0 CASHFREE 0 HIGH-RISK 1 SEKUNDÁRNÍ TRH 490 UKONČENÉ						
INVESTICE			AKTUÁLNÍ STAV	ZŮSTATEK	MOJE NABÍDKA	POŽADOVANÁ CENA
Investor	Produkt	Jméno • ID Rating • Částka	Stav • Splatnost Splátky (všechny • Uhrazeny • Zbývající)	Jistina • Úroky • Sankční poplatky Další splátka • Poslední splátka	Výše nabídky • Aktivní nabídka • Platnost nabídky	Požadovaná cena • Cena oproti jistině • Datum zahájení
Peaceful		Zariadenie bytu • 561598487 B • 30,00 €	Právní vymáhání • 36 měsíců 30 • 5 • 25	51,76 € • 1,73 € • 6,48 € okamžitě splatné		40,00 € 77,28 % 14.03.2017
la16inv		investícia do práce • 774541261 D • 50,00 €	Splácená • 48 měsíců 48 • 0 • 48	50,00 € • 34,07 € • 0,00 € o 33 dní • 15.02.2021		52,50 € 105,00 % 13.03.2017
Peter Buli		rekonstrukcia • 618615332 B • 200,00 €	Právní vymáhání • 36 měsíců 36 • 17 • 19	116,25 € • 4,88 € • 8,38 € okamžitě splatné		65,00 € 55,91 % 12.03.2017
Peter Buli		Auto • 864364981 C • 75,00 €	Právní vymáhání • 36 měsíců 36 • 5 • 31	66,00 € • 0,00 € • 0,20 € okamžitě splatné		40,00 € 60,61 % 12.03.2017

Obrázok 5 Ukážka možností investovania na sekundárnom trhu v sekcii investičných príležitostí (iService, ©2012d)

Na obrázku 14 je ukážka aukcií pohľadávok na sekundárnom trhu po prihlásení na ZM. Len vzhľadom na počet štandardných aukcií pôžičiek (8), je množstvo ponúk na sekundárnom trhu podstate väčšie (490). Väčšinou sa však jedná o pohľadávky právne vymáhané, s omeškanými splátkami, alebo pohľadávky investorov, ktorý potrebujú získať v čo najkratšom čase likvidné prostriedky.

Investor, ktorý postúpil účasť na pôžičke inému investorovi, nezodpovedá ako postupca za vymožitelnosť tejto účasti, čo investor, ktorému bola táto účasť postúpená, berie na vedomie a akceptuje. Pokiaľ by medzičasom aukcie pohľadávky prebehla splátka pôžičky, pripíše sa na účet investorovi, ktorý je v dobe splátky jej vlastníkom. V takej situácii sa aukcia pohľadávky na sekundárnom trhu ruší, nakoľko dochádza k zmene pôvodných podmienok aukcie. (Žlutý meloun, ©2012d,c)

5 POROVNANIE NA MODELOVOM PRÍKLADE

V prípadovej štúdií budú porovnávané pôžičky cez platformu BT a platformu ZM. Po výbere výhodnejšej pôžičky prostredníctvom platformy pre dlžníka bude táto pôžička následne porovnaná s pôžičkou od bankovej inštitúcie aby sa overila výhodnosť P2P pred bankami. Keďže sa snažíme požiť za čo najvýhodnejšie, za zástupcu bankovej inštitúcie som zvolila AirBank, ktorá síce nemá najväčší podiel na českom trhu a je zaradovaná medzi malé banky, no svoje produkty ponúka na trhu bez poplatkov.

Žiadateľ o pôžičku bude muž vo veku 26 rokov, slobodný, bezdetný, s českým štátnym občianstvom a takisto aj trvalým bydliskom. Žije v prenajatom byte a jeho príjem bude 22 000 Kč. Pracovný pomer má na dobu neurčitú. Pôžička by bola využitá na spotrebu napr. na kúpu auta, ktoré potrebuje kvôli dochádzaniu do práce. Požadovaná výška pôžičky žiadateľom bude 135 000 Kč z dôvodu kúpi novšieho modelu auta. Nie je to plná cena vozidla, no chýbajúca čiastka ceny auta k aktuálnym úsporám žiadateľa.

Poskytnutá pôžička sa bude splácať 3 roky, keďže je to najbežnejšia doba splatnosti na oboch platformách. Splácanie bude anuitné v pravidelných mesačných splátkach. V príkladoch budú zohľadnené aj poplatky platforme, ktoré sú zúčtujú pri poskytnutí pôžičky na účet. V súvislosti so stanovením úrokovej sadzby a dôveryhodnosti žiadateľa, uvádzam že žiadateľ už má za sebou určitú úverovú históriu (kreditná karta, už jeden spotrebný úver) a všetky záväzky spláca na čas a v riadnej výške. Pre tento príklad bude žiadateľovi stanovená ratingová skupina B pre platformu ZM, a pre BT mu bude zvolený typ pôžičky A, teda pôžička s doložením príjmov a registra keďže nemá vlastné bývanie.

5.1 Bankerat

Pri pôžičke prostredníctvom BT budem pri stanovení úrokovej sadzby pre žiadateľa vychádzať z aktuálneho zoznamu aukcie. Po filtrovaní mi zostalo 12 položiek pôžičiek typu A, z celkového počtu 115, z ktorých som vybrala najviac frekventovanú maximálnu úrokovú sadzbu pre žiadateľa a to vo výške 18%. Táto čiastka je aj najnižšia možná pri zadanom type pôžičky, preto bude aj použitá vo výpočtoch.

BT účtuje jediný poplatok pre dlžníka a to len v prípade, že je pôžička schválená. Poplatok je vo výške 5% z dlžnej čiastky a platforma si ho strháva ešte pred zaslaním peňazí dlžníka na účet. Pri zadaných parametroch bude splátkový kalendár vyzerat' nasledujúco.

Tabuľka 8 Splátkový kalendár modelového príkladu pri pôžičke od BT (vlastné spracovanie)

Rok	Mesiac	Výška úveru	Anuitná splátka	Úrok	Úmor
	1	132 144,43 Kč	4 880,57 Kč	- 2 025,00 Kč	2 855,57 Kč
	2	129 246,02 Kč	4 880,57 Kč	- 1 982,17 Kč	2 898,41 Kč
	3	126 304,14 Kč	4 880,57 Kč	- 1 938,69 Kč	2 941,88 Kč
	4	123 318,13 Kč	4 880,57 Kč	- 1 894,56 Kč	2 986,01 Kč
	5	120 287,32 Kč	4 880,57 Kč	- 1 849,77 Kč	3 030,80 Kč
1	6	117 211,06 Kč	4 880,57 Kč	- 1 804,31 Kč	3 076,26 Kč
	7	114 088,65 Kč	4 880,57 Kč	- 1 758,17 Kč	3 122,41 Kč
	8	110 919,41 Kč	4 880,57 Kč	- 1 711,33 Kč	3 169,24 Kč
	9	107 702,63 Kč	4 880,57 Kč	- 1 663,79 Kč	3 216,78 Kč
	10	104 437,59 Kč	4 880,57 Kč	- 1 615,54 Kč	3 265,03 Kč
	11	101 123,58 Kč	4 880,57 Kč	- 1 566,56 Kč	3 314,01 Kč
	12	97 759,86 Kč	4 880,57 Kč	- 1 516,85 Kč	3 363,72 Kč
	13	94 345,69 Kč	4 880,57 Kč	- 1 466,40 Kč	3 414,18 Kč
	14	90 880,30 Kč	4 880,57 Kč	- 1 415,19 Kč	3 465,39 Kč
	15	87 362,93 Kč	4 880,57 Kč	- 1 363,20 Kč	3 517,37 Kč
	16	83 792,80 Kč	4 880,57 Kč	- 1 310,44 Kč	3 570,13 Kč
	17	80 169,12 Kč	4 880,57 Kč	- 1 256,89 Kč	3 623,68 Kč
2	18	76 491,08 Kč	4 880,57 Kč	- 1 202,54 Kč	3 678,04 Kč
	19	72 757,88 Kč	4 880,57 Kč	- 1 147,37 Kč	3 733,21 Kč
	20	68 968,67 Kč	4 880,57 Kč	- 1 091,37 Kč	3 789,21 Kč
	21	65 122,63 Kč	4 880,57 Kč	- 1 034,53 Kč	3 846,04 Kč
	22	61 218,89 Kč	4 880,57 Kč	- 976,84 Kč	3 903,73 Kč
	23	57 256,60 Kč	4 880,57 Kč	- 918,28 Kč	3 962,29 Kč
	24	53 234,88 Kč	4 880,57 Kč	- 858,85 Kč	4 021,72 Kč
	25	49 152,83 Kč	4 880,57 Kč	- 798,52 Kč	4 082,05 Kč
	26	45 009,55 Kč	4 880,57 Kč	- 737,29 Kč	4 143,28 Kč
	27	40 804,12 Kč	4 880,57 Kč	- 675,14 Kč	4 205,43 Kč
	28	36 535,61 Kč	4 880,57 Kč	- 612,06 Kč	4 268,51 Kč
	29	32 203,07 Kč	4 880,57 Kč	- 548,03 Kč	4 332,54 Kč
3	30	27 805,54 Kč	4 880,57 Kč	- 483,05 Kč	4 397,53 Kč
	31	23 342,05 Kč	4 880,57 Kč	- 417,08 Kč	4 463,49 Kč
	32	18 811,61 Kč	4 880,57 Kč	- 350,13 Kč	4 530,44 Kč
	33	14 213,21 Kč	4 880,57 Kč	- 282,17 Kč	4 598,40 Kč
	34	9 545,83 Kč	4 880,57 Kč	- 213,20 Kč	4 667,38 Kč
	35	4 808,45 Kč	4 880,57 Kč	- 143,19 Kč	4 737,39 Kč
	36	- 0,00 Kč	4 880,57 Kč	- 72,13 Kč	4 808,45 Kč
			175 700,64 Kč	- 40 700,64 Kč	135 000,00 Kč
Poplatok			6 750,00 Kč		
Na účet			128 250,00 Kč		

Pri pôžičke od BT, na čiastku 135 000 Kč, dobe splatnosti 36 mesiacov a úrokovej sadzbe 18%, dlžník zaplatí celkom 175 700,64 Kč z toho 40 700,64 Kč úroky. Poplatok BT ako administrátorovi pôžičky je vo výške 5% z požičanej čiastky, čo je suma 6 750, 00 Kč. Dlžníkovi je v konečnom dôsledku na účet zo žiadanej čiastky vyplatených 128 250,00 Kč.

5.2 Žltý meloun

Keďže sme v úvode stanovili, že žiadateľ bude spadať pri ZM do ratingovej skupiny B, zvolím úrokovú sadzbu priemerom z celkového rozptylu úrokových sadzieb v tejto skupine na základe tabuľky 7. Výpočtom aritmetického priemeru zo sadzieb 8,97% a 16,67% je teda úroková sadzba použitá pri výpočte stanovená na 12,82%.

ZM si takisto ako aj BT účtuje poplatok za poskytnutie pôžičky avšak tento poplatok sa líši na základe ratingovej skupiny dlžníka. Podľa platného sadzobníka poplatkov ZM je tento poplatok pre dlžníka skupiny B vo výške 3,90% počítaný z výšky pôžičky. Poplatky za predčasné splatenie nebudú brané v úvahu.

Tabuľka 9 Splátkový kalendár modelového príkladu pri pôžičke od ZM (vlastné spracovanie)

Rok	Mesiac	Výška úveru	Anuitná splátka	Úrok	Úmor
	1	131 905,26 Kč	4 536,99 Kč	- 1 442,25 Kč	3 094,74 Kč
	2	128 777,46 Kč	4 536,99 Kč	- 1 409,19 Kč	3 127,80 Kč
	3	125 616,25 Kč	4 536,99 Kč	- 1 375,77 Kč	3 161,22 Kč
	4	122 421,26 Kč	4 536,99 Kč	- 1 342,00 Kč	3 194,99 Kč
	5	119 192,14 Kč	4 536,99 Kč	- 1 307,87 Kč	3 229,12 Kč
1	6	115 928,52 Kč	4 536,99 Kč	- 1 273,37 Kč	3 263,62 Kč
	7	112 630,03 Kč	4 536,99 Kč	- 1 238,50 Kč	3 298,48 Kč
	8	109 296,31 Kč	4 536,99 Kč	- 1 203,26 Kč	3 333,72 Kč
	9	105 926,97 Kč	4 536,99 Kč	- 1 167,65 Kč	3 369,34 Kč
	10	102 521,64 Kč	4 536,99 Kč	- 1 131,65 Kč	3 405,33 Kč
	11	99 079,92 Kč	4 536,99 Kč	- 1 095,27 Kč	3 441,72 Kč
	12	95 601,44 Kč	4 536,99 Kč	- 1 058,50 Kč	3 478,48 Kč
	13	92 085,79 Kč	4 536,99 Kč	- 1 021,34 Kč	3 515,65 Kč
	14	88 532,59 Kč	4 536,99 Kč	- 983,78 Kč	3 553,20 Kč
	15	84 941,42 Kč	4 536,99 Kč	- 945,82 Kč	3 591,16 Kč
	16	81 311,89 Kč	4 536,99 Kč	- 907,46 Kč	3 629,53 Kč
	17	77 643,59 Kč	4 536,99 Kč	- 868,68 Kč	3 668,31 Kč
2	18	73 936,09 Kč	4 536,99 Kč	- 829,49 Kč	3 707,50 Kč
	19	70 188,99 Kč	4 536,99 Kč	- 789,88 Kč	3 747,10 Kč
	20	66 401,85 Kč	4 536,99 Kč	- 749,85 Kč	3 787,14 Kč
	21	62 574,26 Kč	4 536,99 Kč	- 709,39 Kč	3 827,59 Kč

	22	58 705,77 Kč	4 536,99 Kč	- 668,50 Kč	3 868,49 Kč
	23	54 795,95 Kč	4 536,99 Kč	- 627,17 Kč	3 909,81 Kč
	24	50 844,37 Kč	4 536,99 Kč	- 585,40 Kč	3 951,58 Kč
	25	46 850,57 Kč	4 536,99 Kč	- 543,19 Kč	3 993,80 Kč
	26	42 814,10 Kč	4 536,99 Kč	- 500,52 Kč	4 036,47 Kč
	27	38 734,51 Kč	4 536,99 Kč	- 457,40 Kč	4 079,59 Kč
	28	34 611,34 Kč	4 536,99 Kč	- 413,81 Kč	4 123,17 Kč
	29	30 444,11 Kč	4 536,99 Kč	- 369,76 Kč	4 167,22 Kč
3	30	26 232,37 Kč	4 536,99 Kč	- 325,24 Kč	4 211,74 Kč
	31	21 975,63 Kč	4 536,99 Kč	- 280,25 Kč	4 256,74 Kč
	32	17 673,42 Kč	4 536,99 Kč	- 234,77 Kč	4 302,21 Kč
	33	13 325,24 Kč	4 536,99 Kč	- 188,81 Kč	4 348,18 Kč
	34	8 930,61 Kč	4 536,99 Kč	- 142,36 Kč	4 394,63 Kč
	35	4 489,03 Kč	4 536,99 Kč	- 95,41 Kč	4 441,58 Kč
	36	0,00 Kč	4 536,99 Kč	- 47,96 Kč	4 489,03 Kč
			163 331,57 Kč	- 28 331,57 Kč	135 000,00 Kč
		Poplatok	5 265,00 Kč		
		Na účet	129 735,00 Kč		

Pri požadovanej čiastke dlžník zaplatí celkovú sumu 163 331,57 Kč, z toho úroky sú vo výške 28 331,57 Kč. Poplatok, ktorý sa zaplatí platforme je vo výške 5 265,00 Kč a tým pádom je dlžníkovi na účet z pôvodnej požadovanej výšky pôžičky vyplatených 129 735,00 Kč.

5.2.1 Vyhodnotenie porovnania P2P pôžičiek

Tabuľka 10 Porovnanie úrokov a poplatkov platformami BT a ZM (vlastné spracovanie)

Stípeč1	Výška úroku	Celková suma na zapltenie	Výška poplatku	Na účet dlžníka
Bankerat	40 700,64 Kč	175 700,64 Kč	6 750,00 Kč	128 250,00 Kč
Žlutý meloun	28 331,57 Kč	163 331,57 Kč	5 265,00 Kč	129 735,00 Kč
Rozdiel	12 369,07 Kč	12 369,07 Kč	1 485,00 Kč	1 485,00 Kč

Na základe predchádzajúcich splátkových kalendárov vyhotovených podľa zadaných parametrov, a taktiež aj tabuľky 10, vyplýva že výhodnejšie, pre žiadateľa o pôžičku, bude využiť služby P2P platformy ZM. Rozdiel v úroku pri pôžičkách je vo výške 12 369,07 Kč a v poplatku je to 1 485, 00 Kč. Keďže je poplatok na ZM nižší, dlžník dostane na účet aj vyššiu čiastku než v porovnaní s tým, čo by mu bolo vyplatené keby využije služby sprostredkovania platformy BT.

Podľa štatistík na stránkach sú najnižšie poskytované úrokové sadzby pre najbonitnejších klientov (ratingová skupina AA) od 5,9%. Na BT, aj keby pri žiadosti zvolíme typ pôžičky N, čo je pôžička so zástavou nehnuteľnosti, ktorá má poskytovať najnižšiu úrokovú sadzbu, začíname na 9% čo už je sám o sebe rozdiel cez 3%.

Poplatky sú na BT riešené fixnou sadzbou 5% z čiastky pôžičky, v prípade ZM sú variabilné v závislosti na ratingovej skupine. Sadzby poplatkov prevyšujúce 5% stanovených na BT prevyšujú len v ratingových skupinách D- a HR, ktoré ale zaberajú veľmi nízky podiel na počte doposiaľ poskytnutých pôžičiek prostredníctvom ZM.

5.3 Porovnanie P2P pôžičky a úveru poskytnutého bankou

Pre porovnanie výhodnosti P2P s pôžičkami od bankových inštitúcií som ako banku zvolila Air Bank s jej produktami. Air Bank ponúka svoje produkty ako bežné účty, pôžičky a prevody hypoték bez poplatkov.

Pre príklad som chcela zvoliť práve jednu z menších bánk v ČR (tzv. nízko nákladových), nakoľko podľa pozorovaní ponúkajú lacnejšie produkty pre klientov než väčšie banky. Podľa údajov z ČNB funguje na českom trhu 9 malých bánk. (Štatistika, ©2003-2017) Vzhľadom na ich množstvo som sa rozhodovala medzi najnovšími na trhu, teda medzi Air Bank a Bankou Creditas. Banka Creditas je najnovšia banka v ČR, so vznikom len v roku 2017. Podľa údajov uvedených na oficiálnych stránkach má stanové úrokové sadzby začínajúce od 4,9%, avšak, okrem poplatkov za vypracovanie zmluvnej dokumentácie, ponúka spotrebiteľské úvery len zaistené nehnuteľnosťou, čo je v rozpore so zadaním modelového príkladu a tým pádom aj dôvodom vyradenia z výberu a zvolenia Air Bank. (Spotrebiteľský úver Creditas, ©2017)

Malé banky

Stav k 04.05.2017, celkom nalezeno subjektů [9]:

IČO	Obchodní název subjektu	Datum od
	Příjmení jméno / (tituly)	
29045371	Air Bank a.s.	03.06.2011
63492555	Banka CREDITAS a.s.	01.01.2017
63078333	Česká exportní banka, a.s.	01.03.1995
44848943	Českomoravská záruční a rozvojová banka, a.s.	28.01.1992
47116102	Equa bank a.s.	06.01.1993
14893649	Expobank CZ a.s.	23.01.1991
61858374	Fio banka, a.s.	17.05.2010
25083325	Sberbank CZ, a.s.	01.01.1997
26747154	Wüstenrot hypoteční banka a.s.	23.12.2002

Obrázok 6 Prehľad malých bánk na českom trhu (Česká národní banka, ©2003-2017)

Okrem týchto skutočností podľa dát ČNB spotrebiteľské úvery neustále zlacňujú. Priemerné RPSN spotrebiteľských úveru v ČR sa pohybuje okolo 10% a nie je problém dosiahnuť aj nižšie. (Jermár, 2017) Hranicu priemernej RPSN výška RPSN pôžičky od Air Banku podlieza a to bol ďalší dôvod pre jej zvolenie na modelový príklad.

Pre situáciu modelového príkladu Air Bank ponúka pôžičky s úrokovými sadzbami od 6,9 – 9,9% s možnosťou požiť si čiastku od 5 000 do 900 000 Kč a s dobou splatnosti 6 – 96 mesiacov. Na stránkach banky sa uvádza, že pri poskytnutí pôžičky stačí žiadateľom len občiansky preukaz, 3 posledné výpisy s účtu alebo potvrdenie o výške príjmu, nie staršie než 30 dní. Celý proces uvádzajú taktiež ako veľmi rýchly. Peniaze na účet má žiadateľ dostať už do hodiny po dokončení žiadosti o pôžičku. (Půjčka Air Bank, ©2017)

Pre náš príklad, banka uvádza na stránkach pre nové pôžičky základnú ponuku ročnej úrokovej sadzby vo výške 7,9%. Je tu ale uvedená možnosť zníženia tejto sadzby o 1%, a to na 6,9% pri včasnom splácaní. Poplatky, na základe cenníka Air Bank, nájdeme najmä pri menej častých službách, čo sú podľa spomínaného cenníka: prichádzajúce/odchádzajúce zahraničné platby, ktoré nie sú SEPA platbou, výber peňazí z bankomatu alebo pobočky inej banky mimo EÚ, atď. Splátkový kalendár som sa rozhodla spracovať so základnou uvádzanou sadzbou a to 7,9%. RPSN pre tento typ úveru uvádza 8,2%.

Tabuľka 11 Splátkový kalendár modelového príkladu pri pôžičke od Air Bank
(vlastné spracovanie)

Rok	Mesiac	Výška úveru	Anuitná splátka	Úrok	Úmor
	1	131 664,57 Kč	4 224,18 Kč	- 888,75 Kč	3 335,43 Kč
	2	128 307,17 Kč	4 224,18 Kč	- 866,79 Kč	3 357,39 Kč
	3	124 927,68 Kč	4 224,18 Kč	- 844,69 Kč	3 379,50 Kč
	4	121 525,93 Kč	4 224,18 Kč	- 822,44 Kč	3 401,74 Kč
	5	118 101,80 Kč	4 224,18 Kč	- 800,05 Kč	3 424,14 Kč
1	6	114 655,11 Kč	4 224,18 Kč	- 777,50 Kč	3 446,68 Kč
	7	111 185,74 Kč	4 224,18 Kč	- 754,81 Kč	3 469,37 Kč
	8	107 693,53 Kč	4 224,18 Kč	- 731,97 Kč	3 492,21 Kč
	9	104 178,33 Kč	4 224,18 Kč	- 708,98 Kč	3 515,20 Kč
	10	100 639,99 Kč	4 224,18 Kč	- 685,84 Kč	3 538,34 Kč
	11	97 078,35 Kč	4 224,18 Kč	- 662,55 Kč	3 561,64 Kč
	12	93 493,26 Kč	4 224,18 Kč	- 639,10 Kč	3 585,09 Kč
	13	89 884,58 Kč	4 224,18 Kč	- 615,50 Kč	3 608,69 Kč
	14	86 252,13 Kč	4 224,18 Kč	- 591,74 Kč	3 632,44 Kč
	15	82 595,77 Kč	4 224,18 Kč	- 567,83 Kč	3 656,36 Kč
	16	78 915,35 Kč	4 224,18 Kč	- 543,76 Kč	3 680,43 Kč
	17	75 210,69 Kč	4 224,18 Kč	- 519,53 Kč	3 704,66 Kč

2	18	71 481,64 Kč	4 224,18 Kč	- 495,14 Kč	3 729,05 Kč
	19	67 728,04 Kč	4 224,18 Kč	- 470,59 Kč	3 753,60 Kč
	20	63 949,74 Kč	4 224,18 Kč	- 445,88 Kč	3 778,31 Kč
	21	60 146,55 Kč	4 224,18 Kč	- 421,00 Kč	3 803,18 Kč
	22	56 318,33 Kč	4 224,18 Kč	- 395,96 Kč	3 828,22 Kč
	23	52 464,91 Kč	4 224,18 Kč	- 370,76 Kč	3 853,42 Kč
	24	48 586,12 Kč	4 224,18 Kč	- 345,39 Kč	3 878,79 Kč
	25	44 681,80 Kč	4 224,18 Kč	- 319,86 Kč	3 904,33 Kč
	26	40 751,77 Kč	4 224,18 Kč	- 294,16 Kč	3 930,03 Kč
	27	36 795,87 Kč	4 224,18 Kč	- 268,28 Kč	3 955,90 Kč
	28	32 813,92 Kč	4 224,18 Kč	- 242,24 Kč	3 981,94 Kč
	29	28 805,76 Kč	4 224,18 Kč	- 216,02 Kč	4 008,16 Kč
3	30	24 771,21 Kč	4 224,18 Kč	- 189,64 Kč	4 034,55 Kč
	31	20 710,11 Kč	4 224,18 Kč	- 163,08 Kč	4 061,11 Kč
	32	16 622,26 Kč	4 224,18 Kč	- 136,34 Kč	4 087,84 Kč
	33	12 507,51 Kč	4 224,18 Kč	- 109,43 Kč	4 114,75 Kč
	34	8 365,67 Kč	4 224,18 Kč	- 82,34 Kč	4 141,84 Kč
	35	4 196,56 Kč	4 224,18 Kč	- 55,07 Kč	4 169,11 Kč
	36	0,00 Kč	4 224,18 Kč	- 27,63 Kč	4 196,56 Kč
			152 070,63 Kč	- 17 070,63 Kč	135 000,00 Kč
		Poplatok	- Kč		
		Na účet	135 000,00 Kč		

5.3.1 Vyhodnotenie porovnania pôžičky od ZM a úveru od Airbank

Tabuľka 12 Porovnanie úrokov a poplatkov platformy ZM a Airbank

	Výška úroku	Celková suma na zaplatenie	Výška poplatku	Na účet dlžníka
Žlutý meloun	28 331,57 Kč	163 331,57 Kč	5 265,00 Kč	129 735,00 Kč
Air Bank	17 070,63 Kč	152 070,63 Kč	- Kč	135 000,00 Kč
Rozdiel	11 260,94 Kč	11 260,94 Kč	5 265,00 Kč	- 5 265,00 Kč

Z tabuľky 14 je zrejmé, že úver od Air Bank je výhodnejší než pôžička poskytnutá prostredníctvom ZM pri zadaných podmienkach modelového príkladu. Dlžník by zaplatil o 11 260,94 Kč menej na úrokoch, keby zvolil získanie financií prostredníctvom bankovej inštitúcie Air Bank. Taktiež by mu na bankový účet bola vyplatená celá požadovaná suma úveru, keďže Air Bank si neúčtuje žiaden poplatok za poskytnutie. Oproti pôžičke od ZM, by teda získal o 5 265,00 Kč viac a s nižšou úrokovou sadzbou.

5.4 Zhodnotenie a odporúčenia pre dlžníkov

Ako bolo na základe predchádzajúcich splátkových kalendárov uvedené, za zadaných podmienok vo fiktívnom príklade by bola výhodnejšia z dvojice P2P pôžička prostredníctvom ZM. Výhodnosť pre žiadateľa spočívala najmä vo výške úrokovej sadzby, ktorá bola aj napriek fiktívneho zaradenia osoby do ratingovej skupiny B, výrazne nižšia než prostredníctvom BT. Tento fakt výrazne ovplyvnil výber platformy pre poskytnutie pôžičky. Ďalším ukazovateľom bola výška poplatku spojená s poskytnutím pôžičky dlžníkovi. Aj v tomto prípade bola platforma ZM výrazne nižšie než BT, čo sa v konečnom dôsledku aj odzrkadľuje na výslednej čiastke pripísanej na bankový účet dlžníka.

Po prevahe výhodnosti pôžičky od ZM som uskutočnila porovnanie s bankou pre utvrdenie skutočnej výhodnosti v rámci trhu. Zvolila som bezúčelovú pôžičku od Air Bank. Air Bank som stanovila zámerne na základe ich tvrdení o výhodnosti a poskytovania úverov bez akýchkoľvek poplatkov a do pár hodín. Po preštudovaní podmienok poskytnutia a komunikácií s podporov, som na základe zhotoveného splátkového kalendára dospela k záveru, že pôžička od Air Bank bola výhodnejšia než prostredníctvom ZM. Nasledujúca tabuľka len utvrdzuje predchádzajúce závery. Pre každú možnosť získania pôžičky som na základe stanovených podmienok vypočítala výšku RPSN. RPSN je predsa len najvhodnejší ukazovateľ výhodnosti pôžičky a v tomto prípade ma len utvrdil v správnosti.

Tabuľka 13 Porovnanie výhodnosti pôžičiek cez RPSN (vlastné spracovanie)

Platforma/Banka	Úroková sadzba	RPSN	Celkom zaplatené
Bankerat	18%	24,04%	182 450,64 Kč
Žlutý meloun	12,82%	16,79%	168 596,57 Kč
Air Bank	7,90%	8,20%	152 743,54 Kč

Sadzba RPSN Airbank bola pre vybraný typ pôžičky zadaná a v konečnom dôsledku je aj výrazne nižšia než pri P2P pôžičkách. Aj keď v ponuke Air Bank nie sú uvedené pri poskytnutí žiadne poplatky, vzhľadom na RPSN sa v priebehu splatnosti nejaké musia objaviť, pravdepodobne za správu.

V rámci odporúčaní pre žiadateľov o pôžičku alebo samotných dlžníkov, v súčasnej dobe je na trhu obrovská konkurencia či už bánk alebo aj P2P platforiem. Každá inštitúcia, platforma sa snaží v rámci konkurenčného boja znižovať či už úrokové sadzby, výšku poplatkov alebo aj samotné nároky na určité podmienky u žiadateľov.

Modelový príklad mi vyšiel negatívne pre obe P2P pôžičky. Mohlo to však byť spôsobené rozhodnutím, na základe už určitej úverovej histórie u fiktívnej osoby, ju zaradiť do ratingovej skupiny B, ktorá nemá najnižšie úrokové sadzby v rámci platformy ZM. Ak by sme chceli docieľiť skutočne nižšej pôžičky pre žiadateľa než v prípade uvedeného úveru od Airbank, musela by byť fiktívna osoba zaradená do ratingovej skupiny AA, prípadne do skupiny A ale úroková sadzba by musela byť stanovená pri dolnej hranici.

Vzhľadom na túto skutočnosť by som odporúčala v prípade žiadateľov bez žiadnej alebo veľmi malou kreditnou históriou, pokúsiť sa o získanie prostriedkov na platforme ZM, ak by boli zaradení do prvých 2 ratingových skupín. Ak by ale platforma vyhodnotila riziko spojené s investovaním do ich pôžičiek s vyššou úrokovou sadzbou, poobzerala by som sa zároveň aj po možnostiach v rámci bankových inštitúcií. Je potrebné informovať vždy o viacerých aktuálnych ponukách vzhľadom na súčasnú vysokú konkurenciu medzi bankami aj inými inštitúciami. Ani platforma, ani banka však nepožičajú každému, no ako človek ktorý zháňa finančné prostriedky za čo najvýhodnejšiu cenu, by som vyhodnotila ponuky a podmienky ich poskytovania na oboch stranách. V prípade, odmietnutia bankou by som automaticky žiadala na ZM bez ohľadu na ratingovú skupinu, v ktorej by som sa v konečnom dôsledku ocitla.

Platformu BT by som volila len v situáciách, keď by žiadateľovi nebola poskytnutá pôžička na žiadnej inej platforme. BT povolí vstup na platformu skutočne vysoko rizikovým žiadateľom, čo sa ale odráža aj výškach úrokových sadzieb, za ktoré sú im pôžičky poskytované.

Keďže platformy nepracujú bezplatne, pri poskytnutí pôžičky si bežne účtujú poplatok, aby pokryli svoje náklady. V našich prípadoch sú zúčtované len jednorazovo a odčítané z požadovanej čiastky úroku, ktorú dlžníci získajú na bankový účet.

Vzhľadom na túto skutočnosť je taktiež dôležité aby žiadatelia o pôžičku na príslušných platformách brali na vedomie výšku poplatkov, ktoré si budú administrátori alebo sprostredkovatelia účtovať a vhodne podľa toho voliť požadovanú výšku úveru. Môže sa stať, že žiadatelia zvolia presne sumu, ktorú potrebujú, no po schválení a následnom vyplatení pôžičky im bude na účet pripísaná suma nižšia než je potrebná kvôli odpočtu poplatku pre platformu. Je preto nutné dôkladne zvážiť výšku pôžičky.

6 ZHODNOTENIE INVESTIČNÝCH PRÍLEŽITOSTÍ NA VYBRANÝCH PLATFORMÁCH

V tejto kapitole zhodnotím možnosti investovania na vybraných platformách na základe informácií uvedených v predchádzajúcich kapitolách, pozorovaní a svojho subjektívneho pohľadu na investičné príležitosti.

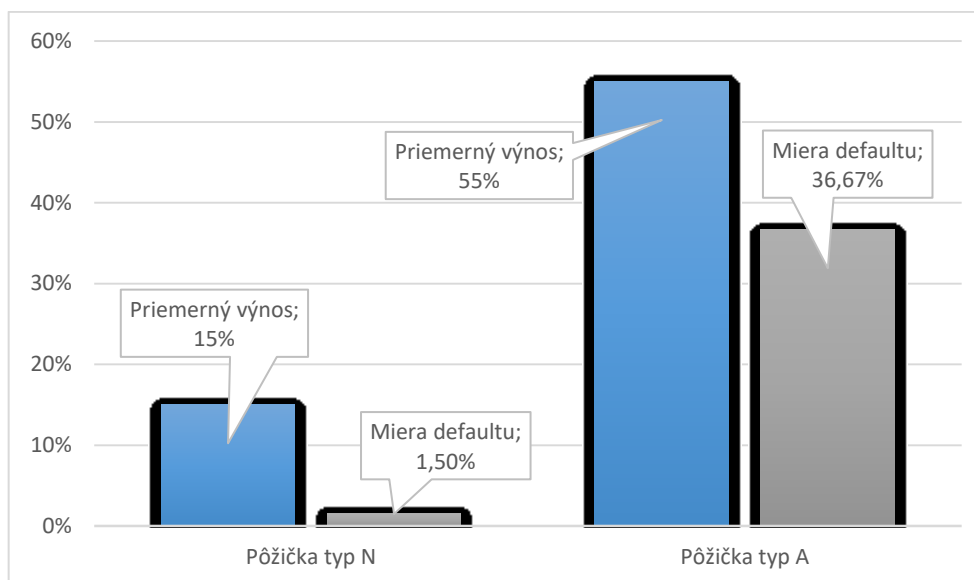
6.1 Bankerat

V prípade BT sa jedná o najstaršiu platformu na českom trhu, čo sa odráža aj na jej veľkosti. V aukciách sa pravidelne nachádza viac než 100 žiadostí o pôžičku, čo je zapríčinené povolením vstupu rizikovejších žiadateľov o pôžičku na platformu. Toto však poskytuje aj väčšiu príležitosť výberu pre investorov.

Investori na BT majú vďaka ich aukčnému systému väčšiu slobodu stanoviť si svoje vlastné podmienky, za ktoré žiadateľovi požičajú (stanovujú si úrokovú sadzbu a dodatočné podmienky). Na základe pozorovania aukcií za posledné mesiace na platforme som zistila, že mnoho pôžičiek je financovaných len jedným prípadne dvomi investormi a v čiastke rovnajúcej sa alebo vysokého podielu čiastky z požadovanej výšky pôžičky. Investície sa na BT pohybujú radovo v desať tisíckach alebo stá tisíckach Kč.

Možnosť diverzifikácie rizík je na BT obmedzená, keďže minimálne čiastky investícií sa pohybujú až od 5 000 Kč. Napriek tomu, investorom ponúknutá peňažná čiastka za určité výnosové percento ešte nemusí byť zo strany žiadateľa o pôžičku akceptovaná. Žiadatelia majú možnosť prijatia alebo odmietnutia ponúk zo strany investora, investovanie je preto o to sťažené. Na ostatných českých P2P platformách investor môže investovať do pôžičky aj bez súhlasu žiadateľa.

Tabuľka 14 Miera defaultov vybraných typov pôžičiek na BT (vlastné spracovanie na základe Černý, ©2016)

Keďže na BT nemajú zverejnené presné štatistické údaje týkajúce sa vývoju a samotnej miery defaultov pre poskytnuté pôžičky za doterajšiu dobu fungovania, a ani mi bohužiaľ neboli poskytnuté po emailovej komunikácii s informačnou podporou platformy, graf je spracovaný na základe údajov z vyjadrenia zakladateľa BT, Ing. Romana Kakosa. (Černý, 2016)

Aj keď údaje nie sú úplne presné, hovoria o vysokej miere nesplácania hlavne pri pôžičkách typu A, bez doloženia príjmu a registrov. Pre potencionálnych investorov by sa v prípade investovania jednalo o skutočne vysoko rizikovú investíciu, čo je určite lákavé, no na druhej strane vykúpené vysokou mierou defaultu. Investori si ale toto riziko plne uvedomujú a platforma to takisto férovo udáva aj sama. Naopak pri pôžičkách typu N, so zástavou nehnuteľnosti, je riziko nesplácania najnižšie. Práve tento typ pôžičky, teda investície do pôžičky, považujem za skutočne veľmi zaujímavý a ako veľkú výhodu BT, pretože takáto možnosť pri iných českých platformách chýba.

Na BT taktiež absentuje možnosť odpredať na sekundárnom trhu pôžičiek. V prípade investície by teda bola uzatvorená v podobe pôžičky po dlhú dobu bez možnosti ju odpredať. Ak by sa pôžička pri zjednanom vyššom úroku splácala pravidelne, investorovi by mesačne plynuli nie malé peňažné toky, no v prípade nesplácania alebo problémov so splácaním by bolo dobré mať k dispozícii možnosť zbaviť sa jej.

Čo sa týka poplatkov, spomedzi platforiem na českom trhu nie sú najvyššie, no pri porovnaní so ZM sú vyššie, keďže sa bežne počítajú z nesplatennej čiastky istiny.

Nasledujúca tabuľka obsahuje môj subjektívny pohľad na investovanie prostredníctvom BT.

Tabuľka 15 Zhodnotenie investovania na BT (vlastné spracovanie)

VÝHODY	NEVÝHODY
Vysoké percento zhodnotenia	Veľmi rizikový žiadatelia
Väčší výber pôžičiek, do ktorých možno investovať	Nelikvidnosť investície, absencia sekundárneho trhu
Možnosť zadávať ďalšie podmienky pre žiadateľa	Nemožnosť investovania menších čiastok
Zaistenie v podobe zástavy pri určitých investíciách	Vyššie poplatky za správu investícií
	Málo štatistických údajov pre zhodnotenie miery nesplácania

BT má určite špecifické miesto na českom P2P trhu s pôžičkami. Dotvára tvár českého P2P trhu nakoľko je zameraná na iné cieľové skupiny než ostatné platformy.

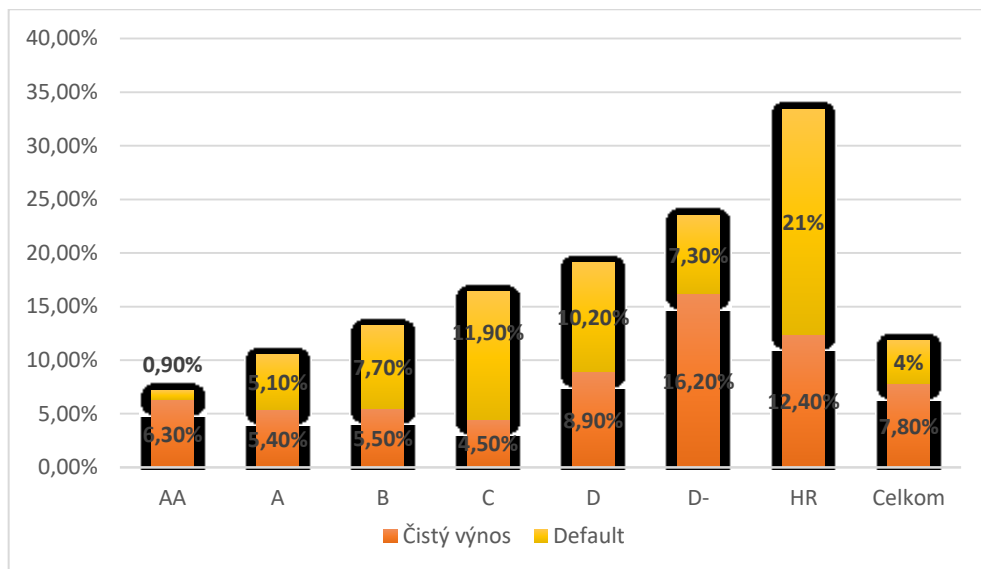
6.2 Žlutý meloun

ZM je takisto jedna z najstarších platforiem, no na Slovensku. Keď sa jej podarilo vybudovať dobré meno a nejaké zázemie na slovenskom trhu, rozšírila svoju pôsobnosť aj do Českej republiky, kde takisto okrem pôžičiek ponúka možnosť investícií voľných prostriedkov. Ak sa však zameriam len na časť platformy práve pre investorov, nie je na nej toľko príležitostí ako v prípade BT. Jedná sa po väčšine o 1-5 aukcií pôžičiek, do ktorých možno investovať.

Investori na ZM majú možnosť investovať už od 500 Kč aby tak mohli spoľahlivo diverzifikovať riziko, no aktuálne je to náročnejšie nakoľko je veľmi málo aktívnych aukcií. Za týmto účelom majú investori na ZM v profile funkciu Autoinvest (investičný auto pilot), kde si môžu vybrať z preddefinovaných investičných stratégií alebo navoliť vlastné kritéria investičnej stratégie. Funkcia umožňuje investovať automaticky do aukcií podľa zadaných kritérií. Investor ale môže aj naďalej poskytovať finančné prostriedky aj manuálne. Výhodou je, že pri zadaní novej aukcie, funkcia automaticky vyhodnotí kritéria a ponúkne čiastku. Pri nedostatku aukcií je rýchlosť rozhodujúca, keďže sa pôžičky naplňajú do požadovanej čiastky za krátku dobu.

Pri investovaní každého investora zaujíma miera výnosnosti a tým pádom aj miera rizika investície. ZM má na rozdiel od BT oveľa viac prepracovaný systém hodnotenia bonity žiadateľov o pôžičku. Výsledkom sú preto aj nižšie úrokové sadzby či už pre dlžníkov ale aj investorov.

Tabuľka 16 Dopad defaultov na čistú úrokovú sadzbu (vlastné spracovanie na základe iService, ©2012e)

Ak by som sa ja ocitla v pozícii investora určite by ma ako jedna z mnohých vecí zaujímala práve miera nesplatených pôžičiek. V grafe sa uvádza čistá úroková sadzba investorov od začiatku fungovania ZM (2013) podľa ratingovej skupiny pri aktuálnom defaulte a úspešnosti vymáhania. Na základe týchto údajov, je najvýhodnejšie investovať buď do pôžičiek skupiny AA a D-. Celkovo je čistý výnos 7,8% a miera defaultu 4%. Aj napriek možnej diverzifikácie investícií do rôznych pôžičiek, riziko nesplatenia je podľa môjho názoru aj tak dosť vysoké.

Na rozdiel od predchádzajúcej platformy, na ZM má investor možnosť predať svoju účasť na pôžičke na sekundárnom trhu pôžičiek. Tento trh ponúka oveľa viac než samotný primárny trh s aukciami pôžičiek. Sekundárny trh je určite výhodou ZM, no po prejdení si ponúk na ňom zistíme, že sa vo väčšine prípadov sa jedná o pôžičky buď s oneskorenou splátkou alebo už právne vymáhané.

V prípade poplatkov sú nastavené 2 sadzby a to pre štandardné a Cashfree pôžičky. Poplatky sa účtujú mesačne z uhradenej splátky pôžičky dlžníkom. Taktiež sa hradí poplatok v prípade predaja účasti na pôžičke inému investorovi v rámci sekundárneho trhu.

Nasledujúca tabuľka, takisto ako aj v prípade BT, obsahuje môj subjektívny pohľad na investovanie prostredníctvom ZM.

Tabuľka 17 Zhodnotenie investovania na ZM (vlastné spracovanie)

VÝHODY	NEVÝHODY
Jednoduchá orientácia medzi pôžičkami	Nižšie výnosy
Precízne overení žiadatelia o pôžičku	Málo možností na investície do pôžičiek
Fungovanie sekundárneho trhu	Miera defaultov
Nižšie poplatky za správu investícií	Zaistenie
Možnosť investovať v menších čiastkach	
Investičný auto pilot	

ZM je určite právom súčasťou či už slovenské tak aj českého trhu s P2P pôžičkami. Je treba podotknúť, že práve vďaka ich sekundárnemu trhu s pôžičkami je raritou českého trhu.

6.3 Odporúčenia pre investorov

Investor by si mal v prvom rade ujasniť za aký typ investora sa považuje. Či je ochotný riskovať viac a získať značne vyšší výnos alebo je preňho číslom jedna bezpečnosť investície. Toto je jedna z najdôležitejších otázok a na základe odpovede k tejto otázke by som pristupovala k výbere vhodnej platformy.

Pred začiatkom investovania je potrebné naštudovať si jednotlivé aspekty poskytovania pôžičiek na akejkoľvek platforme. Mám na mysli, akým žiadateľom sa poskytujú pôžičky, aké informácie po nich platforma požaduje, ako sa overujú ich príjmy a výdaje, ich úverová história a na základe čoho sa im prideluje ratingová skupina. Skupiny nebývajú rovnaké a platforma môže bonitu žiadateľovi hodnotiť rozdielne. Kto je na jednej platforme v skupine A môže byť na druhej platforme v skupine C. Taktiež je dobré zisťovať aj dodatočné informácie o žiadateľoch, ktoré investora môžu utvrdiť v investícii alebo naopak ju od nej odraďiť. Okrem týchto informácií je nutné sledovať aj ekonomickú situáciu. Vplyvom nečakaných udalostí by mohol dlžníkovi vypadnúť príjem a tým pádom aj schopnosť splácať pôžičku.

Pri možnosti investovania do jednej z vybraných platforiem je podľa môjho názoru práve nutné určiť si za aký typ investora sa dotýčaný považuje. V prípade človeka, ktorý požaduje čo najväčší výnos a nepripúšťa si takmer žiadne riziko, by som odporúčala jednoznačne investovať prostredníctvom platformy BT. Priemerné percentá výnosov sa pohybujú ako 40-55, čo je zapríčinené skladbou žiadateľov o pôžičku. Platforma síce ponúka aj možnosť pôžičky so zástavou nehnuteľnosti, ktorý síce má nižšiu úrokovú sadzbu, no vzhľadom na

skladbu žiadateľov (veľmi málo bonitní) sú využívané len minimálne. Jednou z predností BT ale zostáva jej veľkosť. K dnešnému dátumu (30.04.2017) má aktívnych 120 čakajúcich žiadostí, teda aukcií pôžičiek do ktorých možno investovať. Aj napriek vysokej miere defaultu, platforma zostáva neustále aktívna o čom svedčí počet žiadostí o pôžičku. Problémom pre investora však môže byť čiastka, ktorou by chcel prispieť do aukcie, keďže sa bežne pohybujú v desať až sto tisíckach Kč.

Záverom k BT, investovať odporúčam len investorom, ktorí nemajú strach z vysokej miery rizika kvôli vyššiemu výnosu, no zároveň investorom, ktorí majú pre investície možnosť vyčleniť vyššiu čiastku voľných peňažných prostriedkov kvôli zatiaľ nastavenému spôsobu investovania. Taktiež je nutné si uvedomiť, že v prípade BT investície bude musieť byť držaná až do doby jej splatnosti.

Na druhej strane investovanie prostredníctvom ZM je určite vhodnejšie pre bežného investora, ktorý nemá v záujme podstupovať značne vysoké riziko nesplatenia. Miera rizika a tým pádom aj výnosnosti sú podstatne nižšie než na BT, a taktiež tu absentuje možnosť zaistenia pôžičky, no ZM ju vynahrádza možnosťou predaja účasti na pôžičke na sekundárnom trhu pôžičiek.

Investori majú možnosť investovať od menších čiastok, čím môžu znížiť straty v prípade nesplácania a zároveň investovať do ďalších pôžičiek. Problémom ZM je málo aktívnych aukcií pôžičiek. Nízky počet aukcií značí, že pôžičky sú rýchlo preinvestované a mnoho investorov nestihne investovať. Vďaka tomu mnoho investorov skúša investovať na ďalších platformách prípadne aj zahraničných kde je ponúkaných viac pôžičiek.

Záverom k ZM, odporúčam investovať investorom, ktorí nemajú k dispozícii až tak výraznú čiastku voľných finančných prostriedkov a chcú ich zhodnotiť. ZM síce má istú výšku defaultov pôžičiek, no aj napriek nízkemu počtu aukcií o pôžičku sa za každým objaví nová žiadosť, čo dáva šancu investovať. V prípade ZM je podľa môjho názoru nutné, aby mal investor nastaveného investičného auto pilota, ktorý automaticky bude reagovať po objavení sa aukcie. Pôžičky bývajú preinvestované do pár dní, niekedy hodín a v prípade manuálnej investície, investor nemusí za každým stihnúť vložiť peňažné prostriedky.

ZÁVĚR

Vo svojej práci som si stanovila cieľ, priblížiť problematiku dlhového crowdfundingu a s tým spojené spôsoby požičiavania a investovania finančných prostriedkov prostredníctvom P2P platforiem. Teoretická časť je venovaná pojmu crowdfunding a dlhový crowdfunding, z ktorého časti vychádza aj samotné P2P požičiavanie. Praktická časť je venovaná oboznámeniu sa s P2P platformami vo svete a v ČR a porovnaniu pôžičiek poskytovaných vybranými platformami. Pre potencionálnych podnikateľov alebo len spotrebiteľov je niekedy náročné získať finančné prostriedky prostredníctvom bankových inštitúcií skrz ich úverovú históriu, nízke alebo nepravidelné príjmy, atď. Jedna z možností riešenia situácie, kedy je žiadateľ o úver bankou odmietnutý, môže byť práve P2P pôžička.

V praktickej časti som zvolila dve P2P platformy pôsobiace na českom trhu. Po uvedení údajov o ich vzniku, druhoch poskytovaných pôžičiek, úrokových sadzbách, poplatkoch, vyháňaní pohľadávok, atď. som vytvorila modelový príklad, v ktorom bola pre moju bakalársku prácu vytvorená fiktívna osoba žiadajúca o pôžičku prostredníctvom oboch platforiem. Následne som porovnala úroky a poplatky, za akých by vybrané platformy poskytli pôžičku žiadateľovi. Po výbere vhodnejšej varianty pre potencionálneho žiadateľa o pôžičku, pre skutočnú istotu výhodnosti P2P pôžičky pred klasickými úvermi od bankových inštitúcií som variantu dodatočne porovnala s bezúčelovým úverom poskytovaným vybranou bankou. Porovnaním som zistila, že bezúčelová pôžička od Air Bank by bola pre žiadateľa najvýhodnejšia, nakoľko banka poskytuje peniaze za nižšiu úrokovú sadzbu než bolo uvedené v prípade P2P pôžičiek a percento RPSN, kľúčové pre porovnanie, bolo taktiež výrazne nižšie v prípade Airbank.

Okrem porovnania výhodnosti P2P pôžičiek som v praktickej časti zhodnotila investičné príležitosti na vybraných platformách a zhodnotila ich prípadný potenciál pre investorov.

V súčasnosti vzhľadom na veľké množstvá bánk, nebankových inštitúcií, alternatívnych foriem získania prostriedkov, ktoré hospodária na českom trhu, existuje pomerne veľká konkurencia a tým pádom sa snažia nalákať klientov na svoje výhodné ponuky, začínajúc nízkym úrokom, nízkymi alebo žiadnymi poplatkami a akciami končiac. Vďaka téme bakalárskej práce, som došla k záveru, že je skutočne náročné zhodnotiť viacero možností získania finančných prostriedkov, či už prostredníctvom ľudí alebo banky, a vybrať tú správnu možnosť, ktorá by maximálne vyhovovala žiadateľovi.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- Bankerat, a. s.. *Peníze.CZ* [online]. Praha, ©2000-2017 [cit. 2017-02-15]. Dostupné z:
<http://rejstrik.penize.cz/24186457-bankerat-a-s>
- BANKERAT. Dodatočné podmienky vyžiadané investorom od žiadateľa v aukcii [obrázok]. In: *Bankerat* [online]. Praha, ©2017k, [cit. 2017-03-09]. Dostupné z:
<https://www.bankerat.cz/seznam-aukci/ap1060952/>
- BANKERAT. Souhrnná statistika společnosti Bankerat od 10/2010 [tabuľka]. In: *Statistika* [online]. Praha, ©2017a, [cit. 2017-02-15]. Dostupné z: <https://www.bankerat.cz/statistika/>
- BELÁS, Jaroslav a kolektív. *Manažment komerčnej banky*. 1. vyd. Trenčín: GC TECH, 2007, 315 s. ISBN 978-80-969-1897-3.
- BELÁS, Jaroslav a Valér DEMJAN. *Finančné riadenie komerčnej banky*. 1. vyd. Žilina: Georg, 2009, 155 s. ISBN 978-80-89401-06-2.
- BELLEFLAMME, Paul, Nessrine OMRANI a Martin PEITZ. *The Economics of Crowdfunding Platforms* [online]. Louvain-la-Neuve, Belgium: Center for Operations Research and Econometrics. [cit. 2017-01-24]. 2015, s. 56. Dostupné z: http://www.uclouvain.be/cps/ucl/doc/core/documents/coredp2015_15web.pdf
- BENCONT. *Crowdfunding* [online]. Bratislava: Bencont Group, © 2015, s. 12. [cit. 2017-01-24]. Dostupné z: <http://www.bencont.sk/app/cmsSiteAttachment.php?ID=49&disposition=inline>.
- BENCONT. Údaje o dlhových crowdfundingových portáloch [tabuľka]. In: BENCONT. *Crowdfunding* [online]. Bratislava, s. 3 [cit. 2017-01-27]. Dostupné z: <http://www.bencont.sk/app/cmsSiteAttachment.php?ID=49&disposition=inline>.
- BENCONT. Údaje o odmeňovacích crowdfundingových portáloch [tabuľka]. In: BENCONT *Crowdfunding* [online]. Bratislava, s. 4 [cit. 2017-01-27]. Dostupné z: <http://www.bencont.sk/app/cmsSiteAttachment.php?ID=49&disposition=inline>.
- BENEŠOVSKÁ, Michaela. Co to je crowdfunding a jak funguje? In: *helloworld.cz*. [online]. 18.7.2016, [cit. 2017-05-01]. Dostupné z: <http://www.helloworld.cz/crowdfunding-financovani-pomoci-hromadne-sbirky-se-stale-tesi-zajmu/>.
- Bezpečnosť investíc [online]. ©2012g. *Zlutymeloun.cz* [cit. 2017-03-12]. Dostupné z: https://www.zlutymeloun.cz/bezpecnost?language=cs_CS

- BFGSL Ltd and 4thWay, Trading Loan Parts At A Profit Or Loss [online]. In: *4thway.co.uk*. ©2014-2017a. [cit. 2017-03-23]. Dostupné z: <https://www.4thway.co.uk/candid-opinion/trading-loan-parts-at-a-profit-or-loss/>
- BFGSL Ltd and 4thWay, Where Can You Buy Or Sell Existing Loans? [online]. In: *4thway.co.uk*. ©2014-2017b. [cit. 2017-03-23]. Dostupné z: <https://www.4thway.co.uk/news/where-can-you-buy-or-sell-existing-loans/>
- CLARKSON Natalie. A brief history of crowdfunding. In: *Virgin* [online]. London, 5.6.2015 [cit. 2017-01-23]. Dostupné z: <https://www.virgin.com/entrepreneur/a-brief-history-of-crowdfunding#page>.
- CZECH NEWS CENTER a. s., Rizika půjček mezi lidmi! Co vám hrozí?. [online]. ©2001-2017 In: *Ahaonline.cz* [cit. 2017-02-08]. Dostupné z: <http://www.ahaonline.cz/clanek/musite-vedet/119737/rizika-pujcek-mezi-lidmi-co-vam-hrozi.html>.
- Časté otázky a odpovědi [online]. ©2017j. *Bankerat.cz* [cit. 2017-03-09]. Dostupné z: <https://www.bankerat.cz/investice/caste-otazky-a-odpovedi/>
- ČERNÝ Aleš. Jak fungují Zonky a spol. Češi si mezi sebou on-line půjčí měsíčně miliony. In: *Ekonomika.idnes* [online]. Praha, 10.4.2016 [cit. 2017-01-30]. Dostupné z: http://ekonomika.idnes.cz/zonky-bankerat-a-benefi-v-prvnim-roce-jak-funguji-f6t/-ekonomika.aspx?c=A160407_2237448_ekonomika_rny.
- ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA. Banky a pobočky zahraničních bank dle velikosti [obrázok]. In: *cnb.cz* [online]. Praha, ©2003-2017, [cit. 2017-05-04]. Dostupné z: https://apl.cnb.cz/aplje-rrsdad/JERRS.WEB15.BASIC_LISTINGS_RESPONSE_3?p_lang=cz&p_DATUM=04.05.2017&p_hie=HU&p_rec_per_page=50&p_ses_idx=10.
- ČESKO, Zákon č. 117 z dne 28. februára 2001 o verejných zbierkach a o zmene a doplnení ďalších zákonov (Zákon o verejných zbierkach). In: *Zbierka zákonov Českej republiky*. 2001, čiastka 47. Dostupné tiež z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-117/zneni-20160101>.
- ČESKO, Zákon č. 284 z dne 22. júla 2009 o platobnom styku a o zmene a doplnení ďalších zákonov (Zákon o platobnom styku). In: *Zbierka zákonov Českej republiky*. 2009, čiastka 89. Dostupné tiež z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-284>.

- ČESKO. Zákon č. 216/1994 z dne 30. novembra 1994 o rozhodčím řízení a výkonů rozhodčích nálezů. In: *Zákony pro lidi* [online]. 1994, částka 67, [cit. 2017-03-02]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1994-216>
- ČESKO. Zákon č. 586 z dne 18. decembra 1992 o dani z příjmu. In: *Zákony pro lidi* [online]. 1992. částka 117 [cit. 2017-01-25]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-586>
- DAVIS, Kevin. Peer-to-peer Lending: Structures, Risks and Regulation. [online] JASSA. 2016, s. 37-44. [cit. 2017-05-01]. ISSN:0313-5934. Dostupné z: <http://search.proquest.com/docview/1833242681?pq-origsite=summon>
- Definition of crowdfunding in English, © 2017. *Oxford University Press* [online]. Oxford. [cit. 2017-01-23]. Dostupné z: <https://en.oxforddictionaries.com/definition/crowdfunding>
- DOSTÁL, Petr a Eva KISLINGEROVÁ. *Ekonomika kultury: efektivní metody a nástroje podnikání v sektoru kultury*. Vyd. 1. Praha: Oeconomica, 2012, 172 s. ISBN 978-80-245-1886-2.
- Exekuční slovníček [online]. ©2009 – 2017. In: *Ekcr.cz* [cit. 2017-03-09]. Dostupné z: <http://www.ekcr.cz/1/exekutori-radi/802-1-exekucni-slovnicek?w=>
- FAIR ISSAC CORPORATION [online]. ©2001-2017, [cit. 2017-02-08]. Dostupné z: <http://www.myfico.com/credit-education/whats-in-your-credit-score/>
- FREEDMAN, David M. a Matthew R. NUTTING: *A Brief History of Crowdfunding: Including Rewards, Donation, Debt, and Equity Platforms in the USA* [online]. 2015 [cit. 2017-01-23]. Dostupné z: <http://www.freedman-chicago.com/ec4i/History-ofCrowdfunding.pdf>.
- GRAZIANO, Sam. Peer-to-Peer Lending. The Secured Lender. 2014 [online]. vol. 70, no. 116. [cit. 2017-05-01]. ISSN:0888-255X. Dostupné z: <https://search.proquest.com/docview/1639630180?pq-origsite=summon>.
- HERMAN, Dan. Crowdfunding: Catalyzing growth, investment and access to capital [online]. In: *DEEP Centre*, 2013.[cit. 2017-01-24]. Dostupné z: <http://deepcentre.com/wordpress/wp-content/uploads/2013/10/DEEP-Centre-August-2013-Crowdfunding-Catalyzing-growth-investment-and-access-to-capital.pdf>.

- HORISCH, Jacob. Crowdfunding for environmental ventures: an empirical analysis of the influence of environmental orientation on the success of crowdfunding initiatives. *Journal of Cleaner Production* [online]. Alanus University, Germany, 2015, s. 636 - 645 [cit. 2017-01-23]. Dostupné z: <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0959652615005934>
- HUSTÁK Zdeněk a Veronika ŠTOVÍČKOVÁ. Crowdfunding: Nejen módní fenomén [online]. In: *Právní rádce*, 2015, [cit. 2017-01-25]. Dostupné z: <http://www.bbh.cz/files/publikace/crowdfunding-nejen-myadnyo-fenomynn-pryovnyo-ryodce-06-2015.pdf>
- HUSTÁK Zdeněk. Crowdfunding-nové příležitosti a regulační implikace [online]. In: *Biatic*, 2015 [cit. 2017-03-16]. Dostupné z: http://www.nbs.sk/_img/Documents/_PUBLIK_NBS_FSR/Biatic/Rok2015/05-2015/06_biatic_5-15_hustak.pdf
- CHODELKA, Peter. P2P pôžičky: Trojdielny seriál o P2P pôžičkách (1. časť). In: *Pôžička.sr. pozicka.sr: porovnávač pre pôžičky a hypotéky*. [online]. 2.6.2014, [cit. 2017-01-25]. Dostupné z: <http://www.pozicka.sr/p2p-pozicky-trojdielny-serial-o-p2p-pozickach-1-cast/#>.
- INFODEV. *Crowdfunding's Potential for the Developing World* [online]. Washington DC: World Bank, © 2013. [cit. 2017-01-24]. Dostupné z: http://www.infodev.org/infodev-files/wb_crowdfundingreport-v12.pdf
- ISERVICE. Aktuální úrokové sazby podle ratingové skupiny žadatele [graf]. In: *Zlutymeloun.cz - Statistika* [online]. Praha, ©2012c. [cit. 2017-02-16]. Dostupné z: <https://www.zlutymeloun.cz/statistika?redirect=%2F>
- ISERVICE. Celkový dopad defaultu na čistou úrokovou sazbu [graf]. In: *Zlutymeloun.cz - Statistika* [online]. Praha, ©2012e. [cit. 2017-04-30]. Dostupné z: <https://www.zlutymeloun.cz/statistika?redirect=%2F>
- ISERVICE. Investiční příležitosti [obrázok]. In: *Zlutymeloun.cz – Investiční příležitosti* [online]. Praha, ©2012d. [cit. 2017-03-14]. Dostupné z: <https://www.zlutymeloun.cz/aukce>
- ISERVICE. Půjčky podle účelu [graf]. In: *Zlutymeloun.cz - Statistika* [online]. Praha, ©2012b. [cit. 2017-02-16]. Dostupné z: <https://www.zlutymeloun.cz/statistika?redirect=%2F>

- ISERVICE. Štatistika k 15.2.2017 [tabuľka]. In: *Zlutymeloun.cz - Statistika* [online]. Praha, ©2012a. [cit. 2017-02-15]. Dostupné z: <https://www.zlutymeloun.cz/statistika?redirect=%2F>
- Jak to funguje [online]. Praha, ©2017h. *Bankerat.cz* [cit. 2017-03-02]. Dostupné z: <https://www.bankerat.cz/jak-to-funguje/>
- JERMÁŘ, Petr. Spotřebitelské úvěry dále zlevňují. In: *banky.cz* [online]. 7.3.2017, [cit. 2017-05-04]. Dostupné z: <http://www.banky.cz/clanky/spotrebitelske-uvery-dale-zlevnuji/>.
- KINCL, Petr a Dominik VAJDA. Peer-to-peer půjčky a související rizika pro věřitele. In: *Finexpert.cz* [online]. 29. 11. 2015 [cit. 2017-05-01]. Dostupné z: <https://finexpert.e15.cz/peer-to-peer-pujcky-a-souvisejici-rizika-pro-veritele>
- MEDVEĎ, Jozef a kolektív. *Banky: teória a prax*. 1. vyd. Bratislava: Sprint 2, 2012, 576 s. ISBN 978-80-893-9373-2.
- MISHKIN, Frederic S. *The economics of money, banking, and financial markets*. Eleventh edition. Boston: Pearson, 2016, 724 s. ISBN 978-12-920-9418-2
- Nejčastěji kladené otázky [online]. ©2012c. *Zlutymeloun.cz* [cit. 2017-02-16]. Dostupné z: <https://www.zlutymeloun.cz/nejcastejsi-dotazy?redirect=%2F>
- PENÍZE.CZ. Povolené činnosti [tabuľka]. In: *Poskytovatel platebních služeb malého rozsahu* [online]. Praha, ©2000-2017, [cit. 2017-02-15]. Dostupné z: <http://financi-subjekty.penize.cz/29310-bankerat-a-s>
- POLÁKOVÁ, Petra. K riadeniu úverového rizika. *Finančné trhy* [online]. Bratislava: Derivat s. r. o. 2004 [cit. 2017-02-08]. ISSN 1336 - 5711 Dostupné z: http://www.derivat.sk/files/2014%20financne%20trhy/2014_Jan_KRUR_1PetraPolakova.pdf
- POLOUČEK, Stanislav. *Bankovníctví*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013, xvi, 480 s. Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 978-80-7400-491-9
- Poplatek dlužníka [online]. Praha, ©2017l. *Bankerat.cz* [cit. 2017-03-09]. Dostupné z: <https://www.bankerat.cz/pujcka/poplatek-dluznika/>
- Poplatek věřitele [online]. Praha, ©2017m. *Bankerat.cz* [cit. 2017-03-09]. Dostupné z: <https://www.bankerat.cz/investice/poplatek-veritele/>
- Poplatky [online]. ©2012h. *Zlutymeloun.cz* [cit. 2017-03-12]. Dostupné z: https://www.zlutymeloun.cz/poplatky-pujcky?language=cs_CS&lang=cs_CS

- Poplatky [online]. ©2012i. *Zlutymeloun.cz* [cit. 2017-03-12]. Dostupné z: https://www.zlutymeloun.cz/investicni-poplatky?language=cs_CS&lang=cs_CS
- Půjčka bez doložení příjmů [online]. Praha, ©2017d. *Bankerat.cz* [cit. 2017-02-15]. Dostupné z: <https://www.bankerat.cz/pujcka-bez-dolozeni-prijmu/>
- Půjčka bez registrů [online]. Praha, ©2017e. *Bankerat.cz* [cit. 2017-02-15]. Dostupné z: <https://www.bankerat.cz/pujcka-bez-registru/>
- Půjčka bez registrů a bez doložení příjmů [online]. Praha, ©2017c. *Bankerat.cz* [cit. 2017-02-15]. Dostupné z: <https://www.bankerat.cz/pujcka-bez-registru-a-bez-dolozeni-prijmu/>
- Půjčka s doložením příjmu a registrů [online]. Praha, ©2017f. *Bankerat.cz* [cit. 2017-02-15]. Dostupné z: <https://www.bankerat.cz/pujcka-s-dolozenim-prijmu-a-registru/>
- Půjčka se zástavou nemovitosti [online]. Praha, ©2017g. *Bankerat.cz* [cit. 2017-02-15]. Dostupné z: <https://www.bankerat.cz/pujcka-se-zastavou-nemovitosti/>
- Půjčka. *Airbank* [online]. Praha. ©2017. [cit. 2017-04-30]. Dostupné z: <https://www.airbank.cz/produkty/pujcka/>
- RADOVÁ, Jarmila, Petr DVOŘÁK a Jiří MÁLEK. *Finanční matematika pro každého*. 7., aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2009, 293 s. ISBN 978-80-247-3291-6.
- Rámcová smlouva o provizi [online]. Praha, ©2017b. *Bankerat.cz* [cit. 2017-02-15]. Dostupné z: https://www.bankerat.cz/web/data/file/0001/0063_4f033e2549.pdf?986775
- REJNUŠ, Oldřich. *Finanční trhy*. 4., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2014, 760 s. ISBN 978-80-247-3671-6
- REN, Katherine. Peer-to-peer lending. *Page One Economics: Focus on Finance* [online]. St. Louis, ©2015, s. 3 [cit. 2017-02-02]. Dostupné z: <https://research.stlouisfed.org/publications/page1-econ/2015/11/02/peer-to-peer-lending/>.
- ROSULEK Martin. Bondora, P2P půjčky, recenze, zkušenosti o výkonnosti investice. In: *mladyinvestor.cz* [online]. 15.7.2016 [cit. 2017-01-30]. Dostupné z: <http://mladyinvestor.cz/bondora-p2p-pujcky-recenze-zkusenosti-o-vykonnosti-investice/>.
- SCHEJBAL, Lumír. Je crowdfunding platební služba?. In: *epravo.cz* [online]. Jul 28, 2016, [cit. 2017-01-25]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/je-crowdfunding-platebni-sluzba-102126.html>.

- SLÍŽEK David. Startují Zonky.cz, P2P půjčky s podporou velké finanční skupiny. In: *Lupa.cz* [online]. Praha, 24.6.2015 [cit. 2017-01-30]. Dostupné z: <http://www.lupa.cz/clanky/startuji-zonky-cz-p2p-pujcky-s-podporou-velke-financi-cni-skupiny/>.
- Slovník pojmů [online]. In: *cnb.cz*. Praha, © 2003-2017. [cit. 2017-05-01]. Dostupné z: <https://www.cnb.cz/cs/obecne/slovník/r.html>
- SONENSHINE Michael. Perspektivy a rizika P2P úvěrů. In: *ihned.cz* [online]. 8.9.2014 [cit. 2017-02-02]. Dostupné z: <http://sonenshine.blog.ihned.cz/c1-62760160-perspektivy-a-rizika-p2p-uveru>.
- Spotřebitelský úvěr zajištěný nemovitostí. *Credistas.cz* [online]. Praha, ©2017 [cit. 2017-05-04]. Dostupné z: <https://www.credistas.cz/spotrebitelsky-uver-zajisteny>
- Stanovy záujmového združenia právnických osôb [online]. ©2012k. *Zlutymeloun.cz* [cit. 2017-03-14]. Dostupné z: https://www.zlutymeloun.cz/doc/Stanovy_ZOPI.pdf
- STEINBERG, Scott a Rusel DEMARIA. *The crowdfunding bible: how to raise money for any startup, video game or project*. 1st ed. New York: Lulu Pr., 2012, 88 s. ISBN 978-110-5726-286
- STROKOVÁ, Zuzana a Tatiana BIELIKOVÁ. Crowdfunding: nový trend vo financovaní: Crowdfunding: new trend in financing. In: *Trendy v podnikání 2014: zborník příspěvků z konferencie* [online]. Plzeň : Západočeská univerzita, 2014 13. - 14. novembra 2014, [cit. 2017-01-23]. Dostupné z: http://www.tvp.zcu.cz/cd/2014/PDF_sbornik/strokova%20bielikova.pdf
- Typy půjček na žlutém melounu [online]. ©2012b. *Zlutymeloun.cz* [cit. 2017-02-16]. Dostupné z: https://www.zlutymeloun.cz/typy-pujcek?language=cs_CS&redirect=%2F
- URBANÍKOVÁ, Marta. *Finanční matematika*. 1. vyd. Nitra: Univerzita Konštantína Filozofa, 2008, 112 s. ISBN 978-80-809-4387-5.
- Užitečné rady a tipy [online]. Praha, ©2017i. *Bankerat.cz* [cit. 2017-03-02]. Dostupné z: <https://www.bankerat.cz/pujcka/uzitecne-rady-a-tipy/>
- Všeobecné obchodní podmínky o účasti investora na zápůjčkách a o poskytování platebních služeb [online]. ©2012d. *Zlutymeloun.cz* [cit. 2017-02-16]. Dostupné z: https://www.zlutymeloun.cz/doc/VOP_Investor_CR.pdf?faade

- Všeobecné obchodní podmínky poskytování zápůjček [online]. ©2012f. *Zlutymeloun.cz* [cit. 2017-03-12]. Dostupné z: https://www.zlutymeloun.cz/doc/VOP_Dluznik_CR.pdf?c3f2d
- Všeobecné smluvní podmínky [online]. ©2012e. *Zlutymeloun.cz* [cit. 2017-03-12]. Dostupné z: https://www.zlutymeloun.cz/smluvni-podminky?lang=cs_CS
- Výpis z Obchodného registra Okresného súdu Bratislava I - iService, a. s. [online]. ©2011. *orsr.sk* [cit. 2017-02-15]. Dostupné z: <http://www.orsr.sk/vypis.asp?ID=200771&SID=2&P=0>
- Výpis z obchodního rejstříku - iService Czech Republic, s.r.o. [online]. © 2012-2015. *eJustice.cz* [cit. 2017-02-15]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik-firma.vysledky?subjektId=727049&typ=PLATNY>
- WANG, Huaiqing, Kun CHEN, Wei ZHU a Zhenxia SONG. Process model on P2P lending. *Financial Innovation* [online]. Springer Berlin Heidelberg, 2015, 1(1), 1-8 [cit. 2017-05-01]. DOI: 10.1186/s40854-015-0002-9. ISSN 21994730. Dostupné z: <https://link.springer.com.proxy.k.utb.cz/article/10.1186%2Fs40854-015-0002-9>
- WELLESLEY & CO Ltd. What are the risks of Peer-to-Peer lending? [online]. *wellesley.co.uk*. London, ©2017. [cit. 2017-02-02]. Dostupné z: <https://www.wellesley.co.uk/how-it-works/what-are-the-risks-of-peer-to-peer-lending/#>.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

P2P	Peer to peer
P2B	Peer to business
BT	Bankerat
ZM	Žlutý meloun
NRKI	Nebankový register klientských informací
BRKI	Bankový úverový register
CBCB	Czech Banking Credit Bureau
NBCB	Non Banking Credit Bureau
FO	Fyzická osoba
PO	Právnícká osoba
ISIR	Insolventný register
ARES	Administratívny register ekonomických subjektov
RŽP	Živnostenský register
CEE	Centrálny register exekúcií
OR	Obchodný register

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázok 1 Typy finančných sprostredkovateľov (Vlastné spracovanie na základe Mishkin, 2016. s 84-88)	14
Obrázok 2 Povolené činnosti Bankeratu podľa oprávnenia poskytovateľa platobných služieb malého rozsahu (Peníze.cz, ©2000-2017)	39
Obrázok 3 Dodatočné podmienky vyžiadané investorom od žiadateľa v aukcii (Bankerat, ©2017k).....	44
Obrázok 4 Pôžičky podľa účelu na ZM (iService, ©2012b)	50
Obrázok 5 Ukážka možností investovania na sekundárnom trhu v sekcii investičných príležitostí (iService, ©2012d)	55
Obrázok 6 Prehľad malých bánk na českom trhu (Česká národní banka, ©2003-2017)	61

SEZNAM TABULEK

Tabuľka 1 Údaje o odmeňovacích crowdfundingových portáloch (Bencont, © 2015, s. 3).....	19
Tabuľka 2 Údaje o dlhových crowdfundingových portáloch (Bencont, © 2015, s. 4).....	20
Tabuľka 3 Príklady P2P platforiem so sekundárnym trhom pôžičiek (vlastné spracovanie na základe BFGLS, ©2014-2017b).....	30
Tabuľka 4 Štatistické údaje Bankeratu k 15.2.2017 (vlastné spracovanie na základe Bankerat, ©2017a)	40
Tabuľka 5 Rozpis poplatkov pre investora na BT (vlastné spracovanie)	46
Tabuľka 6 Štatistické údaje Žlutý meloun (vlastné spracovanie na základe iService, ©2012a).....	48
Tabuľka 7 Úrokové sadzby ZM (vlastné spracovanie na základe iService,©2012c).51	
Tabuľka 8 Splátkový kalendár modelového príkladu pri pôžičke od BT (vlastné spracovanie).....	58
Tabuľka 9 Splátkový kalendár modelového príkladu pri pôžičke od ZM (vlastné spracovanie).....	59
Tabuľka 10 Porovnanie úrokov a poplatkov platforiem BT a ZM (vlastné spracovanie)	60
Tabuľka 11 Splátkový kalendár modelového príkladu pri pôžičke od AirBank (vlastné spracovanie).....	62
Tabuľka 12 Porovnanie úrokov a poplatkov platformy ZM a Airbank	63
Tabuľka 13 Porovnanie výhodnosti pôžičiek cez RPSN (vlastné spracovanie).....	64
Tabuľka 14 Miera defaultov vybraných typov pôžičiek na BT (vlastné spracovanie na základe Černý, ©2016).....	66
Tabuľka 15 Zhodnotenie investovania na BT (vlastné spracovanie)	68
Tabuľka 16 Dopad defaultov na čistú úrokovú sadzbu (vlastné spracovanie na základe iService, ©2012e).....	69
Tabuľka 17 Zhodnotenie investovania na ZM (vlastné spracovanie).....	70

SEZNAM PŘÍLOH

Príloha PI: Emailová komunikácia Bankerat

Príloha PII: Sadzobník poplatkov Žlutý meloun

Príloha PIII: Emailová komunikácia Airbank

PŘÍLOHA P I: EMAILOVÁ KOMUNIKÁCIA BANKERAT

Kludia Kačániová <dia.kacaniova@gmail.com>

Re: Sazby [#20576]

1 správa

Admin <admin@bankerat.cz>

3. marca 2017, 8:40

Komu: "dia.kacaniova@gmail.com" <dia.kacaniova@gmail.com>

Dobrý den,

pokud přijmete více nabídek, úrok se neprůměruje, podepisujete více smluvních dokumentací, ale splácíte měsíčně jednu splátku, ta je následně rozúčtována mezi investory.

S pozdravem,

Marcela Fialová

Bankerat.cz
V Celnici 1028/10
110 00 Praha 1
tel.: 226 256 005
email: admin@bankerat.cz
web: www.bankerat.cz

Kludia Kačániová <dia.kacaniova@gmail.com>

Re: predčasné splatenie [#20759]

1 správa

Admin <admin@bankerat.cz>

13. marca 2017, 9:12

Komu: "dia.kacaniova@gmail.com" <dia.kacaniova@gmail.com>

Dobrý den,

samozřejmě máte možnost předčasného splacení, žádný poplatek navíc nehradíte.

S pozdravem,

Marcela Fialová

Bankerat.cz
V Celnici 1028/10
110 00 Praha 1
tel.: 226 256 005
email: admin@bankerat.cz
web: www.bankerat.cz

Dne 11.03.2017, ve 19:05, dia.kacaniova@gmail.com napsal:

Dobrý deň,
zaujímalo by ma či majú dlžníci u vás možnosť predčasného splatenia pôžičky. Ak áno, je im účtovaný aj nejaký poplatok za predčasné splatenie ?
Za odpoveď vopred ďakujem.

S pozdravom

PŘÍLOHA P II: SADZOBNÍK POPLATKOV ŽLUTÝ MELOUN

SAZEBNÍK POPLATKŮ INTERNETOVÉHO PORTÁLU www.zlutymeloun.cz

I. Poplatky Investora

Správa investice - Standardní / CashFree (počítáno z uhrazené měsíční splátky zápůjčky)	1,0 % / 0,33 % (minimálně 0,30 CZK)
Postoupení (prodej) pohledávky jinému investorovi (počítáno z výšky prodané pohledávky)	1,5 % (minimálně 0,30 CZK)

II. Poplatky Dlužníka

Poplatky při zápůjčce

Poskytnutí zápůjčky rating AA	2,90 % z výše zápůjčky (minimálně 800,00 CZK)
Poskytnutí zápůjčky rating A	3,50 % z výše zápůjčky (minimálně 800,00 CZK)
Poskytnutí zápůjčky rating B	3,90 % z výše zápůjčky (minimálně 800,00 CZK)
Poskytnutí zápůjčky rating C	4,50 % z výše zápůjčky (minimálně 800,00 CZK)
Poskytnutí zápůjčky rating D	4,90 % z výše zápůjčky (minimálně 800,00 CZK)
Poskytnutí zápůjčky rating D-	5,50 % z výše zápůjčky (minimálně 800,00 CZK)
Poskytnutí zápůjčky rating HR	6,00 % z výše zápůjčky (minimálně 800,00 CZK)
Poskytnutí zápůjčky CashFree Bývanie a CashFree Parking	3,0 % z výše zápůjčky (minimálně 800,00 CZK)
Poskytnutí zápůjčky CashFree Nákup	0,0 % - 2,0 % z výše zápůjčky podle přílohy Sazebníku poplatků
Předčasné splacení - do 12 měsíců před splatností zápůjčky	0,5 % z předčasné splacené jistiny
Předčasné splacení - více než 12 měsíců před splatností zápůjčky	1,0 % z předčasné splacené jistiny

Sankční poplatky - v případě prodlení se splácením zápůjčky

Prodlení se splátkou zápůjčky (za každý, i započatý měsíc prodlení)	300,00 CZK
Zaslání emailové upomínky	85,00 CZK
Zaslání sms upomínky	85,00 CZK
Telefonická upomínka	140,00 CZK
Zaslání písemné výzvy poštou	700,00 CZK
Předání inkasní společnosti na vymáhání	15,00 % z dlužné částky v prodlení
Vyhlášení splatnosti půjčky	10,00 % ze sumy splatné jistiny a úroku

III. Všeobecné poplatky

Vyžádaný výběr z virtuálního účtu (převod na individuální bankovní účet)	6,00 CZK
--	----------

Všechny poplatky jsou včetně DPH.

Tento Sazebník poplatků je platný a účinný od 1.12.2016

PŘÍLOHA P III: EMAILOVÁ KOMUNIKÁCIA AIRBANK

info@airbank.cz <info@airbank.cz>
Odpovědat: info@airbank.cz
Komu: dia.kacaniova@gmail.com

2. mája 2017, 10:58

Dobrý den, paní Kačániová,

jsem ráda, že se zajímáte o půjčku právě u nás.

Po schválení Vaší žádosti Vám opravdu dojde na účet celých 135 000 korun. Žádné poplatky Vám z této částky strhávat nebudeme.

Splátka, kterou si u nás nastavíte, bude obsahovat pouze úrok a jistinu. Pokud byste měla zájem o pojištění pravidelných výdajů, můžete uzavřít také pojištění spolu s půjčkou. To ale není povinné. V takovém případě bychom si z Vašeho účtu strhávali ještě částku za pojistné ve výši, kterou si stanovíte podle rozsahu pojistného plnění.

Pro jistotu Vám posílám kompletní ceník zde: <https://www.airbank.cz/file-download/cenik>

Půjčku u nás můžete kdykoliv předčasně splatit, nebo vkládat mimořádné splátky a nic navíc za to nezaplatíte. Pokud byste stihla půjčku předčasně splatit do 30 dnů od načerpání peněz, vrátíme Vám úroky zpět na Váš účet. Bereme to tak, že jste si chtěla půjčku spíše vyzkoušet.

O půjčku u nás můžete požádat na našich internetových stránkách, na pobočce, nebo po telefonu.

Věřím, že Vás tato zpráva potěšila a naši půjčky využijete.

Věřím, že už je to vše.

Pokud by Vás napadly další otázky, klidně nám zavolejte na 515 202 202 od 8:00 do 20:00, nebo nám napište na info@airbank.cz. Rádi Vám pomůžeme.

Přeji hezký den

Marie Müllerová / Kontaktní centrum
Air Bank a.s. / člen skupiny PPF

30.4.2017 12:29, klient napsal:
[Citovaný text je skrytý]